

Myndigheten för yrkeshögskolan

Årsrapport 2014

Yrkeshögskolan, kompletterande utbildningar samt tolkutbildning inom folkbildningen

Statistik för åren 2010-2013

Myndigheten för yrkeshögskolan
ISBN-nr: 978-91-87073-23-6
Dnr: MYH 2014/290
Omslagsbild: Lars Owesson

Årsrapport 2014

Förord

Myndigheten för yrkeshögskolan presenterar i denna rapport en samlad redovisning med analyserad statistik om studerande och utbildningar inom yrkeshögskoleutbildning (YH) och kvalificerad yrkesutbildning (KY) åren 2010-2013. I kapitlet om YH och KY ingår även sammanfattande resultat från uppföljningar av YH- och KY-examinerades sysselsättning året efter examen. Redovisningen innehåller även kommenterad statistik om kompletterande utbildningar och tolkutbildningar.

I nuläget presenterar myndigheten inte någon statistik på sin webbplats www.myh.se. Därför finns en utförlig tabellbilaga till denna rapport där den statistik som ligger till grund för rapporten presenteras.

Rapporten är ett årligt uppdrag från regeringen i regleringsbrevet till Myndigheten för yrkeshögskolan.

Västerås i maj 2014

Björn Schéele
Avdelningschef för avdelningen för omvärldsanalys och uppföljning

Innehåll

Förord	1
1 Sammanfattning	4
2 Inledning	6
3 Uppdraget och dess tolkning	7
3.1 Metod och avgränsningar vad gäller statistiken om YH- och KY- utbildningar	7
3.2 Metod och avgränsningar vad gäller statistiken om kompletterande utbildningar	10
3.3 Metod och avgränsningar vad gäller statistiken om tolkutbildningar inom folkbildningen	10
4 Yrkeshögskoleutbildningar	11
4.1 Yrkeshögskolan – en introduktion	11
4.2 Utbildningar inom YH och KY	14
4.3 Studerande inom YH och KY	19
4.3.1 Platser och ansökningar om att bli antagen till YH/KY-utbildningar	19
4.3.2 Antagna	22
4.3.3 Studerande	27
4.3.4 Examinerade och examensgrad	29
4.4 Studerandes sysselsättning: Examinerade 2012 och deras sysselsättning 2013	35
4.4.1 Huvudsaklig sysselsättning	37
4.4.2 Överensstämmelse mellan utbildning och arbete	42
4.4.3 Möjliga förklaringar till resultaten	46
5 Kompletterande utbildningar	47
5.1 Kompletterande utbildningar – en introduktion	47
5.2 Övergripande utveckling av kompletterande utbildningar	49
5.2.1 Skolor och utbildningar	49
5.2.2 Deltagare	56
5.2.3 Fullföljande av utbildningen	59
5.3 Kompletterande utbildningar uppdelade per stödform	62
5.3.1 Utbildningar med enbart Statlig tillsyn	63
5.3.2 Utbildningar med Statlig tillsyn och studiestöd	66
5.3.3 Utbildningar med Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag	69
5.3.4 Utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag	72
6 Tolkutbildningar inom folkbildningen	75
6.1 Tolkutbildningar inom folkbildningen – en introduktion	75
6.2 Teckenspråks- och dövblindtolkutbildning	76
6.3 Kontakttolkutbildning	78
6.4 Skrivtolkutbildning	80
7 Sammanfattande diskussion	82
7.1 Yrkeshögskolan – en komplex utbildningsform	82
7.2 Kompletterande utbildningar – en utbildningsform under omvandling	86
7.3 Tolkutbildningar inom folkbildningen – en ny utbildningsform för myndigheten	86

8	Definitioner.....	87
8.1	Definitioner för YH och KY	87
8.2	Definitioner för kompletterande utbildningar	90
8.3	NUTS-indelning	92

Förteckning över faktarutor om yrkeshögskolan

Utbildningar och utbildningsomgångar	14
Beviljade ansökningar och utbildningarnas längd påverkar utbildningsutbudets sammansättning	16
Beviljade platser och ansökningstryck	20
Antagna	22
Om att mäta volym inom yrkeshögskolan	27
Examinerade på utbildningsomgångar som avslutats under ett kalenderår	29
Antal examinerade och examensgraden för 2013 är preliminär	29
Antal examinerade påverkas av vilka utbildningar som beviljats tidigare år	29

Förteckning över faktarutor om kompletterande utbildningar

Antal beslut och antal utbildningar	50
Utbildningskategorier inom kompletterande utbildningar	52
Om att mäta volym inom kompletterande utbildningar	56

1 Sammanfattning

Yrkeshögskoleutbildningar och kvalificerade yrkesutbildningar

Yrkeshögskoleutbildning (YH) och kvalificerad yrkesutbildning (KY) är eftergymnasiala utbildningsformer som kombinerar teoretiska studier och stark arbetslivsanknytning. Innehåll och inriktning på utbildningarna varierar beroende på arbetsmarknadens behov över tid. Utbildningarna leder till en specifik yrkesroll vilket gör att de studerande ofta snabbt kan komma ut i arbetslivet.

Utbildningsutbudets sammansättning har till synes varit ganska stabil över tid även om vissa utbildningsområden har ökat och andra har minskat. Totalt pågick 1 668 omgångar under hela eller delar av kalenderåret 2013 varav 664 startade under året. YH- och KY-utbildningarna delas in i 16 utbildningsområden. Så som tidigare år var Ekonomi, administration och försäljning och Teknik och tillverkning störst, räknat i både antal omgångar, antal antagna och antal studerande.

Antalet ansökningar om att bli antagen till YH- och KY- utbildningar har ökat mycket från år 2010 och till år 2013 (från 67 000 till 78 000), men antalet platser har endast ökat marginellt. Antal ansökningar per plats har därför ökat från 3,7 år 2010 till 4,4 år 2013. Det fanns stora skillnader mellan utbildningsområden.

Antal antagna till utbildningar med startdatum under 2013 var 17 400, vilket är en ökning med 4 procent jämfört med 2010. Merparten av de antagna år 2013 studerade på utbildningar som var minst två år långa. År 2013 var könsfördelningen för antagna 52 procent kvinnor och 48 procent män, vilket är en marginell förändring i jämförelse med år 2010. Könsfördelning för antagna var dock ojämn inom de sex största utbildningsområdena och följde traditionella könsmönster. År 2013 var medelåldern för antagna 29,7 år. För kvinnor var medelåldern 31,0 år och för män 28,2 år. Andelen utrikes födda har varit i stort sett oförändrad mellan 2010 och 2013. Av de antagna år 2013 var 84 procent födda i Sverige och 16 procent födda utomlands. Medelåldern samt fördelning på inrikes och utrikes födda skiljde sig mellan utbildningsområdena.

Antal studerande på utbildningar som pågick hela eller delar av kalenderåret 2013 var 42 500 år 2013, varav 52 procent kvinnor och 48 procent män. Antal studerande har ökat marginellt jämfört med 2010.

År 2013 var antalet examinerade¹ 11 500 vilket motsvarar en examensgrad på 72 procent. För kvinnor var examensgraden 76 procent och för män 66 procent. I jämförelse med år 2010 har examensgraden ökat med 5 procentenheter, totalt och för respektive kön. Varje år 2010-2013 har examensgraden skiljt sig mycket åt mellan utbildningsområdena.

Av de studerande som avslutade utbildningen med examen var det en hög andel som angav arbete som huvudsaklig sysselsättning året efter examen och denna andel har varit stabil över tid (knappt 9 av 10 examinerade). Av de examinerade 2012 som hade ett arbete bedömde drygt 60 procent att det överensstämde helt eller till största delen med utbildningen. Ytterligare 25 procent av de examinerade med arbete angav att det överensstämde till viss del med utbildningen.

Yrkeshögskolan är en heterogen och föränderlig utbildningsform vilket påverkar de resultat som presenterats ovan. Utbildningsområdena omfattar en mängd olika inriktningar – totalt finns utbildningsinriktningar mot ca 250 yrkesroller. Utbildningarna inom inriktningarna skiljer sig åt och förändras dessutom över tid. Samtidigt påverkas resultaten av individers val och beteenden, utbildningarnas kvalitet i genomförande samt arbetslivets efterfrågan och dess utveckling över tid. Sannolikt skulle en mer nyanserad bild av mönster och utvecklingstendenser framträda om analysen gjordes för de ca 250 utbildningsinriktningarna och med utgångspunkt i de tre nämnda faktorerna.

¹ Antalet examinerade och examensgrad för år 2013 är preliminärt pga. eftersläpningar i statistiken.

Kompletterande utbildningar

Kompletterande utbildningar är en utbildningsform med många olika typer av utbildningar: yrkesutbildningar, utbildningar som förbereder för vidare studier vid konstnärliga högskolor och utbildningar som syftar till att bevara kulturarvet. Utbildningarna anordnas av privata huvudmän och staten stödjer utbildningarna med tre former av statligt stöd som kan kombineras: statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag. Utbildningarna är avgiftsbelagda.

År 2013 fanns det 124 skolor som drev 267 utbildningar. Störst antal utbildningar fanns inom stödformen Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag, följt av utbildningar med enbart Statlig tillsyn och utbildningar med Statlig tillsyn och studiestöd. Lägst antal utbildningar fanns inom stödformen Statlig tillsyn och statsbidrag.

Utbildningarna delas in i 9 olika utbildningskategorier utifrån utbildningens inriktning. Störst antal utbildningar fanns 2013 inom Hantverk, Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård, Konst samt Dans, teater och musik. Inom stödformen Statlig tillsyn fanns i huvudsak utbildningar inom kategorin Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård medan utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag nästan enbart bestod av korttidskurser inom kategorin Hantverk.

Hälften av utbildningarna fanns i Stockholms län. En del utbildningar fanns i regionen Södra Sverige och endast en marginell andel fanns i regionen Norra Sverige.

Könsfördelningen var väldigt ojämn och traditionell. År 2013 var 71 procent av eleverna kvinnor och 29 procent var män. Inom samtliga kategorier fanns fler kvinnor än män undantaget kategorierna Teknik och Flyg, där det nästan enbart fanns män. Spridningen var större vad gäller ålder även om de flesta elever var mellan 20 och 24 år gamla.

Det var 10 300 deltagare på utbildningar som pågick hela eller delar av år 2013. Bland deltagare som studerade på utbildningar med avslut under 2013 var fullföljandegraden mycket hög och det gäller för båda könen. 93 procent av de deltagare som studerade på utbildningar med slutdatum under 2013 fullföljde utbildningen. Fullföljandegraden var mycket hög inom samtliga stödformer och inom nästan samtliga utbildningskategorier med undantag för kategorierna Flyg och Djurvård som hade lägre fullföljandegrader.

Tolkutbildningar inom folkbildningen

Tolkutbildningar inom folkbildningen syftar till att verkställa de funktionshinderpolitiska och språkpolitiska målen – ökad delaktighet i samhället. Utbildningarna finansieras i huvudsak av statliga medel genom Folkbildningsrådet och Myndigheten för yrkeshögskolan. Det finns tre olika inriktningar: Tolkning inom teckenspråk och för dövblinda, kontakttolkning mellan personer som inte behärskar svenska och representanter för svenska institutioner samt skrivtolkning för personer med dövhet eller hörselskada som har svenska och inte teckenspråk som sitt första språk.

Teckentolkutbildningar bedrevs 2013 av 7 utbildningsanordnare. Antalet nyttjade årsstudieplatser var 292 år 2013. År 2013 var det knappt 300 ansökningar om att bli antagen till utbildningarna och knappt 130 började studera. 42 deltagare slutförde utbildningen 2013 och erhöll utbildningsbevis vilket motsvarar 29 procent av samtliga deltagare som började läsa fyra år tidigare.

Även kontakttolkutbildningarna anordnades av 7 utbildningsanordnare. Det totala antalet nyttjade årsstudieplatser var 173 år 2013. Utbildningarna gavs i 16 olika språk. De utbildningar som började 2013 hade 680 sökande varav 230 fick ett positivt antagningsbesked. År 2013 avslutade 85 deltagare utbildningen med godkänt resultat vilket motsvarar 49 procent av samtliga som hade börjat studera på utbildningar med slutdatum under 2013.

Den ettåriga skrivtolkutbildningen bedrevs av en utbildningsanordnare. Drygt 100 personer sökte utbildningen med start hösten 2013 men endast 16 personer kunde antas. Av de 10 personer som hade antagits år 2012 var det 7 som fullföljde utbildningen med godkänt resultat och erhöll utbildningsbevis.

2 Inledning

Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) presenterar i denna rapport en samlad redovisning med analyserad statistik om studerande och utbildningar inom yrkeshögskoleutbildning (YH) och kvalificerad yrkesutbildning (KY) åren 2010-2013. Redovisningen innehåller även kommenterad statistik om kompletterande utbildningar och tolkutbildningar.

Rapporten inleds med en redovisning av uppdraget samt en presentation av metod för datainsamling och vilka överväganden som har gjorts för respektive utbildningsform. Därefter följer ett kapitel per utbildningsform som börjar med en introduktion till denna. Rapporten avslutas med en sammanfattande diskussion utifrån den statistik och de resultat som redovisas i de olika kapitlen.

I kapitel 4 presenteras analyserad statistik över YH- och KY-utbildningar. Statistiken i detta kapitel redovisar utvecklingen från 2010 till 2013 med fokus på år 2013. I kapitlet redovisas först utbildningsutbudet och dess sammansättning i form av antal utbildningsomgångar som startar respektive som pågår hela eller delar av ett år. Därefter presenteras de studerande ur olika perspektiv. Ordningen i detta kapitel är kronologisk så tillvida att rapporten följer de studerandes gång genom utbildningen: från statistik över ansökningar av sökande om att bli antagen till YH- och KY-utbildningar, statistik över antagna, statistik över studerande som genomgår utbildningar som pågår hela eller delar av ett år, till statistik över examinerade och examensgrad. Kapitlet avslutas med en sammanställning av de viktigaste resultaten från myndighetens årliga enkätundersökning om de examinerades sysselsättning året efter examen².

I kapitel 5 presenteras kommenterad statistik över kompletterande utbildningar. Kapitlet inleds med att ge en bild över utvecklingen sedan 2004 fram till och med 2013 för de viktigaste måtten. Därefter presenteras statistik för de olika typer av statligt stöd som kompletterande utbildningar kan erhålla. Dispositionen är densamma för samtliga avsnitt: statistik redovisas över antal skolor, utbildningar och deltagare samt deltagares fullföljande av utbildningen.

I kapitel 6 presenteras kommenterad statistik över tolkutbildningar inom folkbildningen. Statistiken är under uppbyggnad efter att myndigheten fick ansvar för tolkutbildningarna 1 juli 2012. Kapitlet fokuserar därför på åren 2012 och 2013. Det finns tre olika inriktningar av tolkutbildningar inom folkbildningen och varje inriktning presenteras i ett eget underkapitel. Ordningen är densamma som för kompletterande utbildningar: antal utbildningsanordnare och utbildningar följs av antal sökande, deltagare och antal deltagare som fullföljde utbildningen.

I rapporten redovisas de viktigaste resultaten. Det finns en separat tabellbilaga som visar den detaljerade statistik som har använts som underlag till analysen samt den statistik som efterfrågas i uppdraget men som inte bedömts som så intressant att den har lyfts till rapporten.

² Myndigheten för yrkeshögskolan (2014): Studerandes sysselsättning 2013 - YH- och KY-studerande som examinerades 2012, Diarienummer: YH 2013/1137, ISBN-nr: 978-91-87073-22-9

3 Uppdraget och dess tolkning

I uppdraget från regeringen anges att:

"Myndigheten ska lämna en samlad redovisning med analyserad statistik för yrkeshögskolan avseende studerande i yrkeshögskolan, utbildningslängd och typ av examen eller motsvarande, studerandes sysselsättning året efter avslutad utbildning samt utbildningar och utbildningsområden enligt svensk utbildningsnomenklatur (SUN). Statistiken om studerande ska redovisas fördelat på åldersintervall, kön och inrikes respektive utrikes födda samt efter utbildningsområde. Myndigheten ska redovisa statistik avseende sökande till yrkeshögskolan fördelat på kön och utbildningsområde.

Vidare ska myndigheten redovisa kommenterad statistik för kompletterande utbildningar när det gäller studerande och deras fullföljande av sådana utbildningar. Statistiken för de kompletterande utbildningarna ska även avse utbildningarna uppdelade på stödform, utbildningskategorier och anordnare.

Myndigheten ska redovisa kommenterad statistik över utbildningar som bedrivs med stöd av förordningen om statsbidrag för viss utbildning som rör tolkning och teckenspråk. Av redovisningen ska framgå antalet utbildningsanordnare och antalet utbildningar per utbildningsinriktning. Redovisningen ska också innehålla uppgifter om antalet sökande, deltagare och examinerade uppdelat på utbildningsinriktning. För kontakttolkutbildning ska även redovisas antalet sökande, antalet antagna samt antalet utbildade som fått intyg om att de har genomgått utbildningen med godkänt resultat.

All statistik ska presenteras på riks- och länsnivå. Statistiken ska omfatta 2013 och tre år tillbaka i tiden. Statistiken när det gäller utbildningarna rörande tolkning och teckenspråk ska omfatta tiden från och med den 1 juli 2012. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 2 maj 2014."³

Redovisningen av uppdraget presenteras denna rapport med analyserad och kommenterad statistik och i en separat tabellbilaga.

3.1 Metod och avgränsningar vad gäller statistiken om YH- och KY-utbildningar

All statistik för YH/KY förutom sysselsättningsuppgifterna och viss bakgrundsfakta om antagna är hämtad från myndighetens administrativa system. Bakgrundsfakta om antagna vad gäller inrikes respektive utrikes födda är beställda från SCB (Statistiska centralbyrån). Även datainsamlingen för rapporten Studerandes sysselsättning 2013 genomfördes av SCB. Datainsamlingen genomfördes som en enkätundersökning.

Analyserad statistik

I kapitlet om YH- och KY-utbildningar beskrivs och analyseras utvecklingen över tid med fokus på år 2013. Utvecklingen när det gäller volymer kan förklaras utifrån hur många utbildningsomgångar och utbildningsplatser som beviljats i ansökningsomgångarna samt hur många utbildningsomgångar som blivit inställda. Orsaker till förändringar i volymer totalt sett förklaras till största delen av hur mycket statlig finansiering som myndigheten förfogat över. Förändringar i volymer mellan utbildningsområden kan förklaras av de prioriteringar som myndigheten gör vid bedömningar av ansökningar.

Det krävs specialstudier för att kunna förklara mönster och utveckling över tid vad gäller bakgrundsfakta om individer (köns- och åldersfördelning samt fördelning efter födelseland) eller som påverkas av individers val och beteenden (ansökningstryck och

³ Se Regleringsbrev för budgetåret 2013 avseende Myndigheten för Yrkeshögskolan, U2013/7492/GV

examensgrad). Myndigheten kan därför endast i liten utsträckning förklara sådana mönster och utvecklingar.

Antal examinerade kan förklaras med god säkerhet utifrån hur många utbildningsplatser som beviljats i ansökningsomgångarna samt hur mycket som blivit inställt. Examensgraden påverkas dock av flera andra faktorer som myndigheten inte direkt kan påverka. Det kan vara individers möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen och individers val att inte fullfölja utbildningen med en examen. Även utbildningens innehåll och utformning samt kvalitet påverkar examensgraden.

Yrkeshögskoleutbildningar och kvalificerade yrkesutbildningar

Utbildningsformerna yrkeshögskoleutbildningar och kvalificerade yrkesutbildningar redovisas samlat och benämns som yrkeshögskoleutbildningar. Förvisso finns skillnader mellan regelverken för de två utbildningsformerna, men de syns inte direkt i statistiken. Implementeringen av regelverket för yrkeshögskoleutbildningar har i praktiken skett successivt då myndigheten under de senaste åren arbetat fram tolkningar av det nya regelverket allt eftersom som kunskap och erfarenheter byggts upp. Huruvida skillnader mellan regelverken och tolkningar av dessa eventuellt har påverkat statistiken kräver en separat analys.

Utbildningar och utbildningsomgångar

Inom yrkeshögskolan definieras en utbildning som ett unikt utbildningsnummer. Nästan varje utbildning har flera utbildningsomgångar med olika starttidpunkter. I dagsläget ger antal utbildningsnummer ingen bra bild över hur många olika utbildningar som startat eller pågått under ett kalenderår. Varje utbildning som beviljas statliga medel får ett nytt utbildningsnummer oavsett om den till innehållet överensstämmer med andra utbildningar och oberoende av om utbildningsplan, juridiskt ansvarig anordnare och utbildningskommun är oförändrade sedan föregående ansökningsomgång. Därför har rapporten fokus på utbildningsomgångar. Däremot visas statistik över utbildningar för åren 2010-2013 i den separata tabellbilagan.

Ansökningar om att bli antagen till yrkeshögskoleutbildningar

I denna rapport redovisas inte antal sökande utan antal ansökningar till platser på de utbildningsomgångar som startar under ett år. Det innebär att en person som söker till flera utbildningar eller utbildningsomgångar räknas en gång för varje utbildningsomgång. Ansökningar är uppgifter som utbildningsanordnarna rapporterar in till myndigheten för varje utbildningsomgång, dock utan uppgift om namn och personnummer. Anordnarna rapporterar endast in totalt antal ansökningar per utbildningsomgång fördelat på kön. Dessa uppgifter kan variera i tillförlitlighet och dessutom saknas uppgifter om behöriga respektive obehöriga sökande. Anledningen till att myndigheten inte har samlat in personnummer för ansökningar är att det inte har ingått i myndighetens uppgifter. Myndigheten har dock fått ett regeringsuppdrag att samla in personnummerbaserad statistik om sökande för utbildningsomgångar som startar 2014 och framåt. Dessa uppgifter kommer framöver att användas för att beräkna antal sökande personer till YH och annan mer utförlig statistik över ansökningar som kommer att publiceras från och med Årsrapport 2015.

Studerande och antagna

Myndigheten fokuserar på statistik om antagna efter utbildningsomgångens startår för att beskriva de studerande. Statistik om aktiva studerande under ett kalenderår presenteras endast kortfattat. Att redovisa bakgrundsfakta för antagna efter startår innebär att alla studerande endast räknas med en gång. Förändringar av bakgrundsfakta, som köns- och åldersfördelning, över tid ses tidigare och tydligare för antagna efter startår än för studerande (aktiva) på utbildningar som pågått under hela eller delar av ett kalenderår,

då de flesta studerande räknas med över flera år beroende på utbildningslängd och studietakt.

Med antagna efter startår avses alla registrerade studerande som påbörjat sina studier under ett specifikt kalenderår, inklusive de som tillkommit under utbildningens gång samt de som hoppat av utbildningen. Antagna som tillkommit under utbildningens gång räknas med retroaktivt från startåret.

Antal aktiva studerande är ett mått som endast visar hur många studerande som bedrivit studier minst en dag under ett specifikt kalenderår. Eftersom det inte görs någon skillnad på hur stor del av året som utbildningen pågått eller om utbildningen bedrivits på heltid är måttet mindre bra för uppföljning av volymer under ett kalenderår. Då är *Utbetalda årsplatser* som redovisas i årsredovisningen bättre att använda. Det är ett exakt mått på hur många årsplatser som utbetalats under ett kalenderår och kan jämföras med helårsekvivalenter inom andra utbildningsformer. I måttet *Utbetalda årsplatser* genererar en heltidsstuderande som är med på en månadsrekvisition 1/12 utbetald årsplats⁴. En heltidsstuderande som är med hela året på tolv månadsrekvisitioner genererar en hel utbetald årsplats. En halvtidsstuderande som är med hela året på tolv månadsrekvisitioner genererar en halv utbetald årsplats o.s.v.

Examinerade efter typ av examen eller motsvarande

Statistik över examinerade efter typ av examen redovisas i den separata tabellbilagan och omfattar åren 2010-2012 samt preliminära uppgifter för år 2013.

Inom KY fanns endast kvalificerad yrkesexamen. De sista KY-utbildningarna genomfördes 2013. Inom både YH och KY krävs det att utbildningen omfattar minst ett års heltidsstudier för att examensbevis ska få utfärdas.

Begreppet genomströmning finns inte inom YH och KY eftersom det inte är möjligt för individerna att själva välja om de vill gå in och ur utbildningssystemet (som till exempel inom högskolan).

Studerandes sysselsättning efter utbildningen

Myndigheten genomför årligen en enkätundersökning riktad till samtliga examinerade från yrkeshögskolan. Myndigheten har valt att fokusera på de examinerade, dvs. studerande som uppnår de krav som tar sig i uttryck i utbildningarnas utbildningsplaner och kursplaner. Dessa ska motsvara arbetslivets krav på utbildades kunskaper, färdigheter och kompetenser.

Statistik per län

I uppdraget anges att all statistik ska redovisas uppdelat per län. I rapporten fokuserar myndigheten på att redovisa antal utbildningsomgångar per län då det bedöms vara de mest relevanta. Att redovisa samtliga uppgifter uppdelat per län bedöms inte som ändamålsenligt då redovisningen skulle bli allt för omfattande för en skriftlig rapport. I den separata tabellbilagan finns mer länsstatistik att tillgå.

I flera avsnitt i kapitel 4 om yrkeshögskolan är antal avrundade till jämna 100-tal i texten. Antal, procent och procentenheter skrivs genomgående med siffror i rapporten för att underlätta jämförelser.

⁴ Utbildningsanordnarna rekviderar statliga medel månadsvis efter förteckningar över studerande som skickas in till myndigheten halvårsvis.

3.2 Metod och avgränsningar vad gäller statistiken om kompletterande utbildningar

Myndigheten för yrkeshögskolan har låtit Statistiska centralbyrån (SCB) genomföra en insamling av uppgifter om utbildningar och deltagare bland alla skolor som hade tillstånd att bedriva kompletterande utbildningar under 2013.

Insamlingen genomfördes så som de senaste två åren i två steg. I steg ett samlades uppgifter om skolor in från huvudmännen. Dessa uppgifter användes som rampopulation för steg två i undersökningen, där uppgifter om utbildningar och utbildningsdeltagare samlades in. Skolorna ombads att lämna uppgifter för samtliga utbildningar som de har beslut för som gällde under 2013. Samtliga huvudmän förutom två⁵ lämnade uppgifter i steg ett. I steg två svarade samtliga skolor.

Skolorna fick rapportera utbildningsdeltagare på alla utbildningsomgångar som pågick under 2013, dvs. även utbildningsomgångar som startade före 2013 men som pågick under 2013. Alla utbildningsdeltagare på dessa utbildningsomgångar skulle rapporteras, inklusive deltagare som hade avslutat eller avbrutit utbildningen före 2013.

Statistiken över kompletterande utbildningar presenteras i årets rapport med något annorlunda struktur jämfört med tidigare år. Kapitlets första del ger en övergripande bild av utvecklingen sedan hösten 2004 till och med hösten 2013. All statistik finns inte så långt tillbaka – länsstatistiken exempelvis finns endast för 2012 och 2013. Detsamma gäller för statistik över fullföljande som tidigare redovisats på annat sätt. Kapitlets andra del beskriver respektive stödform utifrån samma struktur som används i kapitlets första del. Denna disposition skapar mer struktur och möjliggör en tydligare åtskillnad av de olika stödformerna vilket är positivt då de skiljer sig mycket åt. Statistiken per stödform fokuserar på 2013.

I flera avsnitt i kapitel 5 om kompletterande utbildningar är antal avrundade till jämna 100-tal i texten. Antal, procent och procentenheter skrivs genomgående med siffror i rapporten för att underlätta jämförelser.

3.3 Metod och avgränsningar vad gäller statistiken om tolkutbildningar inom folkbildningen

När Myndigheten för yrkeshögskolan tog över ansvaret för tolkutbildningarna fanns inte något enkelt eller för de olika inriktningarna enhetligt system för att samla in statistik gällande tolkutbildningarna eller deras resultat. Datainsamlingen sker genom inhämtning av data från flera olika aktörer bland annat direkt från folkhögskolorna och studieförbunden, från samordnare vid folkhögskolorna, från inrapportering till myndighetens studiedokumentation, från rekvisitioner där myndigheten betalat ut bidrag till folkhögskolorna, från Statistiska centralbyrån samt äldre data som finns sedan tidigare ansvarig myndighet. Det gör att myndigheten idag inte kan kvalitetssäkra äldre data men försöker ändå beskriva det som går att få fram.

Ett arbete med att hitta former för att enklare, mer samlat och kvalitetssäkrat samla in uppgifterna pågår nu och är ett utvecklingsarbete framöver. Myndigheten arbetar tillsammans med Folkbildningsrådet, Statistiska centralbyrån och representanter från utbildningarna för att hitta och utarbeta lämpliga former för framtida statistikinsamling.

I kapitlet om tolkutbildningarna görs nu ett första försök att presentera sammanhållen statistik över tolkutbildningarna.

⁵ Esperlind Beauty AB och Tina Lei/ Floreo Design

4 Yrkeshögskoleutbildningar

4.1 Yrkeshögskolan – en introduktion

Yrkeshögskoleutbildning (YH) och kvalificerad yrkesutbildning (KY) är eftergymnasiala utbildningsformer som kombinerar teoretiska studier och stark arbetslivsanknytning. Innehåll och inriktning på utbildningarna varierar beroende på arbetsmarknadens behov över tid. Utbildningarna leder till en specifik yrkesroll vilket gör att de studerande ofta snabbt kan komma ut i arbetslivet.

Utbildningarna är avgiftsfria och berättigar till studiestöd.⁶

De första YH-utbildningarna startade år 2009. Ett syfte med bildandet av yrkeshögskolan var att samla eftergymnasiala yrkesutbildningar utom högskole- och universitetsutbildningar i samma utbildningsform. KY var en av flera eftergymnasiala utbildningar som inordnades i yrkeshögskolan⁷. KY upphörde som utbildningsform den 31 december 2013. Det finns stora likheter mellan KY- och YH-utbildningar men en märkbar skillnad mellan de två utbildningsformerna är att YH-utbildningar på ett tydligare sätt *väsentligen* ska bygga på de kunskaper som eleverna får på de nationella programmen i gymnasieskolan. För KY-utbildningarna gällde att utbildningarna skulle bygga på de kunskaper som gavs i de nationella programmen i gymnasieskolan.

Yrkeshögskolans syfte

Utbildningarna i yrkeshögskolan ska svara mot behoven av kvalificerad arbetskraft i arbetslivet eller medverka till att utveckla eller bevara kvalificerat yrkeskunnande inom smala yrkesområden som är betydelsefulla för individen och samhället.

Utbildningarna inom yrkeshögskolan ska:

1. ha sin grund i kunskap som genererats dels i produktionen av varor och tjänster, dels i vetenskap och utformas så att en hög kvalitet och yrkesrelevans nås,
2. ge sådana teoretiska, praktiska och erfarenhetsbaserade kunskaper som krävs för att självständigt och i arbetslag kunna utföra kvalificerade uppgifter i arbetslivet,
3. präglas av såväl stark arbetslivsanknytning som teoretisk förankring,
4. utvecklas och bedrivs i samverkan mellan arbetsliv och utbildningsanordnare, och
5. bidra till att bryta traditioner i fråga om könsbundna utbildnings- och yrkesval.

Yrkeshögskoleutbildningar är eftergymnasiala

En utbildning inom yrkeshögskolan ska *väsentligen* bygga på de kunskaper som eleverna får på nationella program i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper. För yrkeshögskoleutbildningar med inriktningar som även finns inom gymnasieskolan innebär det att yrkeshögskoleutbildningen ska leda till yrkesroller som omfattar mer avancerade och komplexa arbetsuppgifter än de yrkesroller som man kan arbeta inom direkt efter examen från gymnasieskolan. Yrkeshögskoleutbildningen ska inte vara en upprepning av gymnasieskolans nationella program även om vissa inslag av gymnasiala kurser får förekomma. Vissa yrkeshögskoleutbildningar kan avse kunskapsområden som inte har någon motsvarighet i gymnasieskolan.

Det är utbildningsanordnarens ansvar att tillsammans med arbetslivet formulera eventuella särskilda förkunskapskrav. Myndigheten har dock de senaste åren gått ut med

⁶ Sedan 2014 kan utbildningsanordnarna även välja att ansöka om att ingå i yrkeshögskolan utan att erhålla statliga bidrag. De är då berättigade att ta ut studerandeavgifter.

⁷ Därutöver konverterades påbyggnadsutbildningar, som var en del av den kommunala vuxenutbildningen, till yrkeshögskoleutbildningar.

vägledande ställningstaganden där man förtydligat vilka förkunskapskrav som är lämpliga för olika utbildningsområden och utbildningsinriktningar.

Typ av examen inom yrkeshögskolan

Inom YH finns två typer av examen samt utbildningar som inte ger examen. Det finns kvalificerad yrkeshögskoleexamen med en utbildningslängd som motsvarar minst två år på heltid (minst 400 YH-poäng), varav minst 25 procent lärande i arbete (LIA) samt ett examensarbete. Det finns också yrkeshögskoleexamen med en utbildningslängd som motsvarar minst ett år men mindre än två år på heltid (200-399 YH-poäng).

Inom YH finns det dessutom en liten andel⁸ utbildningar med en utbildningslängd som motsvarar mindre än ett år på heltid. Dessa utbildningar ger ingen examen och ingår därför inte i statistiken över examinerade och examensgrad.

Inom KY fanns endast kvalificerad yrkesexamen med en utbildningslängd som motsvarade minst ett år på heltid.

Hur en utbildning blir till

Utbildningarna får anordnas av statliga universitet och högskolor, kommuner, landsting och enskilda fysiska eller juridiska personer. Varje år utlyser myndigheten en ansökningsomgång där utbildningsanordnare kan ansöka om att deras utbildning ska ingå i yrkeshögskolan och erhålla statsbidrag eller särskilda medel⁹. I januari nästkommande år fattar myndigheten beslut om vilka utbildningar som ska bli beviljade. Utbildningarna får starta med högst två utbildningsomgångar och omfatta ett visst antal platser. Därefter måste utbildningsanordnaren ansöka på nytt.

Utbildningarna ska tas fram av utbildningsanordnaren efter initiativ från det arbetsliv som har ett specifikt kompetensbehov. Arbetslivet ska både delta i planeringen av utbildningen och i framtagningen av den ansökan som skickas in till myndigheten. Arbetslivet kan på så sätt påverka vilka ansökningar som lämnas in till myndigheten och vilket innehåll och upplägg utbildningarna har.

Hur många utbildningar som beviljas per län eller per utbildningsområde i en ansökningsomgång beror på flera faktorer. Antalet beviljade utbildningar påverkas av vilka utbildningsinriktningar man ansöker om, eftersom myndighetens uppdrag är att förse arbetslivet med kompetens i de branscher och yrken samt i de regioner där det är som mest angeläget att behovet tillgodoses. I den avvägningen spelar även tidigare beviljade utbildningar in eftersom det i bedömningen av behovet av utbildningar tas hänsyn till det befintliga utbildningsutbudet. Med utgångspunkt från det antal ansökningar om utbildningar som kan ingå i yrkeshögskolan och med hänvisning till myndighetens bedömningskriterier, beviljas statliga bidrag till de ansökningar som svarar mot den tydligaste efterfrågan, har högst kvalitet, har en hög grad av medfinansiering samt att utbildningen erbjuder svenska med yrkesinriktning.

Arbetslivets medverkan under utbildningen

Arbetslivet medverkar i utbildningen på olika sätt. De påverkar innehållet i de ansökningar som skickas in till myndigheten och de påverkar dessutom utbildningen medan den pågår.

Varje utbildning har en ledningsgrupp där majoriteten är representanter från arbetslivet och specifikt den berörda branschen. Det ska också finnas en utbildningsledare och en studeranderepresentant i ledningsgruppen. Beroende på examenstyp ska det även finnas en representant för skolväsendet och en för högskola/universitet. Ledningsgruppen har

⁸ Två procent av utbildningsomgångarna inom YH som avslutades år 2013.

⁹ Statliga medel som utbetalas till myndigheter, i detta fall universitet och högskolor, benämns särskilda medel.

flera viktiga uppgifter, bland annat att forma utbildningen så att den passar de efterfrågade kompetensbehoven. Detta sker främst innan utbildningen startar, men utbildningens innehåll kan justeras under utbildningens gång om behovet på arbetsmarknaden förändras.

Därutöver bidrar arbetslivet med en del av utbildningens finansiering. Medfinansieringen handlar oftast om tid och resurser i form av engagemang i utbildningen på olika sätt. Det kan till exempel vara att arbetsgivare upplåter sin maskinpark för praktiska kursmoment eller att de ställer upp som föreläsare, deltar i projekt, tar emot studiebesök eller genom att de erbjuder kursplatser för lärande i arbete (LIA-platser).

De flesta utbildningar har LIA-kurser som genomförs på arbetsplatser¹⁰. Under LIA-kursen ska den studerande under handledning tillgodogöra sig ny kunskap samt öva och utveckla sin förmåga att tillämpa de kunskaper han eller hon fått under utbildningen. Att delta i en LIA-kurs innebär också att de studerande får en större insikt i sin kommande yrkesroll under utbildningens gång, samtidigt som arbetsgivaren får möjlighet att lära känna en potentiell framtida medarbetare.

Yrkeshögskolan är en heterogen och föränderlig utbildningsform

Utgångspunkten för yrkeshögskolan är att arbetsliv och utbildningsanordnare tillsammans utformar utbildningarna utifrån arbetslivets behov. Utbildningsformen ska vara flexibel och anpassningsbar för att tillgodose arbetslivets behov av kompetens. Detta gör yrkeshögskolan till en heterogen och föränderlig utbildningsform.

Utbildningarna inom yrkeshögskolan är indelade i 16 utbildningsområden¹¹ som omfattar en mängd olika inriktningar – totalt finns utbildningsinriktningar mot ca 250 yrkesroller inom yrkeshögskolan. Utbildningsinriktningarna inom utbildningsområdena kan skilja sig kraftigt i olika avseenden och utbildningsutbudets sammansättning varierar över tid vad gäller vilka inriktningar som finns – vissa inriktningar finns med viss kontinuitet, andra finns bara under en begränsad period. Utöver skillnaderna mellan utbildningsinriktningarna skiljer sig även utbildningar inom en och samma inriktning åt. Utbildningarna varierar i vilka lärandemål som ska uppnås, vilka pedagogiska metoder som används, i utbildningslängd, studietakt och studieform (bunden/distans), vilka förkunskapskrav som ställs för behörighet och hur stark arbetslivsanknytning de har. Utbildningarna förändras även över tid och möjlighet finns att anpassa innehållet i utbildningen under pågående utbildningsomgång om arbetslivets krav skulle förändras.

Mer information om utbildningsformen finns på yrkeshogskolan.se och på www.myh.se.

¹⁰ Utbildningar kortare än två år (100-399 yrkeshögskolepoäng) behöver inte ha LIA-kurser, men många utbildningar erbjuder det ändå.

¹¹ Se kapitel 8.1 Definitioner för YH och KY

4.2 Utbildningar inom YH och KY

De viktigaste resultaten

- Antal startade och pågående utbildningsomgångar år 2013 har ökat marginellt i jämförelse med år 2010.
- De största utbildningsområdena i antal utbildningsomgångar år 2013 var Ekonomi, administration och försäljning och Teknik och tillverkning.
- Antal utbildningsomgångar har ökat mest inom utbildningsområdena Data/IT och Samhällsbyggnad och byggteknik från år 2010 till år 2013.
- Antal utbildningsomgångar har minskat mest inom utbildningsområdet Transporttjänster från år 2010 till år 2013.
- Dalarnas län hade flest pågående utbildningsomgångar per invånare år 2013.

Utbildningar och utbildningsomgångar

En utbildning definieras som ett unikt utbildningsnummer. Nästan varje utbildning har flera utbildningsomgångar med olika starttidpunkter. Inom YH är det idag maximalt två omgångar per utbildningsnummer. Inom KY kunde det vara fler.

Inom YH finns inte terminer (som inom gymnasieskolan och högskolan). Däremot startar merparten av utbildningsomgångarna under andra halvåret och slutar under första halvåret.

Pågående utbildningsomgångar avser alla utbildningsomgångar som pågått under hela eller del av respektive kalenderår (startade, avslutade och under hela året pågående omgångar).

Startade utbildningsomgångar avser alla utbildningsomgångar som startat under respektive kalenderår.

Antal startade och pågående utbildningsomgångar har ökat marginellt i jämförelse med år 2010

År 2013 startade 665 utbildningsomgångar, varav merparten startade i augusti eller september. Totalt pågick 1 668 omgångar under hela eller delar av kalenderåret, inklusive de omgångar som startat tidigare år. I jämförelse med år 2010 har antal startade respektive pågående omgångar ökat med 9 respektive 15 omgångar.

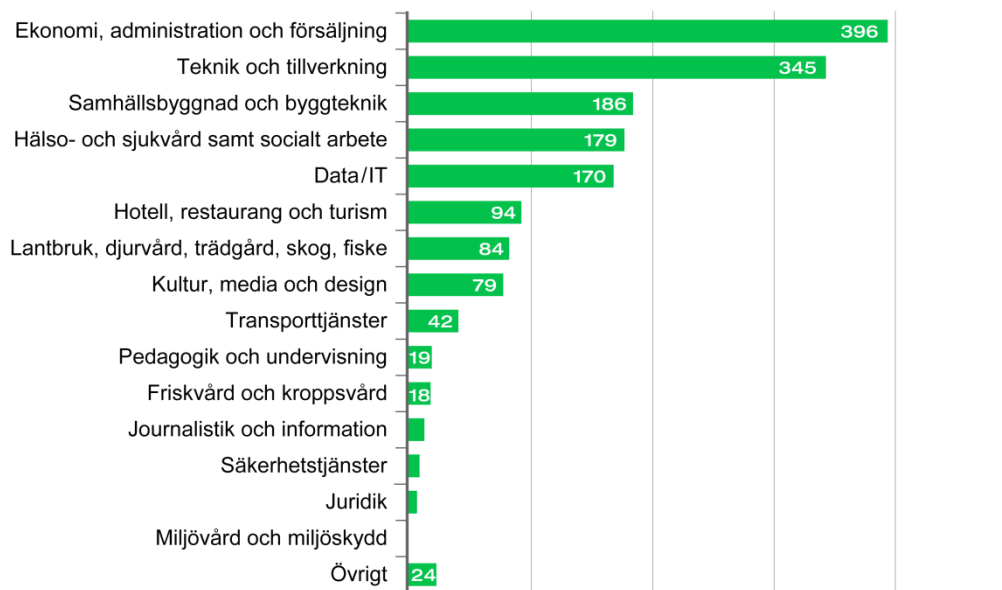
Det totala antalet utbildningsomgångar som pågår per år styrs främst av hur mycket statliga medel myndigheten förfogar över. Medlen består av myndighetens ordinarie anslag och av medel för olika extrasatsningar som har genomförts de senaste åren för att motverka den ekonomiska krisens effekter. Generellt gäller att myndigheten ska verka för en stabil dimensionering av utbildningsverksamheten med ett långsiktigt balanserat resursutnyttjande, dvs. att säkra en stabil dimensionering av antal utbildningar som pågår per år¹².

¹² "Statsbidragshanteringen ska präglas av ett över tid hållbart utnyttjande av tilldelade medel som bidrar till en stabil dimensionering av antalet platser inom yrkeshögskolan."

Regleringsbrev för budgetåret 2010 avseende Myndigheten för yrkeshögskolan, U2010/7626/SV
I regleringsbrev för åren efter 2011 ska myndigheten redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att säkerställa detta.

De största utbildningsområdena var Ekonomi, administration och försäljning och Teknik och tillverkning

Högst antal vad gäller både startade och pågående omgångar år 2013 hade utbildningsområdena Ekonomi, administration och försäljning och Teknik och tillverkning. Tillsammans stod dessa två områden för 43 procent av de startade omgångarna och 44 procent av de pågående omgångarna. Inom Ekonomi, administration och försäljning var antalet startade omgångar 150 och antalet pågående omgångar 396. Inom Teknik och tillverkning var antalet startade omgångar 138 och antalet pågående omgångar 345.

Diagram YH/KY-1 Antal pågående utbildningsomgångar efter utbildningsområde 2013**Data/IT och Samhällsbyggnad och byggteknik har ökat mest**

I jämförelse med år 2010 har antal startade omgångar inom utbildningsområdet Data/IT ökat från 48 till 72, vilket innebär att områdets andel av alla startade omgångar har ökat från 7 procent år 2010 till 11 procent år 2013. Antal pågående omgångar inom Data/IT har ökat från 128 till 170, vilket innebär att områdets andel av alla pågående omgångar har ökat från 8 procent år 2010 till 10 procent år 2013.

I jämförelse med år 2010 har antal startade omgångar inom utbildningsområdet Samhällsbyggnad och byggteknik ökat från 54 till 69, vilket innebär att områdets andel av alla startade omgångar har ökat från 8 procent år 2010 till 10 procent år 2013. Antal pågående omgångar inom Samhällsbyggnad och byggteknik har ökat från 129 till 186, vilket innebär att områdets andel av alla pågående omgångar har ökat från 8 procent år 2010 till 11 procent år 2013.

Transporttjänster har minskat mest

Utbildningsområdet Transporttjänster har minskat avsevärt de senaste åren. I jämförelse med år 2010 har antal startade omgångar minskat från 31 till 12, vilket innebär att områdets andel av alla startade omgångar har minskat från 5 procent år 2010 till 2 procent år 2013. Antal pågående omgångar inom Transporttjänster har minskat från 73 till 42, vilket innebär att områdets andel av alla pågående omgångar har minskat från 4 procent år 2010 till 3 procent år 2013.

Anledningen till att Transporttjänster har minskat så mycket beror på att myndigheten under de senaste åren endast har beviljat ett fåtal ansökningar inom utbildningsområdet. Många ansökningar har inte beviljats på grund av någon av de två nedanstående faktorerna:

- Utbildningarna har varit tillräckligt kvalificerade för att kunna ingå i yrkeshögskolan men förkunskapskraven har enligt myndighetens bedömning inte varit relevanta utifrån utbildningsmålen.
- Utbildningarna har inte varit tillräckligt kvalificerade för att kunna ingå i yrkeshögskolan, de har haft en alltför stor andel kurser som motsvarar kurser inom gymnasieskolan.

Beviljade ansökningar och utbildningarnas längd påverkar utbildningsutbudets sammansättning

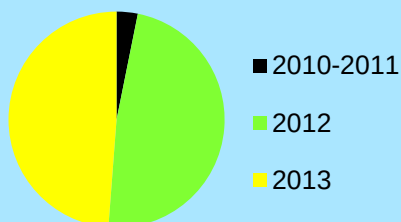
Antal utbildningsomgångar som startas eller som pågår under hela eller delar av ett kalenderår styrs av vilka utbildningar som beviljats statliga medel i den årliga ansökningsomgången. Även om det totala antalet utbildningsomgångar som pågår under hela eller delar av ett år är ganska stabilt över tid så kan fördelningen av antal utbildningar per utbildningsområde variera beroende på hur många utbildningar som beviljats per utbildningsområde i respektive ansökningsomgång.

Utbildningsomgång 2 startar först kalenderåret efter det år utbildningsomgång 1 startade. På så sätt påverkar utbildningarna sammansättningen av utbildningsutbudet, dvs. pågående utbildningsomgångar per år, olika lång tid beroende på utbildningens omfattning i poäng och beroende på studietakt.

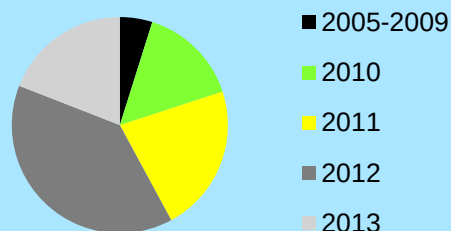
Av de utbildningsomgångar som startade under 2013 hade knappt hälften beviljats 2012 och knappt hälften 2013. Några procent hade beviljats tidigare år.

Av de utbildningsomgångar som pågick hela eller delar av 2013 hade de flesta beviljats under 2012 följt av 2011, 2013 och 2010. Men det fanns även utbildningsomgångar som hade beviljats mellan åren 2005 och 2009. De flesta var KY-utbildningar som kunde beviljas upp till 4 utbildningsomgångar.

Utbildningsomgångar som startade 2013 per beslutsår

Utbildningsomgångar som pågick 2013 per beslutsår

Konjunkturläget påverkar mindre än strukturella förändringar

De som går en yrkeshögskoleutbildning står till arbetsmarknadens förfogande först ett eller flera år efter det att utbildningen beviljades. Eftersom det är svårt att förutse den konjunkturrella utvecklingen tar myndigheten endast i begränsad utsträckning hänsyn till den. Myndigheten strävar istället efter att volymen av utbildade är rimlig sett över ett längre tidsperspektiv. I vissa fall kan dock strukturella förändringar medföra mer permanenta förändringar av kompetensbehoven.¹³

Detta förfarande innebär att utbildningsområdenas storlek inte förändras så mycket över tid, även om vissa trender framträder som har koppling till efterfrågan på kompetenser.

¹³ Jämför med MYH:s årsredovisning för 2009 (sidan 47/48) och MYH:s årsredovisning för 2010 (sidan 49)

Nedan redovisas kommentarer till beslutens fördelning mellan olika utbildningsområden för beslutsåren 2011 och 2013 (ansökningsomgång på hösten år 1, beslut i början av år 2). Det är dock viktigt att tänka på att såväl behovet av utbildade som kvaliteten på ansökningarna påverkar utfallet på ansökningsomgången.

Prioritering av Data/IT och Samhällsbyggnad och byggt teknik

Myndigheten har sett en ökad efterfrågan på utbildade från utbildningar inom utbildningsområdet Data/IT och har därför prioriterat ansökningar inom detta utbildningsområde. antalet beviljade utbildningar nästan fördubblades från 20 till 39 utbildningar mellan beslutsår 2011 och beslutsår 2013.¹⁴ Denna prioritering kommer dock slå igenom fullt ut först i statistiken över pågående omgångar 2014, då de första utbildningsomgångarna startar under hösten 2013.

Även inom Samhällsbyggnad och byggt teknik har arbetsgivarna haft större behov av att rekrytera kvalificerad arbetskraft jämfört med övriga områden och området har därför prioriterats i flera ansökningsomgångar i rad.

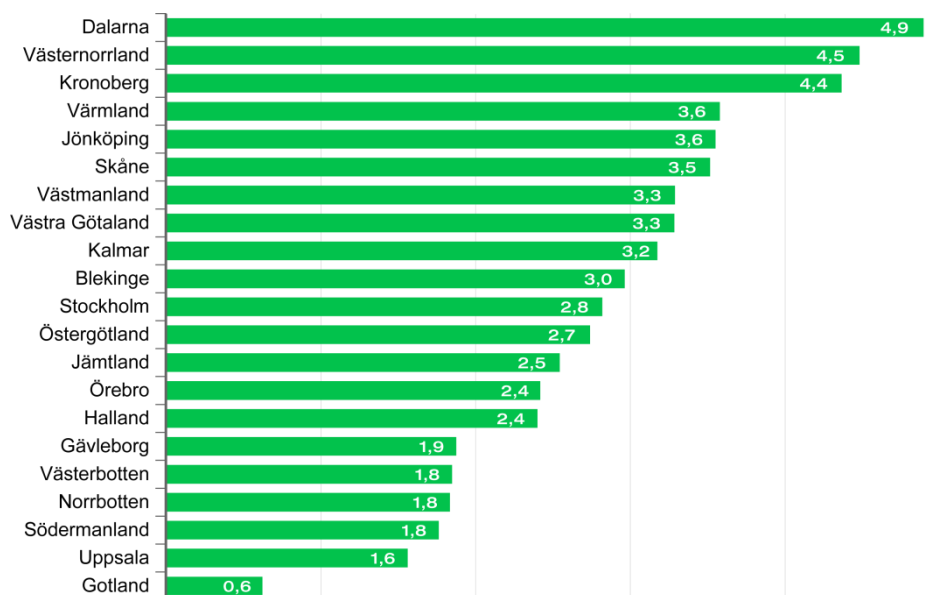
Dalarnas län hade flest pågående utbildningsomgångar per invånare

Under varje år 2010-2013 har antal startade respektive pågående omgångar varit betydligt fler i Stockholms län, Västra Götalands län och Skåne län än i övriga län. Detta förklaras till stor del av att dessa län har störst arbetsmarknad¹⁵ (). År 2013 hade dessa tre län vardera mellan 260 och 369 pågående omgångar och tillsammans 56 procent av alla pågående omgångar. På fjärde plats återfanns Dalarnas län med 75 pågående omgångar.

I relation till antal invånare hade tre län betydligt högre värden än övriga län år 2013. Dalarnas län hade 4,9 pågående omgångar per 10 000 invånare 20-64 år. Därefter följde Västernorrlands län med värdet 4,5 och Kronobergs län med värdet 4,4.

År 2013 pågick utbildningsomgångar i alla län och i 143 av 290 kommuner.

Diagram YH/KY-2 Antal pågående utbildningsomgångar länsvis per 10 000 invånare 20-64 år 2013

¹⁴ Jämför MYH:s årsredovisning för 2013, sidan 18-20 och MYH:s årsredovisning för 2011, sidan 20.

¹⁵ Tillsammans hade dessa tre län 54 procent av samtliga förvärvsarbetande (dagbefolkning) år 2012. Källa: SCB

Källor: Myndigheten för yrkeshögskolan och SCB.

Antal utbildningsomgångar per län påverkas också av att utbildningarna ska ha en ur samhällssynpunkt lämplig regional placering

Myndigheten ska bevilja de utbildningar som arbetslivet har störst behov av. I den bedömningen ska vägas in var utbildningarna är lämpligast att vara placerade. Det innebär att myndigheten behöver ha god kunskap om hur den regionala utvecklingen ser ut de närmaste åren, hur regionernas specifika arbetsmarknadsstruktur ser ut och vilka speciella satsningar som kommer att genomföras eller planeras. I vissa fall ger regioner och branscher ut rapporter om var behovet finns i landet och som kan vara vägledande för myndigheten i samband med beslutsfattande. I en del fall är det uppenbart att utbildningar lämpar sig bäst i vissa delar av landet, exempelvis skärgårdskapten och bergarbetare. I ansökan om att bedriva yrkeshögskoleutbildning uppmanas även utbildningsanordnare att beskriva den regionala efterfrågan på den specifika kompetensen.

Vid bedömningen av ur samhällssynpunkt lämplig regional placering tas även hänsyn till var de utbildningar som myndigheten redan beviljat är placerade. Således kan det innebära att en ansökan inte blir beviljad eftersom redan beviljade utbildningar täcker arbetsmarknadens behov i regionen.

Utifrån samhällssynpunkt är det av yttersta vikt att myndigheten beviljar utbildningar där de ger störst effekt i arbetslivet. I många fall är den regionala aspekten direkt avgörande för detta.

Tabeller för avsnitt 4.2 finns i den separata tabellbilagan, tabell YH/KY-1 till YH/KY-8.

4.3 Studerande inom YH och KY

De viktigaste resultaten

Platser och ansökningar

- Antalet ansökningar har ökat mycket men antalet platser har ökat marginellt från år 2010 till år 2013.
- Högst ansökningstryck hade utbildningsområdet Transporttjänster år 2013.

Antagna

- Merparten av de antagna år 2013 studerade på utbildningar som var minst två år långa.
- Det var en ojämn könsfördelning bland antagna inom de sex största utbildningsområdena år 2013.
- Andelen män av antagna har ökat mycket inom utbildningsområdet Transporttjänster från år 2010 till år 2013.
- Medelåldern för antagna kvinnor var högre än för antagna män år 2013.
- Medelåldern för antagna skiljde sig mycket mellan utbildningsområdena år 2013.
- Andelen utrikes födda av antagna har varit i stort sett oförändrad från år 2010 till år 2013.
- Medelåldern för antagna var högre för utrikes födda än för inrikes födda år 2013.
- År 2013 hade utbildningsområdet Transporttjänster den lägsta andelen utrikes födda av antagna.

Studerande (aktiva)

- Antalet studerande har ökat marginellt från år 2010 till år 2013.
- Det var en ojämn könsfördelning för studerande inom de sex största utbildningsområdena år 2013.
- Andelen män har ökat mycket inom utbildningsområdet Pedagogik och undervisning från år 2010 till år 2013.

Examinerade och examensgrad

- Antalet examinerade har ökat från år 2010 till år 2013.
- Utbildningsområdena Samhällsbyggnad och byggteknik och Data/IT har haft de största ökningarna av antal examinerade från 2010 till år 2013.
- Det var en ojämn könsfördelning för examinerade inom de sex största utbildningsområdena år 2013.
- Examensgraden har ökat mycket från år 2010 till år 2013.
- Examensgraden skiljde sig mycket åt mellan utbildningsområdena år 2013.
- Examensgraden var betydligt högre för kvinnor än för män år 2013.

4.3.1 Platser och ansökningar om att bli antagen till YH/KY-utbildningar

Antalet ansökningar till YH/KY-utbildningar har ökat mycket men antalet platser har ökat marginellt

År 2013 var antalet ansökningar 78 800, vilket är en stor ökning i jämförelse med år 2012 då antalet ansökningar var 67 000. I jämförelse med år 2010 har antalet ansökningar ökat från 62 900 till 78 800, motsvarande 25 procent. För kvinnor har ökningen varit betydligt

större än för män. Antalet ansökningar har ökat från 33 400 till 43 900 för kvinnor, motsvarande 31 procent. För män har antalet ansökningar ökat från 29 500 till 34 900, motsvarande 18 procent. Till skillnad från antalet ansökningar som har ökat med 25 procent har antalet platser att ansöka till ökat marginellt, från 17 100 till 17 800, motsvarande 4 procent.

Beviljade platser och ansökningstryck

Platser avser beviljade utbildningsplatser med statsbidrag eller särskilda medel. Antal beviljade platser avser antal studerande som utbildningsanordnaren maximalt kan få statliga medel för per utbildningsomgång. Antal beviljade platser ska inte förväxlas med antal helårsplatser, se faktarutan om att mäta volym inom yrkeshögskolan i avsnitt 4.3.3.

Antal beviljade platser varierar mellan utbildningar och utbildningsomgångar. De som startade under 2013 hade i genomsnitt 27 platser. Det genomsnittliga antalet platser varierade mellan 18 inom Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske och 31 inom Ekonomi, administration och försäljning.¹⁶

Ansökningstryck definieras av myndigheten som antal ansökningar per beviljad plats som inkommer till utbildningsanordnaren. Ansökningar är uppgifter som utbildningsanordnarna rapporterar in till myndigheten för varje utbildningsomgång, dock utan uppgift om namn och personnummer. Anordnarna rapporterar endast in antal ansökningar fördelat på kön. Dessa uppgifter kan variera i tillförlitlighet och dessutom saknas uppgifter om behöriga respektive obehöriga sökande. Personuppgifter rapporteras endast in för registrerade studerande.

Notera: Antal ansökningar är i detta avsnitt inte lika med antal sökande personer. En person som söker till flera utbildningar eller utbildningsomgångar räknas en gång för varje utbildningsomgång den har ansökt till.

År 2012 fanns det betydligt färre platser att ansöka till än under övriga år 2010-2013. Då fanns det 15 800 platser att ansöka till, vilket var 1 500 färre än år 2011 då det fanns 17 300 platser. Minskningen berodde på att myndighetens tilldelning av anslag för utbetalning av statligt stöd för yrkeshögskoleutbildning m.m. (ramanslag)¹⁷ var 179,5 miljoner kronor lägre år 2012 än år 2011. Myndighetens anslag för YH och KY år 2012 kunde inte fullt ut kompensera för utfasningen av KY.

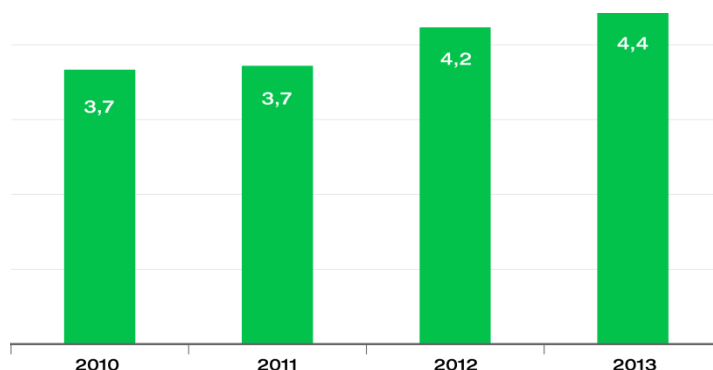
I jämförelse med år 2010 har antalet platser att ansöka till ökat mest inom utbildningsområdena Data/IT och Samhällsbyggnad och byggteknik som har ökat med 700 respektive 400 platser. De största minskningarna har varit inom Transporttjänster och Teknik och tillverkning som har minskat med 500 respektive 400 platser. Det har varit små förändringar mellan utbildningsområdena vad gäller den procentuella fördelningen av platser att ansöka till. Data/IT och Samhällsbyggnad och byggteknik har ökat med 4 procentenheter respektive 2 procentenheter. Transporttjänster och Teknik och tillverkning har vardera minskat med 3 procentenheter. I övrigt har det varit förändringar på mindre än ± 2 procentenheter för varje utbildningsområde.

¹⁶ Jämförelsen är exklusive 3 små utbildningsområden med färre än 100 platser samt området Övrigt med 162 platser.

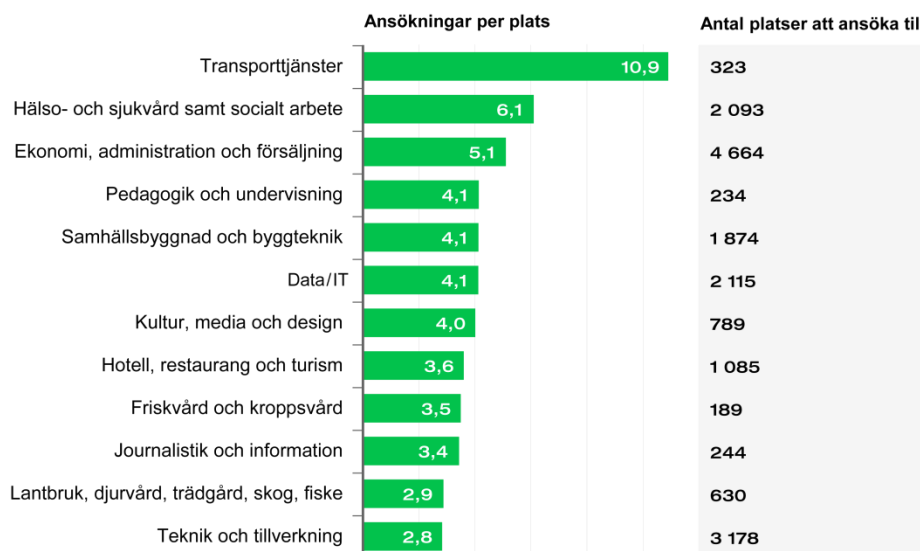
¹⁷ Se regleringsbrev för Myndigheten för yrkeshögskolan, Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning, 1:14 Statligt stöd till vuxenutbildning (Ramanslag)

Högst ansökningstryck inom Transporttjänster

Ansökningstrycket (antal ansökningar per plats) har ökat från 3,7 år 2010 till 4,4 år 2013.

Diagram YH/KY-3 Antal ansökningar¹⁸ per plats 2010-2013

Det har varit stora skillnader mellan utbildningsområdena varje år 2010-2013. Högst ansökningstryck år 2013 hade Transporttjänster med 10,9 ansökningar per plats. Detta var dock ett relativt litet utbildningsområde med 323 platser att ansöka till.

Diagram YH/KY-4 Antal ansökningar¹⁹ per plats och antal platser att ansöka till efter utbildningsområde på utbildningsomgångar som startade 2013

Notera: Tre små utbildningsområden med färre än 100 platser samt området Övrigt med 162 platser visas inte i diagrammet.

Lägst ansökningstryck hade det näst största utbildningsområdet Teknik och tillverkning med 2,8 ansökningar per plats för 3 178 platser att ansöka till. Lantbruk, djurvård,

¹⁸ Notera att antal ansökningar inte är lika med antal sökande personer. En person som söker till flera utbildningar räknas en gång för varje utbildning, se avsnitt 4.6 Metod för datainsamling och definitioner för YH och KY.

¹⁹ Notera att antal ansökningar inte är lika med antal sökande personer. En person som söker till flera utbildningar räknas en gång för varje utbildning, se avsnitt 5 definitioner och förklaringar för YH och KY.

trädgård, skog och fiske hade 2,9 ansökningar per plats för 630 platser att ansöka till. Bägge dessa utbildningsområden har haft lågt ansökningstryck varje år 2010-2013.

Av de sex största utbildningsområdena (med minst 1 000 platser att ansöka till) hade Hälso- och sjukvård samt socialt arbete och Ekonomi, administration och försäljning högst ansökningstryck med 6,1 respektive 5,1.

Vid en jämförelse mellan åren 2010 och 2013 har ansökningstrycket ökat mest inom Transporttjänster (från 5,6 till 10,9) och inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete (från 4,3 till 6,1). Merparten av ökningen inom Transporttjänster förklaras av utbildningsutbudet inom området har förändrats mycket sedan 2010. Ansökningstrycket har minskat mest inom Friskvård och kroppsvård, (från 4,4 till 3,5).²⁰

Tabeller för avsnitt 4.3.1 finns i den separata tabellbilagan, tabell YH/KY-9 till YH/KY-11.

4.3.2 Antagna

Antagna

Antagna avser alla registrerade studerande, inklusive de som tillkommit under utbildningens gång och de som hoppat av utbildningen. I detta avsnitt visas antagna efter utbildningsomgångarnas startår, vilket är en fördel eftersom det innebär att alla antagna endast räknas med en gång.

Antagna som tillkommit under utbildningens gång räknas med retroaktivt från startåret. Andelen antagna som tillkommer under utbildningens gång är liten. Andelen var mindre än 2 procent på utbildningsomgångarna som startade år 2012 och mindre än 2 procent på omgångarna som avslutades år 2012.

Antal antagna till utbildningar med startdatum under 2013 var 17 400 vilket är en ökning med 4 procent jämfört med 2010. Antal antagna efter utbildningsområde korrelerar starkt med antal platser att ansöka till. År 2013 var det mellan 0,9 och 1,1 antagna per plats för varje utbildningsområde²¹, dvs. det sker både under- och överintag på utbildningsomgångarna i förhållande till det beviljade antal platser.²² Eftersom avsnitt 4.3.1 Platser och ansökningar beskriver utvecklingen av antalet platser att ansöka till per utbildningsområde görs inte motsvarande beskrivning för antagna.

Merparten av de antagna år 2013 studerade på utbildningar som var minst två år långa

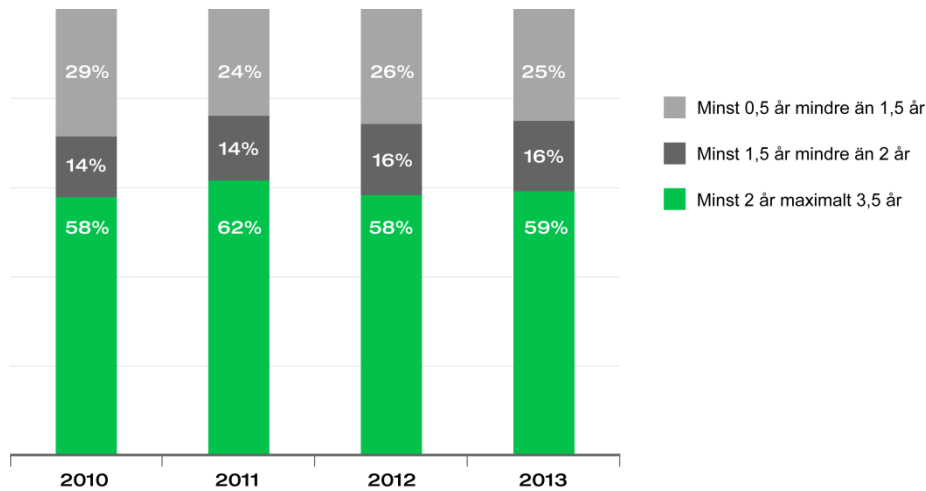
Varje år 2010-2013 har det varit fler antagna som påbörjat utbildningar med utbildningslängd på minst två år i jämförelse med de kortare utbildningarna. Andelen har varit tämligen lika och konstant för bägge könen under hela perioden, 60 (± 3) procent. År 2010 var det en tillfällig ökning av andelen antagna till utbildningar med utbildningslängd på mindre än 1,5 år. Detta berodde framförallt på att 30 extra utbildningsomgångar med en utbildningslängd på mindre än 1,5 år beviljades sommaren 2010. Av dessa 30 omgångar statade 20 under andra halvåret 2010.²³

²⁰ Jämförelsen är exklusive tre små utbildningsområden med färre än 100 platser samt området Övrigt med 162 platser.

²¹ Exklusive utbildningsområdet Övrigt.

²² Anordnarna kan anta fler studerande än det finns platser med statligt stöd.

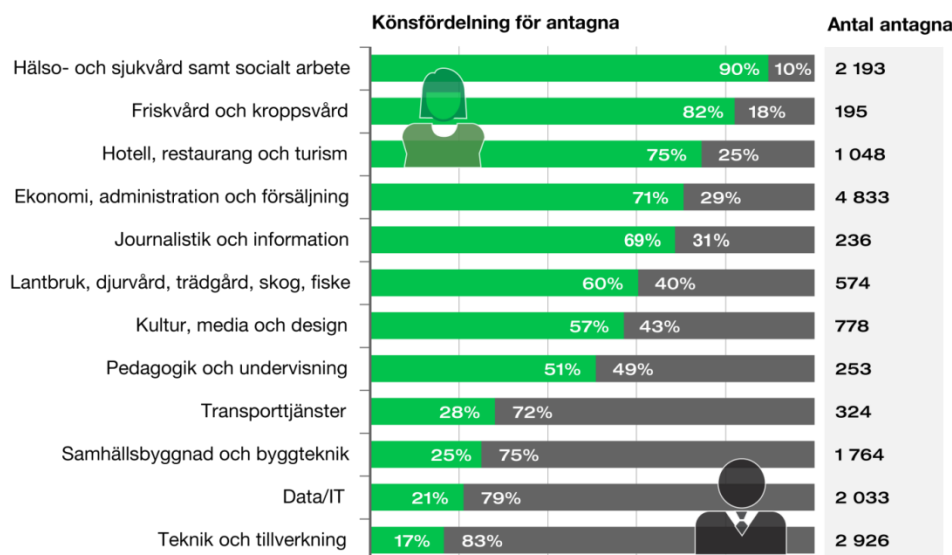
²³ Myndigheten för yrkeshögskolan fick i uppdrag att anordna en särskild ansökningsomgång för att bevilja ytterligare platser placerade i Västra Götalandsregionen. Utbildningarna skulle starta under hösten 2010 och våren 2011.

Diagram YH/KY-5 Procentuell fördelning av antagna efter utbildningsomgångarnas utbildningslängd på omgångar som startade 2010-2013

Notera: Deltidsutbildningar är omräknade till heltid.

Ojämn könsfördelning för antagna inom de sex största utbildningsområdena

År 2013 var könsfördelningen för antagna 52 procent kvinnor och 48 procent män, vilket är en marginell förändring av könsfördelningen i jämförelse med år 2010. Andelen kvinnor har minskat med en procentenhet mellan dessa år.

Diagram YH/KY-6 Antal antagna efter utbildningsområde och procentuell könsfördelning 2013

Notera: Fyra små utbildningsområden med färre än 110 antagna per område visas inte i diagrammet.

Totalt sett var det en jämn könsfördelning år 2013 men inom de sex största utbildningsområdena (med minst 1 000 antagna) var könsfördelningen ojämn. Inom Ekonomi, administration och försäljning, Hotell, restaurang och turism samt Hälso- och sjukvård samt socialt arbete var andelen kvinnor mellan 71 procent och 90 procent. Inom Samhällsbyggnad och byggt teknik, Data/IT samt Teknik och tillverkning var andelen män mellan 75 procent och 83 procent.

Andelen män av antagna har ökat mycket inom Transporttjänster

I jämförelse med år 2010 har könsfördelningen för antagna förändrats mest i procentenheter inom utbildningsområdet Transporttjänster, där andelen män av antagna har ökat med 10 procentenheter från 62 procent till 72 procent. Inom områdena Kultur, media och design, Pedagogik och undervisning samt Samhällsbyggnad och byggt teknik har andelen kvinnor av antagna ökat med 7 procentenheter för varje område. Inom Kultur, media och design har andelen kvinnor av antagna ökat från 50 procent till 57 procent, inom Pedagogik och undervisning har andelen ökat från 44 procent till 51 procent och inom Samhällsbyggnad och byggt teknik från 18 procent till 25 procent.²⁴

I ansökan om att bedriva YH-utbildning ska utbildningsanordnaren ange på vilket sätt de ska bidra till att bryta traditionen i fråga om könsbundna utbildningsval. Ett sådant arbete ligger bl.a. i informations- och marknadsföringsfasen av utbildningen. Myndigheten är medveten om att det kan ta ganska lång tid innan resultatet av ett sådant arbete påverkar utbildningsvalen ur ett könsperspektiv. Med hänvisning till att de könsbundna valen förändrats mycket lite mellan åren 2010 och 2013, kan dock myndigheten i kommande ansökningsomgångar behöva betona vikten av att utbildningsanordnare använder sig av innovativa metoder för att bryta könsbundna utbildningsval.

Medelåldern för antagna kvinnor var högre än för antagna män

År 2013 var medelåldern för antagna 29,7 år. För kvinnor var medelåldern 31,0 år och för män 28,2 år. I jämförelse med år 2010 har medelåldern ökat med 0,8 år. För kvinnor har medelåldern ökat med 0,6 år och för män med 0,8 år. Av den kartläggning som myndigheten genomfört av särskilda förkunskapskrav som ställs av utbildningsanordnarna på de sökande framgår det att det skett en ökning på kravet på arbetslivserfarenhet. Denna ökning skulle kunna vara en del av förklaringen till den ökade medelåldern bland antagna.²⁵

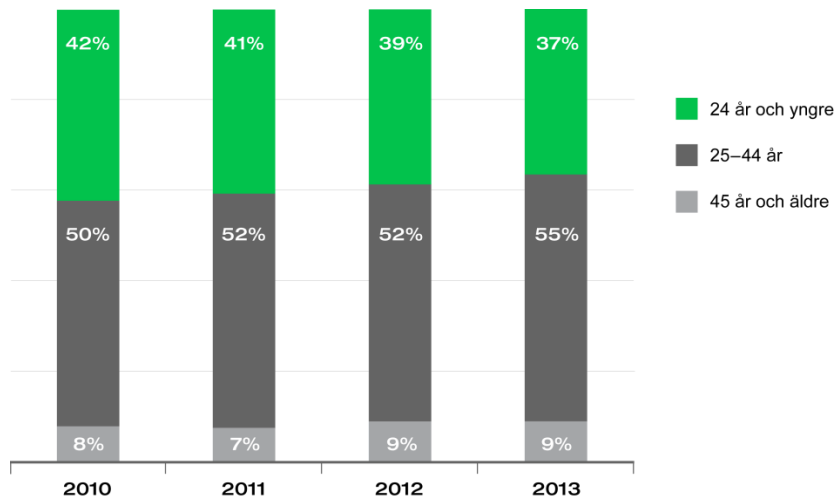
Medelålder för antagna 2013

Andelen antagna i åldersgruppen 24 år och yngre har minskat från 42 procent år 2010 till 37 procent år 2013. För kvinnor har motsvarande andel minskat från 37 procent till 31 procent och för män från 48 procent till 42 procent.

Andelen antagna i åldersgruppen 45 år och äldre har ökat från 8 procent år 2010 till 9 procent år 2013. För kvinnor har motsvarande andel ökat från 10 procent till 12 procent och för män har motsvarande andel varit oförändrad på 6 procent.

²⁴ Jämförelsen är exklusive fyra små utbildningsområden med färre än 110 antagna per område år 2013.

²⁵ Se mer information om kartläggningen i samband med avsnitt 7.1 Yrkeshögskolan – en komplex utbildningsform

Diagram YH/KY-7 Procentuell fördelning av antagna efter åldersgrupp på utbildningsomgångar som startade 2010-2013**Medelåldern för antagna skiljde sig mycket åt mellan utbildningsområdena**

Mer än halva skillnaden i medelålder mellan könen förklaras av könsfördelningen inom två av de större utbildningsområdena. År 2013 var andelen kvinnor av antagna mycket hög inom det tredje största området Hälso- och sjukvård samt socialt arbete där medelåldern för antagna var 36,0 år. Andelen män av antagna var mycket hög inom det näst största området Teknik och tillverkning där medelåldern för antagna var 27,8 år. Även inom dessa två områden var dock medelåldern för antagna kvinnor ungefär två år högre än för antagna män.

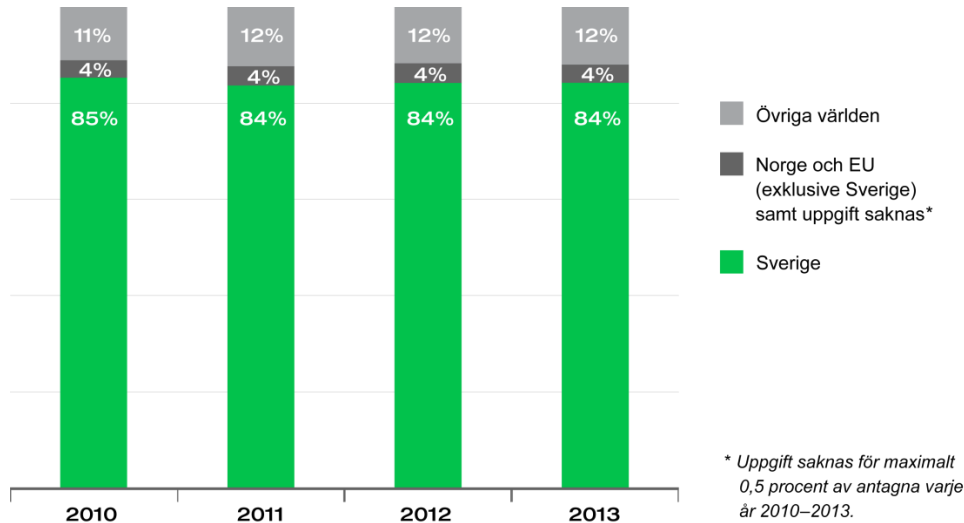
I jämförelse med år 2010 har medelåldern för antagna ökat med 2,9 år inom utbildningsområdet Friskvård och kroppsvård, med 2,1 år inom Säkerhetstjänster samt med 1,7 år inom Hotell, restaurang och turism. Inom området Journalistik och information har medelåldern för antagna minskat med 2,0 år. Förändringarna beror inte på en förändrad könsfördelning inom något av områdena.²⁶

Andelen utrikes födda har varit i stort sett oförändrad

Av de antagna år 2013 var 16 procent utrikes födda, vilket är en ökning med en procentenhet i jämförelse med år 2010. Andelen utrikes födda var marginellt högre för män (16 procent) än för kvinnor (15 procent).

Av de antagna år 2013 var 84 procent födda i Sverige. Därefter följde gruppen födda i övriga världen (utanför EU) med 12 procent av de antagna. Det var endast 4 procent som var födda i Norge och EU (exklusive Sverige). Andelen födda i övriga världen var högre för män (13 procent) än för kvinnor (11 procent). I jämförelse med år 2010 har andelen födda i Sverige minskat med en procentenhet och andelen födda i övriga världen (utanför EU) ökat med en procentenhet.

²⁶ Området Övrigt ingår inte i jämförelsen.

Diagram YH/KY-8 Procentuell fördelning av antagna efter födelseland på utbildningsomgångar som startade 2010-2013

Källor: Myndigheten för yrkeshögskolan och SCB.

Medelåldern för antagna var högre för utrikes födda än för inrikes födda

År 2013 var medelåldern för inrikes födda antagna 29,0 år. För utrikes födda antagna var medelåldern 33,1 år. Av antagna i åldersgruppen 24 år och yngre var andelen utrikes födda 8 procent. Av antagna som var minst 30 år var andelen utrikes födda 23 procent.

Mycket låg andel utrikes födda av antagna inom Transporttjänster

Andelen utrikes födda av antagna år 2013 varierade mycket mellan utbildningsområdena. Högst andel hade Data/IT med 21 procent följt av Hälso- och sjukvård samt socialt arbete med 20 procent. Inom tre områden var andelen mindre än 10 procent, det var Friskvård och kroppsvård med 8 procent, Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske med 6 procent samt Transporttjänster med 4 procent.

I jämförelse med år 2010 har andelen utrikes födda av antagna förändrats mest i procentenheter inom utbildningsområdet Transporttjänster där andelen har minskat med 8 procentenheter från 12 procent till 4 procent. Inom området Hotell, restaurang och turism har andelen ökat med 4 procentenheter från 10 procent till 14 procent.²⁷

Vid en jämförelse för endast kvinnor var andelen utrikes födda av antagna kvinnor 28 procent inom Data/IT, vilket var betydligt högre än inom övriga utbildningsområden. Inom tre områden var andelen mindre än 10 procent, det var Pedagogik och undervisning med 9 procent, Friskvård och kroppsvård med 8 procent samt Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske med 6 procent.

I jämförelse med år 2010 har andelen utrikes födda av antagna kvinnor förändrats marginellt inom alla jämförda utbildningsområden.²⁸

Vid en jämförelse för endast män var andelen utrikes födda av antagna män betydligt högre inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete och Pedagogik och undervisning än inom övriga utbildningsområden. Inom dessa områden var andelen 30 procent respektive 27 procent. Inom två områden var andelen mindre än 10 procent. Det var Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske med 5 procent och Transporttjänster med 3 procent.

²⁷ Jämförelserna är exklusive fyra små områden med färre än 110 antagna per område år 2013.

²⁸ Jämförelserna är exklusive fem områden med färre än 100 antagna kvinnor per område år 2013.

I jämförelse med år 2010 har andelen utrikes födda av antagna män förändrats mest i procentenheter inom utbildningsområdet Transporttjänster där andelen har minskat med 8 procentenheter från 11 procent till 3 procent. Inom området Hotell, restaurang och turism har andelen ökat med 9 procentenheter från 10 procent till 19 procent.²⁹

Tabeller för avsnitt 4.4.2 finns i den separata tabellbilagan, tabell YH/KY-12 till YH/KY-18.

4.3.3 Studerande

Om att mäta volym inom yrkeshögskolan

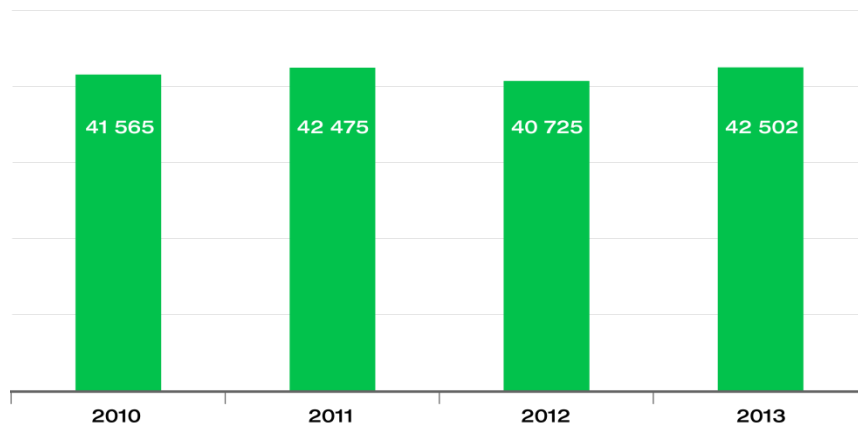
Kom ihåg att antal *aktiva* studerande på utbildningar som pågått hela eller delar av ett kalenderår lämpar sig mindre bra för uppföljning av volymer under ett kalenderår då det inte görs någon skillnad på hur stor del av året som utbildningen pågått eller om utbildningen bedrivits på heltid.

Måttet *utbetalda årsplatser* som redovisas i årsredovisningen är bättre lämpad för att mäta volymer.

Antalet studerande har ökat marginellt i jämförelse med år 2010

År 2013 var antalet studerande 42 500, varav 22 000 kvinnor och 20 500 män. I jämförelse med år 2010 har antalet studerande ökat med 900, motsvarande 2 procent. Antalet studerande kvinnor har ökat med 300, motsvarande en procent. Antalet studerande män har ökat med 600, motsvarande 3 procent. År 2013 var könsfördelningen för studerande 52 procent kvinnor och 48 procent män, vilket är en oförändrad könsfördelning i jämförelse med år 2010.

Diagram YH/KY-9 Antal studerande 2010-2013

I jämförelse med år 2010 har antalet studerande ökat mest inom utbildningsområdena Data/IT och Samhällsbyggnad och byggt teknik som vardera har ökat med 1 300 studerande. Antalet studerande har minskat mest inom områdena Transporttjänster och Kultur, media och design som har minskat med 700 respektive 500 studerande.

En jämförelse mellan år 2010 och år 2013 visar att det har varit små förändringar i den procentuella fördelningen av studerande över utbildningsområden. Data/IT och Samhällsbyggnad och byggt teknik har bägge ökat med 3 procentenheter, från 8 procent

²⁹ Jämförelserna är exklusive sex områden med färre än 100 antagna män per område år 2013.

till 11 procent av de studerande. I övrigt har det varit förändringar på mindre än ± 2 procentenheter för varje utbildningsområde.

År 2012 var antalet studerande 1 800 färre än år 2011 respektive år 2013. Så som tidigare nämnts berodde minskningen på att myndighetens tilldelning av anslag var lägre det året. Se avsnitt 4.3.1 Platser och ansökningar.

Antal studerande efter utbildningsområde korrelerar väl med antal pågående utbildningsomgångar. Avsnitt 4.2 Utbildningar inom YH och KY beskriver utvecklingen av antal pågående utbildningsomgångar efter utbildningsområde och därför är beskrivningen avseende utbildningsområdena i detta avsnitt jämförelsevis kortfattad.

Ojämn könsfördelning för studerande inom de sex största utbildningsområdena

Totalt sett var det en jämn könsfördelning år 2013, men inom de sex största utbildningsområdena (med minst 2 500 studerande) var könsfördelningen ojämn. Inom Ekonomi, administration och försäljning, Hotell, restaurang och turism samt Hälso- och sjukvård samt socialt arbete var andelen kvinnor mellan 70 procent och 90 procent. Inom Samhällsbyggnad och byggt teknik, Data/IT samt Teknik och tillverkning var andelen män mellan 75 procent och 82 procent.

Andelen män har ökat mycket inom Pedagogik och undervisning

I jämförelse med år 2010 har könsfördelningen för studerande förändrats mest i procentenheter inom utbildningsområdet Pedagogik och undervisning, där andelen män har ökat med 9 procentenheter från 41 procent till 50 procent. Detta beror framförallt på att en del av området som var starkt kvinnodominerat inte längre finns kvar. Inom området Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske har andelen män ökat med 7 procentenheter från 35 procent till 42 procent. Inom området Data/IT har andelen kvinnor ökat med 5 procentenheter från 17 procent till 22 procent. Inom området Samhällsbyggnad och byggt teknik har andelen kvinnor ökat med 5 procentenheter från 20 procent till 25 procent.³⁰

Tabeller för avsnitt 4.3.3 finns i den separata tabellbilagan, tabell YH/KY-19 till YH/KY-22 (omfattar även statistik för län).

³⁰ Jämförelsen är exklusive 4 små utbildningsområden med färre än 300 studerande per område år 2013.

4.3.4 Examinerade och examensgrad

Examinerade på utbildningsomgångar som avslutats under ett kalenderår

Examinerade avser alla examinerade på utbildningsomgångar som avslutats under ett kalenderår. Notera att mätningen inte avser alla examinerade som tagit examen under ett kalenderår eftersom mätningarna av antal examinerade alltid följer utbildningsomgångarnas start- och avslutsdatum och inte individernas start- och avslutsdatum.

Antal examinerade och examensgraden för 2013 är preliminär

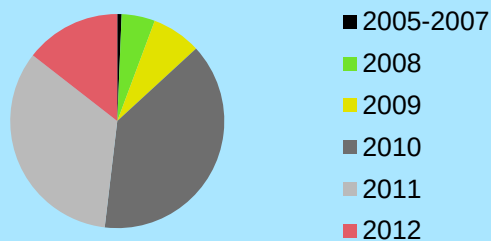
Anordnarna rapporterar in examinerade även efter avslutstidpunkten för utbildningsomgången, vilket framförallt beror på att en del studerande gör sena kompletteringar. Dessa ingår också i statistiken och orsakar en viss eftersläpning. Antalet examinerade och examensgrad för år 2013 är därför preliminärt, för mer information om hur uppräkningsen är gjord se avsnitt 8.1 Definitioner för YH och KY.

Examensgrad avser andel examinerade i procent av antagna.

Antal examinerade påverkas av vilka utbildningar som beviljats tidigare år

De utbildningsomgångar som avslutades under 2013 hade beviljats mellan åren 2005 och 2012. Störst andel hade beviljats 2010 och 2011. De utbildningsomgångar som hade beviljats före 2010 var till största delen KY-utbildningar som kunde ha upp till fyra utbildningsomgångar.

Utbildningsomgångar som avslutades 2013 per beslutsår

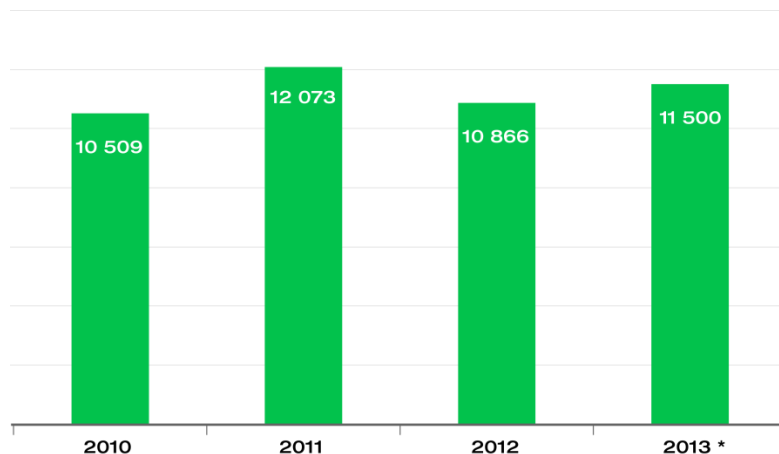
Antalet examinerade har ökat i jämförelse med år 2010

År 2013 var antalet examinerade³¹ 11 500, varav 6 200 kvinnor och 5 300 män. I jämförelse med år 2010 har antalet examinerade ökat med 1 000 (motsvarande 9 procent). Antalet examinerade kvinnor har ökat med 100 (motsvarande 1 procent) och antalet examinerade män har ökat med 900 (motsvarande 21 procent). År 2013 var könsfördelningen för examinerade 54 procent kvinnor och 46 procent män. I jämförelse med år 2010 har andelen män ökat med 8 procentenheter från 38 procent.

År 2011 var antalet examinerade totalt 12 100, vilket var betydligt fler än åren 2010 och 2012 då antalet examinerade var 10 500 respektive 10 900. Den tillfälliga ökningen år 2011 berodde framförallt på att det hade beviljats många platser inom korta utbildningar som avslutades år 2011³².

³¹ Preliminärt antal för 2013, se information i faktarutan.

³² Myndigheten för yrkeshögskolan fick i uppdrag att anordna en särskild ansökningsomgång för att bevilja ytterligare platser placerade i Västra Götalandsregionen. Satsningen resulterade i beviljande av 30 utbildningar med en utbildningsomgång vardera. Alla utbildningar förutom en var ett år långa. Även majoriteten av de utbildningar som beviljades mars 2009 (extrasatsning för att möta lågkonjunkturen, se Prop. 2008/09:97 Åtgärder för jobb och omställning) avslutades under 2011. Extrasatsningen innebar bland annat ytterligare platser till kvalificerad yrkesutbildning, vilka beviljades inom ramen för pågående ansökningsomgång för utbildningar med start under hösten 2009. Utöver ordinarie ansökningsomgång beviljades ytterligare 56 utbildningar med en utbildningsomgång. Utbildningarna varierade i längd, men majoriteten var två år långa.

Diagram YH/KY-10 Antal examinerade 2010-2013*

* Preliminärt antal 2013.

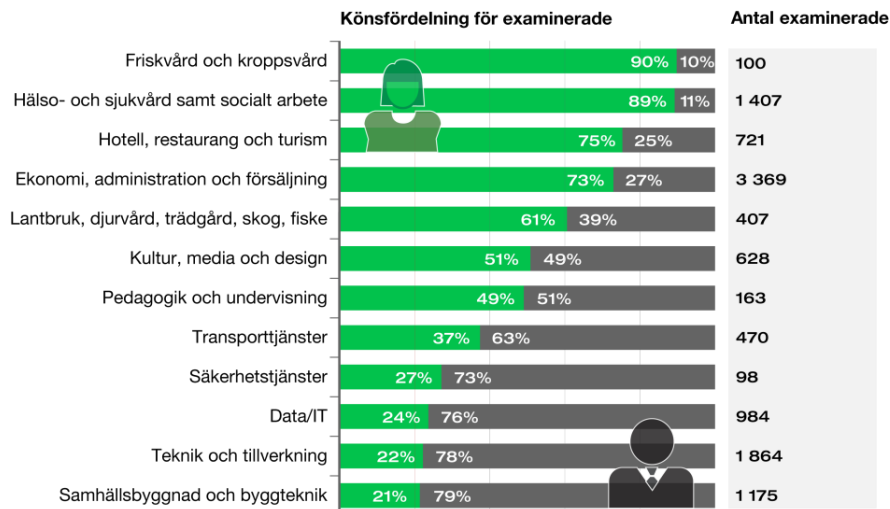
Samhällsbyggnad och byggteknik och Data/IT har ökat mest

År 2013 var det störst antal examinerade inom utbildningsområdena Ekonomi, administration och försäljning, Teknik och tillverkning samt Hälso- och sjukvård samt socialt arbete med 3 400 respektive 1 900 respektive 1 400 examinerade. Dessa tre områden hade tillsammans 58 procent av alla examinerade, vilket är en oförändrad andel i jämförelse med år 2010.

I jämförelse med år 2010 har antalet examinerade ökat mest inom utbildningsområdena Samhällsbyggnad och byggteknik samt Data/IT som ökat med 400 respektive 300 examinerade. Antalet examinerade har minskat mest inom Friskvård och kroppsvård samt Kultur, media och design som minskat med 200 respektive 100 examinerade. Dessa förändringar återspeglar förändringar i vilka utbildningsområden som prioriterats under ansökningsomgångarna tidigare år. Jämför avsnitt 4.2 Utbildningar inom YH och KY.

Ojämn könsfördelning för examinerade inom de sex största utbildningsområdena

Totalt sett var det en nästan jämn könsfördelning år 2013 men inom de sex största utbildningsområdena (med minst 700 examinerade) var det en ojämn könsfördelning. Inom Ekonomi, administration och försäljning, Hotell, restaurang och turism samt Hälso- och sjukvård samt socialt arbete var andelen kvinnor mellan 73 procent och 89 procent. Inom Data/IT, Teknik och tillverkning samt Samhällsbyggnad och byggteknik var andelen män mellan 76 procent och 79 procent.

Diagram YH/KY-11 Antal examinerade efter utbildningsområde och procentuell könsfördelning 2013*

Notera: Fyra små utbildningsområden som vardera hade färre än 100 antagna till avslutsåret 2013 visas inte i diagrammet.

* Prelimära andelar och antal 2013.

Examensgraden har ökat mycket i jämförelse med år 2010

År 2013 var examensgraden³³ 72 procent, vilket är en ökning med 5 procentenheter i jämförelse med år 2010. För kvinnor blev examensgraden 76 procent och för män 66 procent. I jämförelse med år 2010 har examensgraden ökat med 5 procentenheter för bägge könen.

Examensgraden skiljde sig mycket åt mellan utbildningsområdena

Varje år 2010-2013 har examensgraden skiljt sig mycket åt mellan utbildningsområdena. De tre områden som hade högst examensgrad år 2013 var Pedagogik och undervisning (90 procent), Friskvård och kroppsvård (85 procent) samt Kultur, media och design (83 procent).

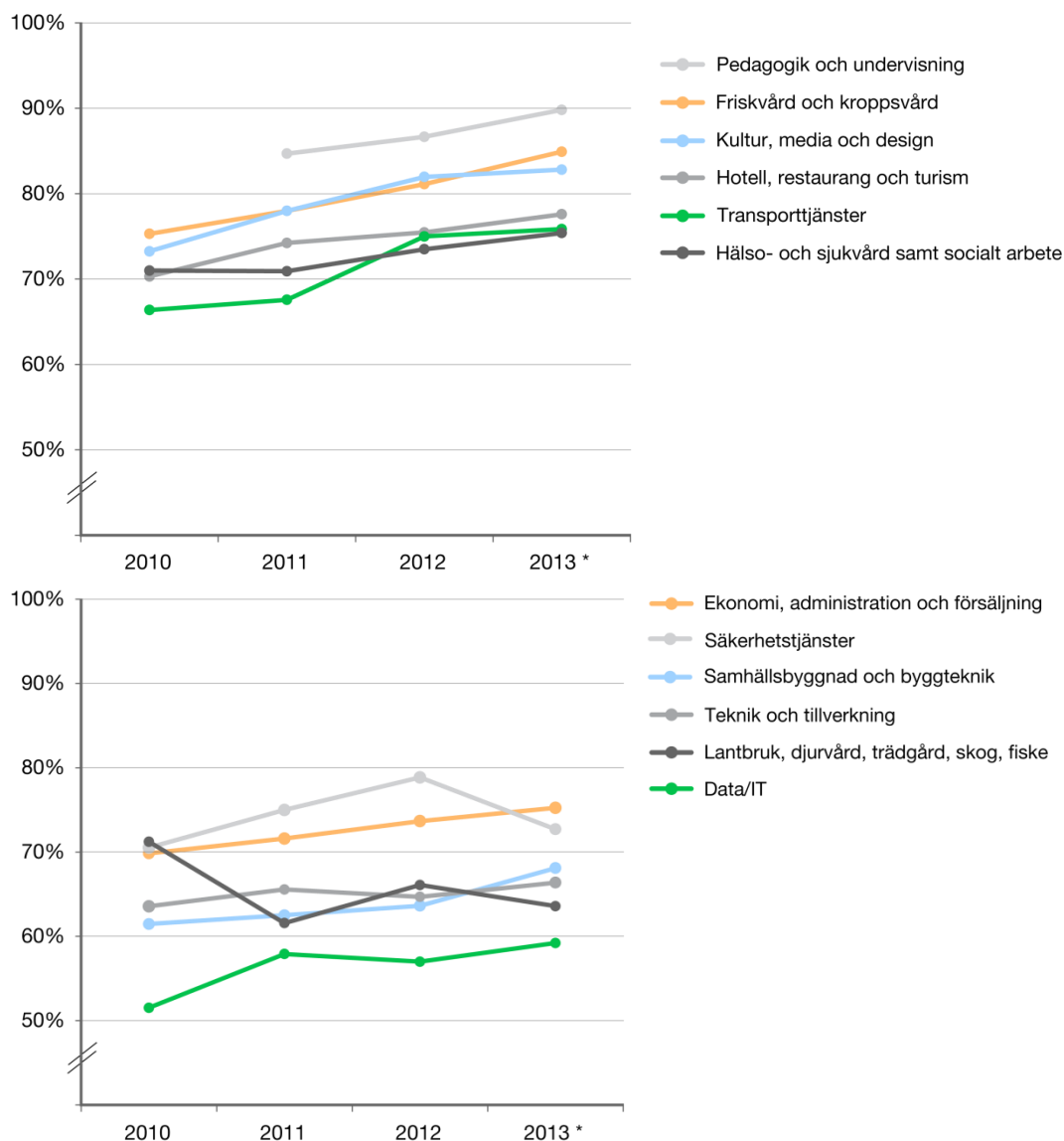
De tre utbildningsområden som hade lägst examensgrad år 2013 var Data/IT (59 procent), Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske (64 procent) samt Teknik och tillverkning (66 procent). I jämförelse med år 2010 har Data/IT och Teknik och tillverkning haft en ökad examensgrad med 8 procentenheter respektive 3 procentenheter. Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske har däremot haft en minskad examensgrad med 8 procentenheter och är det enda utbildningsområde som har haft en minskning av examensgraden i jämförelse med år 2010.³⁴

I jämförelse med år 2010 har examensgraden ökat mest inom utbildningsområdena Friskvård och kroppsvård samt Kultur, media och design som vardera har haft en ökning med 10 procentenheter. Därefter följer området Transporttjänster som har haft en ökning med 9 procentenheter.³⁵

³³ Preliminär andel för 2013, se information i faktarutan.

³⁴ Jämförelsen är exklusive fyra små utbildningsområden som vardera hade färre än 100 antagna till avslutsåret 2013.

³⁵ Notera att Pedagogik och undervisning inte ingår i jämförelsen eftersom det var färre än 100 antagna till detta område avslutsåret 2010.

Diagram YH/KY-12a 12b Examensgrad efter utbildningsområde 2010-2013*

Notera: Fyra små utbildningsområden visas inte i diagrammen. Dessa områden hade vardera färre än 100 antagna per år till avslutsåren 2012-2013. Examensgrad för Pedagogik och undervisning visas inte för avslutsåret 2010 eftersom det var färre än 100 antagna till detta avslutsår.

* Preliminära andelar 2013.

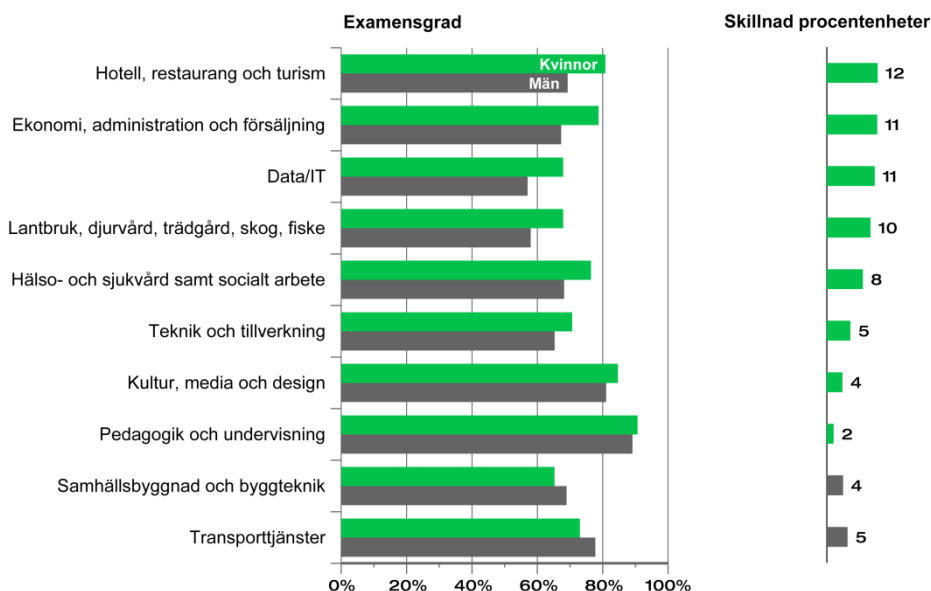
Examensgraden var betydligt högre för kvinnor än för män

År 2013 var examensgraden³⁶ 76 procent för kvinnor och 66 procent för män. Examensgraden var betydligt högre för kvinnor än för män inom fem utbildningsområden (varav fyra stora områden med minst 700 examinerade). Det var Hotell, restaurang och turism, Ekonomi, administration och försäljning, Data/IT, Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske samt Hälso- och sjukvård samt socialt arbete. Även inom områdena Teknik och tillverkning och Kultur, media och design var examensgraden högre för kvinnor än för män.

³⁶ Preliminära andelar för 2013, se information i faktarutan.

Examensgraden var högre för män än för kvinnor inom endast två utbildningsområden. Det var Samhällsbyggnad och byggt teknik och Transporttjänster.³⁷

Diagram YH/KY-13 Examensgrad efter utbildningsområde och kön 2013*

Notera: Sex små utbildningsområden som vardera hade färre än 50 antagna av ena könet till avslutsåret 2013 visas inte i diagrammet.

* Preliminära andelar 2013.

Tabeller för avsnitt 4.3.4 finns i den separata tabellbilagan, tabell YH-23-29 (omfattar även statistik för län).

Flera faktorer bidrar till den låga examensgraden inom Data/IT

Myndigheten har under 2014 låtit genomföra en kvalitativ intervjuundersökning för att få mer kunskap om möjliga förklaringar till den låga examensgraden³⁸ inom utbildningsområdet Data/IT.³⁹ Flera olika faktorer framträder och det är inte möjligt att säga hur betydelsefull respektive faktor är för att förklara den låga examensgraden. Detta kommer att undersökas i en kvantitativ studie som myndigheten avser att genomföra längre fram i tiden. De faktorer som framträder är att studerande haft bristande motivation, att vissa utbildningsmoment varit svåra och att studerande prioriterat arbete utöver studier samt även att utbildningarna inte hållit den kvalitet som utlovats.

Bristande motivation verkar handla om att en del av de studerande tidigt upptäcker att utbildningen inte var rätt för dem eller att de inte var tillräckligt motiverade för att gå en utbildning överhuvudtaget. Det handlar också om att man underskattat den arbetsinsats som krävs för att ta sig igenom en yrkeshögskoleutbildning – en del studerande har trott att yrkesutbildningar är enklare än högskoleutbildningar och att man ville gå utbildningen för att få ett arbete och inte för att man varit intresserad av att investera i kunskaper i ämnet.

³⁷ Jämförelsen är exklusive sex små utbildningsområden som vardera hade färre än 50 antagna av ena könet till avslutsåret 2013.

³⁸ Observera att antagna som inte tagit examen består av såväl de som hoppat som de som deltagit i hela utbildningen men inte fått betyget godkänt i alla kurser.

³⁹ Studien kommer att presenteras på myndighetens webbplats i rapportform under 2014.

Det har också handlat om att en del studerande upplever att utbildningen inte varit så bra som förväntat och/eller att de inte fått tillräckligt med stöd från lärare och utbildningsledare när de kommit efter i studierna. Studerande anger att de halkat efter vid vissa svåra, mer teoretiska utbildningsmoment. Bristande motivation kan vara en följd av att utbildningen inte riktigt motsvarat förväntningarna eller att man halkat efter och har haft svårt att komma ikapp. Dessa skäl hänger normalt samman med varandra och en tydlig huvudsaklig orsak kan vara svår att urskilja.

En annan faktor som kom fram i studien är att studerande har sökt och fått ett arbete under utbildningen eller har försökt att arbeta parallellt med utbildningen. Att fullfölja utbildningen har då blivit svårt och i vissa fall även mindre viktigt för den studerande. Att en del av de studerande valt att börja arbeta framför att avsluta utbildningen har i en del fall berott på ekonomiska skäl, det vill säga behov av en inkomst. I andra fall har det snarare handlat om att en examen inte alltid bedöms vara en nödvändig förutsättning för att kunna arbeta inom området.

4.4 Studerandes sysselsättning: Examinerade 2012 och deras sysselsättning 2013

De viktigaste resultaten

Huvudsaklig sysselsättning

- 9 av 10 hade arbete efter examen och resultaten är stabila över tid
- Yrkeshögskoleutbildningar påverkar alla grupper
- Relativt små skillnader i andelen examinerade i arbete mellan flertalet av utbildningsområdena
- Vissa traditionella könsmönster framträder
- Vissa skillnader finns, både inom och mellan regionerna

Överensstämmelse mellan utbildning och arbete

- 6 av 10 hade ett arbete som överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen och ytterligare 3 av 10 hade ett arbete som överensstämmer till viss del.
- Skillnader mellan utbildningsområdena finns
- Viss variation finns mellan könen huruvida deras arbete överensstämmer med utbildningen liksom mellan regioner och län.

Att regelbundet följa upp hur det gått för de studerande på yrkeshögskoleutbildningar⁴⁰ och vilken sysselsättning de har efter sin examen är ett viktigt instrument för att belysa utbildningarnas framgång på olika sätt och för att följa upp hur väl utbildningarna tillgodoser arbetslivet med kvalificerad arbetskraft. Resultaten i sin helhet presenteras i en separat rapport "Studerandes sysselsättning 2013 - YH- och KY-studerande som examinerades 2012"⁴¹. Här i årsrapporten redovisas endast de två mest betydelsefulla indikatorerna som är:

- andelen examinerade som året efter examen har arbete,
- hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen.

Dessa två indikatorer visar hur väl utbildade inom yrkeshögskolan matchar arbetslivets behov av yrkeskompetens.

Statistiska centralbyrån (SCB) genomförde en enkätundersökning på uppdrag av myndigheten under hösten 2013. Undersökningen är en totalundersökning av examinerade från YH/KY 2012. Populationen utgjordes av 10 620 personer varav 6 226 personer besvarade enkäten, vilket ger en svarsfrekvens på 59 procent.

Läsanvisning

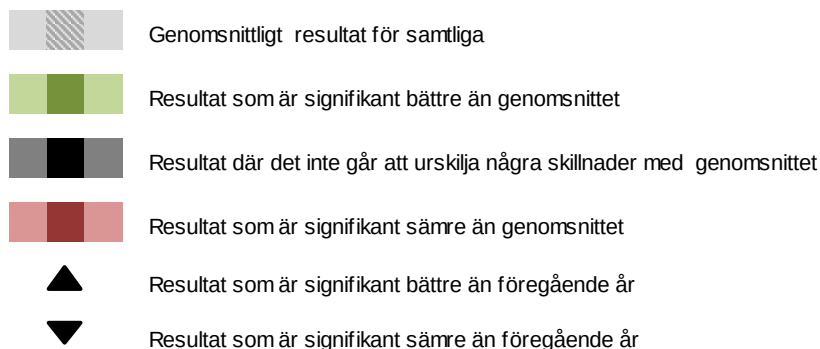
De värden som anges i rapporten har av SCB räknats upp till populationsnivå, vilket innebär att resultaten avser alla examinerade och inte endast de svarande. Eftersom svarsbortfall föreligger är statistiken behäftad med viss osäkerhet. De redovisade procenttalen är skattningar och har ett 95-procentigt konfidensintervall, vilket innebär att det sanna värdet ligger inom ett visst intervall med 95-procents säkerhet. De allra minsta utbildningsområdena har för få examinerade för att kunna särredovisas. De har därför exkluderats i rapporten då det är omöjligt att dra några slutsatser på deras resultat då

⁴⁰ Så som i tidigare avsnitt i detta kapitel redovisas YH- och KY-utbildningar ihop och under benämningen yrkeshögskoleutbildningar.

⁴¹ www.myh.se

konfidsensintervallen är för stora vilket i sin tur medför osäkra resultat. De finns dock redovisade i den separata tabellbilagan men bör av anledningarna ovan inte användas för slutsatser eller andra jämförelser.

I diagrammen redovisas resultatet som en punktskattning (mörkare färgad ruta i antingen svart, grönt eller rött) där den ljusare färgskalan i samma nyans runt omkring anger det 95-procentiga konfidensintervallet. Genomsnittet visas lodrätt i en gråskala där punktskattningen är streckad.

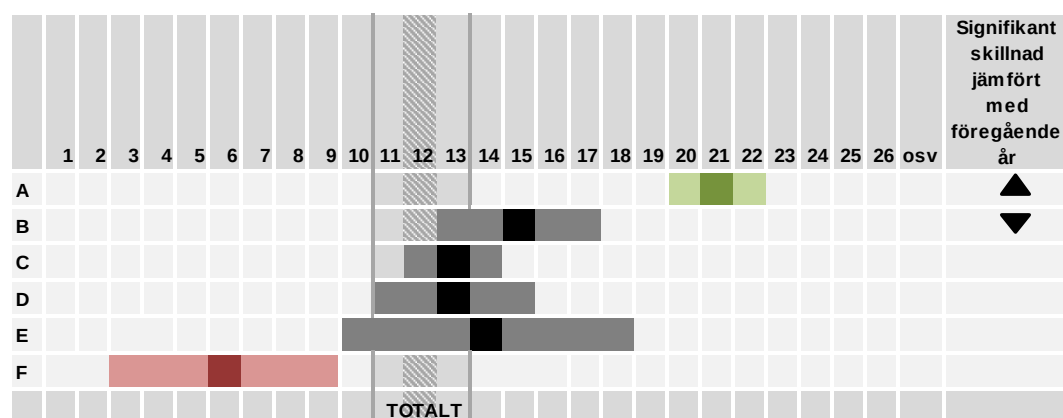
I diagrammet nedan framgår att andelen är 12 ± 1 vilket innebär att med 95 procents säkerhet ligger det sanna värdet mellan 11 – 13 procent vilket också har markerats i den lodräta färgade kolumnen. Om man förenklar resonemanget hur man tolkar eventuella skillnader i diagrammet nedan kan man säga att där intervallen överlappar varandra som i B, C, D och E kan man inte urskilja skillnader mellan dessa och inte heller jämfört med genomsnittet då de överlappar det också.

Mellan A och övriga och även genomsnittet finns en statistiskt säkerställd skillnad som visar att A har ett signifikant bättre resultat än övriga och jämfört med genomsnittet (eftersom de inte överlappar vare sig kolumnerna för genomsnittet eller någon annans intervall).

Det motsatta gäller mellan F och övriga. F har ett signifikant sämre resultat än övriga och jämfört med genomsnittet (eftersom de inte överlappar vare sig kolumnerna för genomsnittet eller någon annans intervall). Jämför vi med genomsnittet för alla så ser vi att det bara är A och F som skiljer sig från det - A positivt och F negativt.

Det framgår även att A har en positiv utveckling över tid och att resultatet är signifikant bättre jämfört med föregående år medan det omvända gäller för B.

Diagram exempel. Anges i andel (%)

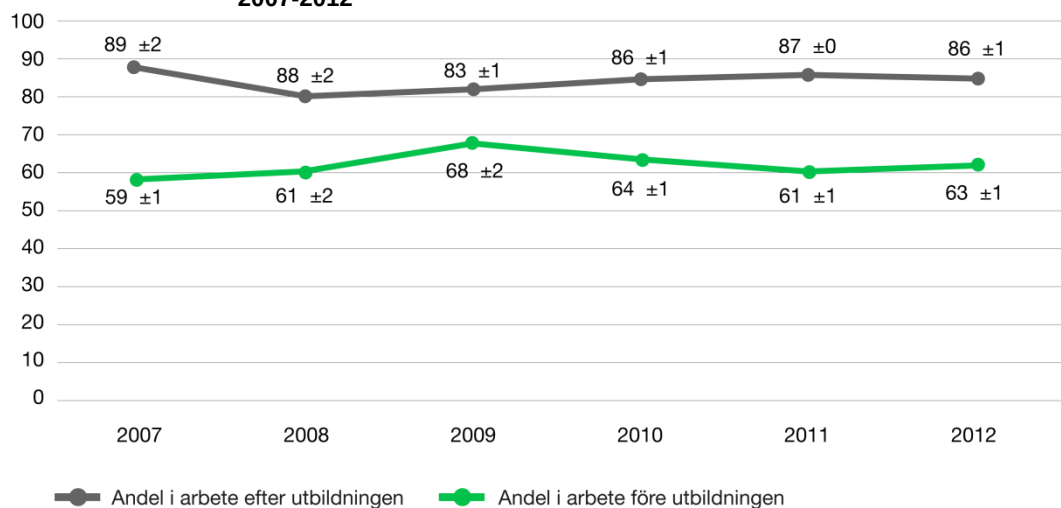
I tabellerna skrivs konfidensintervallet ut bredvid punktskattningen (andelen) med symbolen $\pm$, till exempel 90 ± 2 . Det betyder att med 95 procents säkerhet ligger det sanna värdet mellan 88 – 92 procent.

4.4.1 Huvudsaklig sysselsättning

9 av 10 hade arbete efter examen och resultaten är stabila över tid

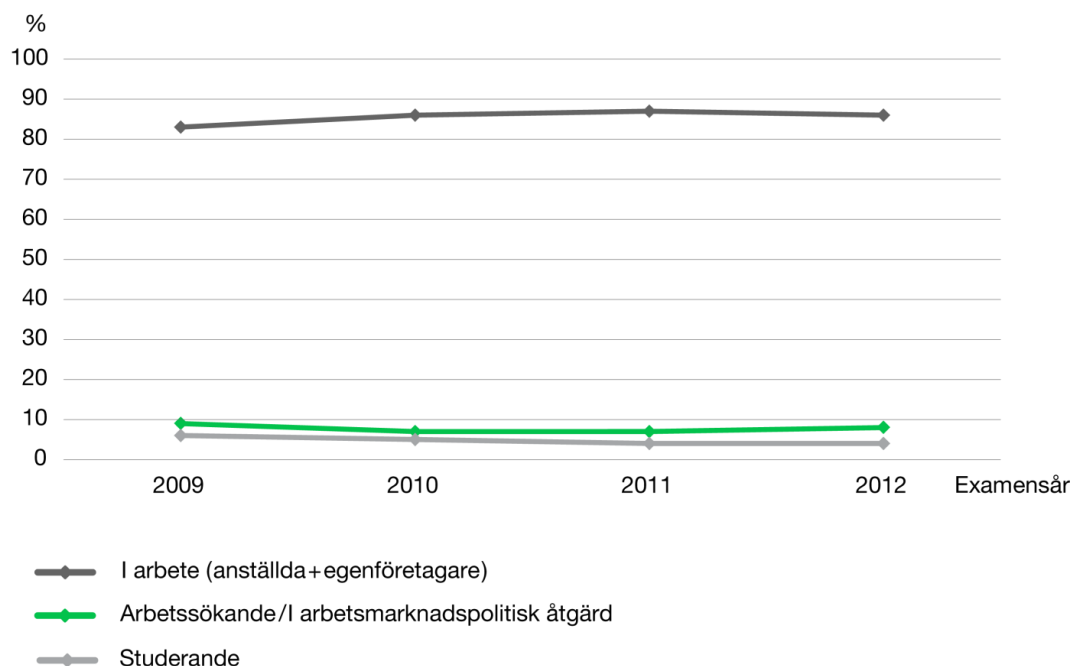
Den mest grundläggande indikatorn är om de examinerade har ett arbete året efter examen. 86 (± 1) procent av dem som examinerades 2012 uppgav att de hade ett arbete⁴² som huvudsaklig sysselsättning på hösten 2013. Andelen är i nivå med de föregående två åren vilket visas i diagram YH/KY-14. Av de examinerade som hade arbete var 82 procent anställda och 4 procent egenföretagare. Andelarna är i stort sett desamma som föregående år.

Diagram YH/KY-14 Andel examinerade i arbete före och efter utbildningen, examinerade 2007-2012

8 (± 1) procent av de examinerade uppgav att de var arbetssökande eller deltog i någon arbetsmarknadspolitiskt åtgärd som huvudsaklig sysselsättning, medan 4 (± 1) procent har fortsatt att studera. Andelen examinerade som uppgav att de var arbetssökande eller i arbetsmarknadspolitiskt åtgärd har i stort sett legat på samma nivå sedan 2009, se diagram YH/KY-15.

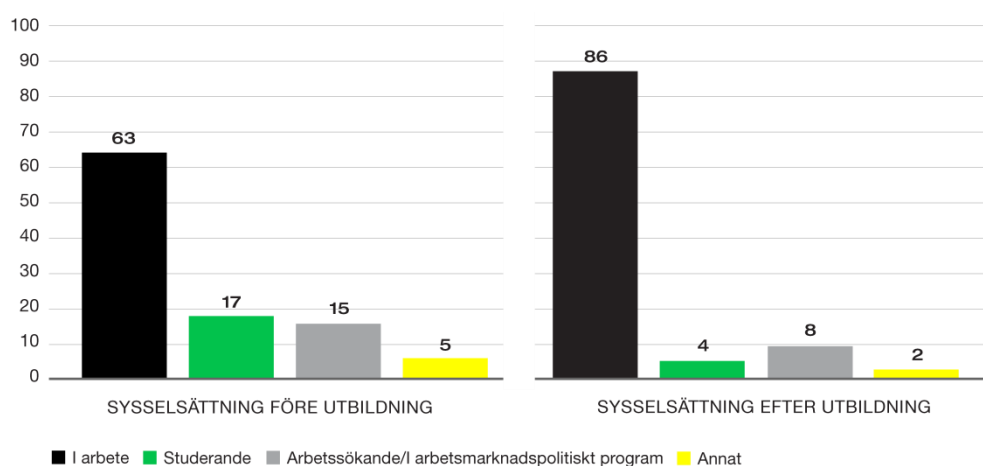
⁴² Arbete inkluderar både anställda och egenföretagare.

Diagram YH/KY-15 Huvudsaklig sysselsättning året efter examen, examinerade 2009 – 2012

* Konfidensintervallet i samtliga alternativ är max ± 2

Yrkeshögskoleutbildningar påverkar alla grupper

Drygt 6 av 10 hade ett arbete innan de påbörjade utbildningen och året efter examen var det närmare 9 av 10 som hade ett arbete, se diagram YH-16. Om vi ser till de olika grupperingarna så tycks utbildningen göra störst skillnad för män och för de yngre, se tabellerna YH/KY-1 till YH/KY-3 nedan.

Diagram YH/KY-16 De examinerades sysselsättning före och efter utbildning, examinerade 2012*

* Konfidensintervallet i samtliga alternativ är max ± 1

Tabellerna nedan visar att män i mindre grad än kvinnor har ett arbete innan de påbörjar utbildningen medan de har en högre andel som är arbetssökande, i arbetsmarknadspolitiska program eller studerar. Efter utbildningen ser vi att andelen jämnats ut och skillnaderna mellan könen försvunnit.

Tabell YH/KY-1 Sysselsättning före och efter utbildningen, examinerade 2012

Sysselsättning	Kvinnor			Män			Totalt		
	Före	Efter	Diff* före/efter	Före	Efter	Diff* före/efter	Före	Efter	Diff* före/efter
I arbete	67 ± 1	86 ± 1	19	59 ± 1	87 ± 1	28	63 ± 1	86 ± 1	23
Arbetssökande ⁴³	13 ± 1	8 ± 1	-5	17 ± 1	8 ± 1	-9	15 ± 1	8 ± 0	-7
Studerande	15 ± 1	4 ± 1	-11	19 ± 1	5 ± 1	-14	17 ± 1	4 ± 0	-13
Annat	5 ± 0	2 ± 1	-3	4 ± 1	1 ± 1	-3	5 ± 0	2 ± 0	-3

* Differensen i procentenheter är räknad på andel i respektive sysselsättningsgrupp före utbildning – andelen efter utbildning

Samma mönster finns bland de olika åldersgrupperna även om den yngsta åldersgruppen inte riktigt når upp till samma andel i arbete som de övriga även om det är där skillnaden framträder mest. Det finns däremot ingen skillnad i hur stor differensen är mellan sysselsättningen före och efter utbildningen mellan de som har svensk eller utländsk bakgrund när det gäller andelen i arbete totalt, inte heller mellan de som är inrikes respektive utrikes födda. Däremot framgår det att både examinerade med svensk bakgrund och de som är inrikes födda i högre grad har ett arbete både före och efter utbildningen.

Tabell YH/KY-2 Sysselsättning före och efter utbildningen, examinerade 2012

Sysselsättning	24 år eller yngre			25-29 år			30 – 39 år			40 år och äldre			Totalt		
	Före	Efter	Diff* före/efter	Före	Efter	Diff* före/efter	Före	Efter	Diff* före/efter	Före	Efter	Diff* före/efter	Före	Efter	Diff* före/efter
I arbete	48 ± 2	83 ± 1	35	69 ± 1	87 ± 1	19	71 ± 1	88 ± 1	17	69 ± 1	87 ± 1	18	63 ± 1	86 ± 1	23
Arbetssökande ⁴⁴	15 ± 1	8 ± 1	-7	12 ± 1	7 ± 1	-5	15 ± 1	8 ± 1	-7	20 ± 1	10 ± 1	-10	15 ± 1	8 ± 0	-7
Studerande	33 ± 2	8 ± 1	-25	14 ± 1	4 ± 1	-10	8 ± 1	2 ± 0	-6	6 ± 1	1 ± 0	-5	17 ± 1	4 ± 0	-13
Annat	4 ± 1	1 ± 0	-3	5 ± 1	2 ± 0	-3	5 ± 1	2 ± 0	-3	4 ± 1	2 ± 0	-3	5 ± 1	2 ± 0	-3

* Differensen i procentenheter är räknad på andel i respektive sysselsättningsgrupp före utbildning – andelen efter utbildning

Tabell YH/KY-3 Sysselsättning före och efter utbildningen, examinerade 2012

Sysselsättning	Svensk bakgrund			Utländsk bakgrund			Totalt		
	Före	Efter	Diff* före/efter	Före	Efter	Diff* före/efter	Före	Efter	Diff* före/efter
I arbete	65 ± 1	87 ± 1	22	57 ± 2	80 ± 2	23	63 ± 1	86 ± 1	23
Arbetssökande ⁴⁵	14 ± 1	7 ± 0	-7	17 ± 2	13 ± 1	-4	15 ± 1	8 ± 0	-7
Studerande	16 ± 1	4 ± 0	-12	20 ± 2	4 ± 1	-16	17 ± 1	4 ± 0	-13
Annat	4 ± 0	2 ± 0	-2	6 ± 1	3 ± 1	-3	5 ± 0	2 ± 0	-3

* Differensen i procentenheter är räknad på andel i respektive sysselsättningsgrupp före utbildning – andelen efter utbildning

⁴³ Inklusive i arbetsmarknadspolitisk åtgärd

⁴⁴ Inklusive i arbetsmarknadspolitisk åtgärd

⁴⁵ Inklusive i arbetsmarknadspolitisk åtgärd

Tabell YH/KY-4 Sysselsättning före och efter utbildningen, examinerade 2012

Sysselsättning	Inrikes född			Utrikes född			Totalt		
	Före	Efter	Diff* före/efter	Före	Efter	Diff* före/efter	Före	Efter	Diff* före/efter
I arbete	64 ± 1	87 ± 1	23	57 ± 2	80 ± 2	23	63 ± 1	86 ± 1	23
Arbetssökande ⁴⁶	14 ± 1	7 ± 0	-7	19 ± 2	13 ± 2	-6	15 ± 1	8 ± 0	-7
Studerande	17 ± 1	4 ± 0	-13	19 ± 2	5 ± 1	-14	17 ± 1	4 ± 0	-13
Annat	5 ± 0	2 ± 0	-3	5 ± 1	2 ± 1	-3	5 ± 0	2 ± 0	-3

* Differensen i procentenheter är räknad på andel i respektive sysselsättningsgrupp före utbildning – andelen efter utbildning

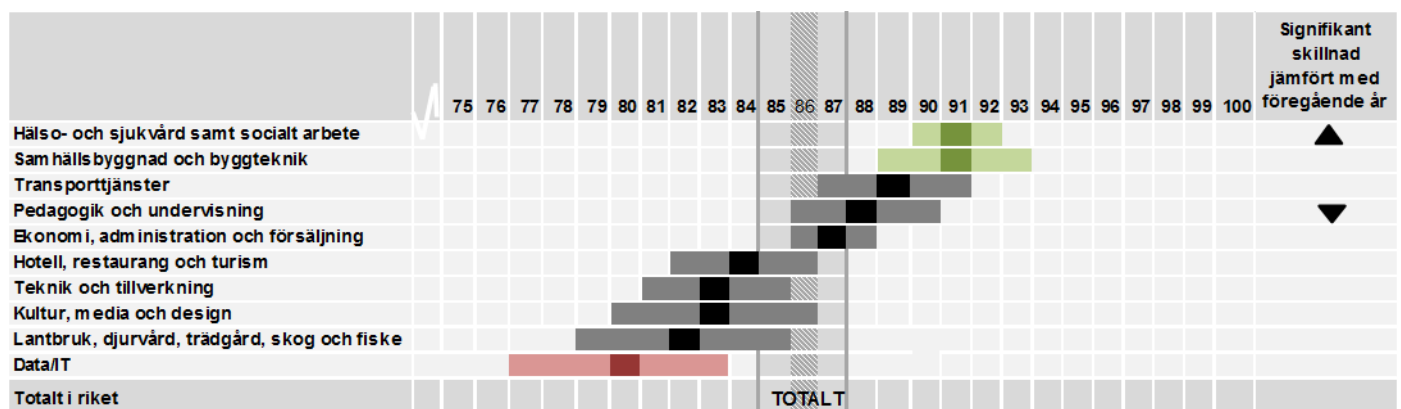
Det går inte att urskilja och redovisa några eventuella skillnader mellan könen i de olika åldersgrupperna och i relation till examinerades bakgrund. Det går inte heller att kombinera och "korsa" grupperna vidare då de blir för små när man bryter ner dem i ytterligare redovisningsgrupper vilket genererar alltför stora konfidensintervall och på så sätt skapar för stor osäkerhet i resultaten.

Relativt små skillnader i andelen examinerade i arbete mellan flertalet av utbildningsområdena

Andel examinerade i arbete året efter examen var totalt 86 (± 1) procent men skiljer sig mellan de olika utbildningsområdena. För examinerade 2012 var andelen examinerade som hade ett arbete högst inom Hälso- och sjukvård samt sociala tjänster och inom Samhällsbyggnad och byggt teknik. Lägst andel i arbete fanns bland examinerade från utbildningsområdet Data/IT, se diagram YH/KY-17.

Förändringen av andelen examinerade som hade ett arbete året efter examen i de olika utbildningsområdena jämfört med föregående år är i de flesta fall inte statistiskt säkerställda. Inom två utbildningsområden finns dock statistiskt säkerställda skillnader och det är inom Hälso- och sjukvård samt sociala tjänster och Pedagogik och undervisning. Hälso- och sjukvård samt sociala tjänster är det utbildningsområde som haft en positiv utveckling mellan 2011 – 2012 medan utvecklingen inom området Pedagogik och undervisning istället var negativ. Det ska dock tilläggas att andelen examinerade från utbildningar inom Pedagogik och undervisning, trots detta, i hög grad hade ett arbete året efter examen.

Diagram YH/KY-17 Andel i arbete (anställning + egenföretagare) året efter examen efter utbildningsområde, examinerade 2012

⁴⁶ Inklusive i arbetsmarknadspolitisk åtgärd

Högst andel egenföretagare hade områdena Kultur, media och design samt Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske med 17 procent vardera (konfidensintervallet är max ± 3).

Högst andel examinerade som uppgett att de var arbetssökande eller deltog i någon arbetsmarknadspolitisk åtgärd fanns inom utbildningsområdena Data/IT och inom Teknik och tillverkning med 13 (± 2) procent respektive 11 (± 1) procent. Högst andel examinerade som valt att fortsätta med studier efter examen fanns inom Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske.

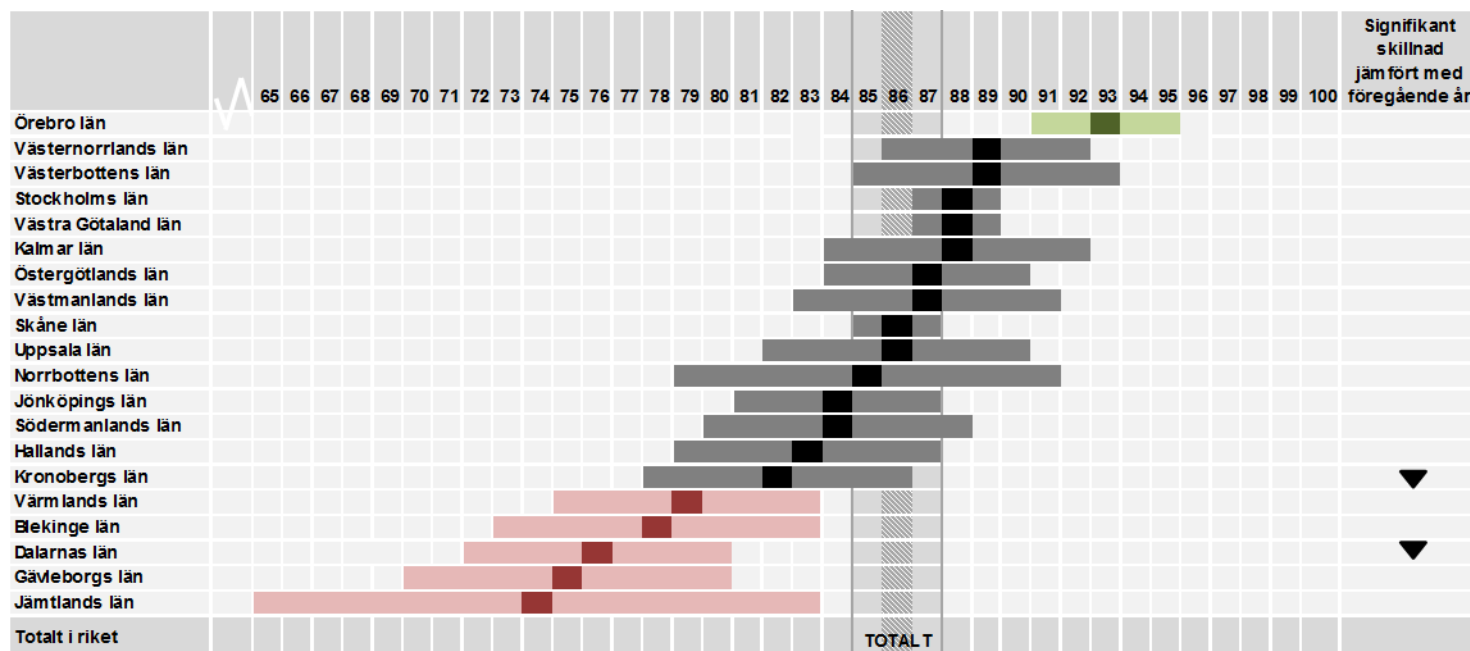
Vissa traditionella könsmönster framträder

Det framträder en blandad bild när det gäller andelen examinerade som hade ett arbete året efter examen uppdelat per kön även om resultaten generellt är höga. När man delar upp resultatet per kön så är det i flera av utbildningsområdena en lägre andel som hade ett arbete året efter examen, ibland är det kvinnor och ibland män och ibland gäller det båda könen. Både män och kvinnor som examinerats inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete och Samhällsbyggnad och byggteknik hade i signifikant högre grad ett arbete året efter examen jämfört med genomsnittet för alla utbildningsområden. Samma mönster finns bland de som utbildade sig inom Transporttjänster, dock bara för männen. De kvinnor som hade utbildat sig inom området hade i lägre grad ett arbete året efter examen och där är skillnaden också signifikant gentemot genomsnittet. Inom Hotell, restaurang och turism var andelen män som hade ett arbete året efter sin examen signifikant lägre än genomsnittet medan det för kvinnor inte var någon skillnad. Det omvända gäller för de examinerade inom Teknik och tillverkning. Inom Data/IT var det en signifikant lägre andel som hade ett arbete året efter examen jämfört med genomsnittet och det omfattar båda könen.

Vissa skillnader finns, både inom och mellan regionerna

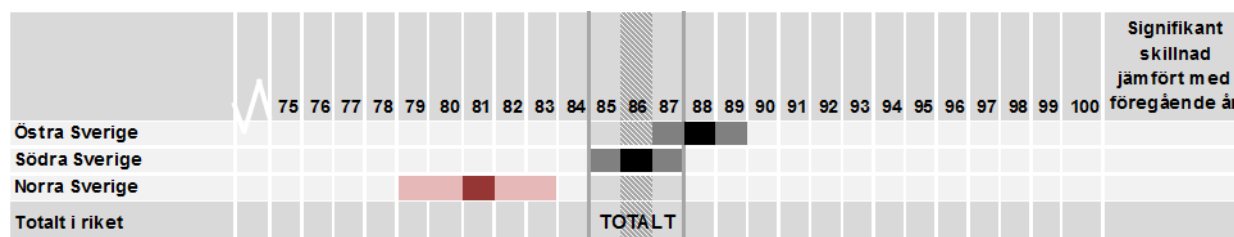
Andel examinerade som hade ett arbete året efter examen varierar något mellan regionerna och mellan studielänen, dvs. det län där utbildningen bedrevs, se diagram YH/KY-18. För merparten av länen går det inte att utläsa några skillnader gentemot riket gällande hur stor andel som hade ett arbete året efter examen, dock finns skillnader jämfört med genomsnittet för riket i sex av länen varav ett positivt och de övriga fem negativt. I diagrammet framgår det att Örebro län har en signifikant högre andel examinerade som hade ett arbete året efter examen jämfört med genomsnittet för riket och även jämfört med flera av länen. De fem län som har en signifikant lägre andel examinerade som hade ett arbete året efter examen jämfört med riket är: Blekinge län, Dalarnas län, Gävleborgs län, Jämtlands län och Värmlands län. Av dessa har Dalarnas län och Kronobergs län även en signifikant negativ utveckling jämfört med föregående år.

Diagram YH/KY-18 Andel i arbete året efter examen efter studielän, examinerade 2012

Av de 5 län som har en signifikant lägre andel examinerade som hade ett arbete året efter examen jämfört med genomsnittet för riket ingår fyra i regionen Norra Sverige. Regionen som helhet har ett signifikant lägre resultat än genomsnittet och även jämfört med Östra och Södra Sverige, se diagram YH/KY-19. Det ska dock sägas att regionen Norra Sverige är tudelad om man ser till resultaten. Västerbotten, Västernorrland och Norrbotten har bättre resultat och resultat som inte skiljer sig åt från riket medan resterande län har ett signifikant lägre resultat jämfört med riket.⁴⁷

Diagram YH/KY-19 Andel examinerade som hade arbete året efter examen efter region (%), examinerade 2012

Tabeller för avsnitt 4.4.1 finns i den separata tabellbilagan, tabell YH-30-35.

4.4.2 Överensstämmelse mellan utbildning och arbete

Drygt 6 av 10 examinerade uppger att arbetet överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen

En annan central indikator för att mäta om yrkeshögskolans utbildningar lyckas försörja arbetslivet med rätt kompetens är andelen examinerade som året efter examen har ett arbete som överensstämmer med utbildningen, om de examinerades kvalifikationer är

⁴⁷ Regionerna delas in utifrån den regionala indelningen NUTS som används inom EU för statistikredovisning och där Sverige delas in i tre regioner; Östra, Södra och Norra Sverige, se karta i bilaga 8.3. För mer information se www.scb.se

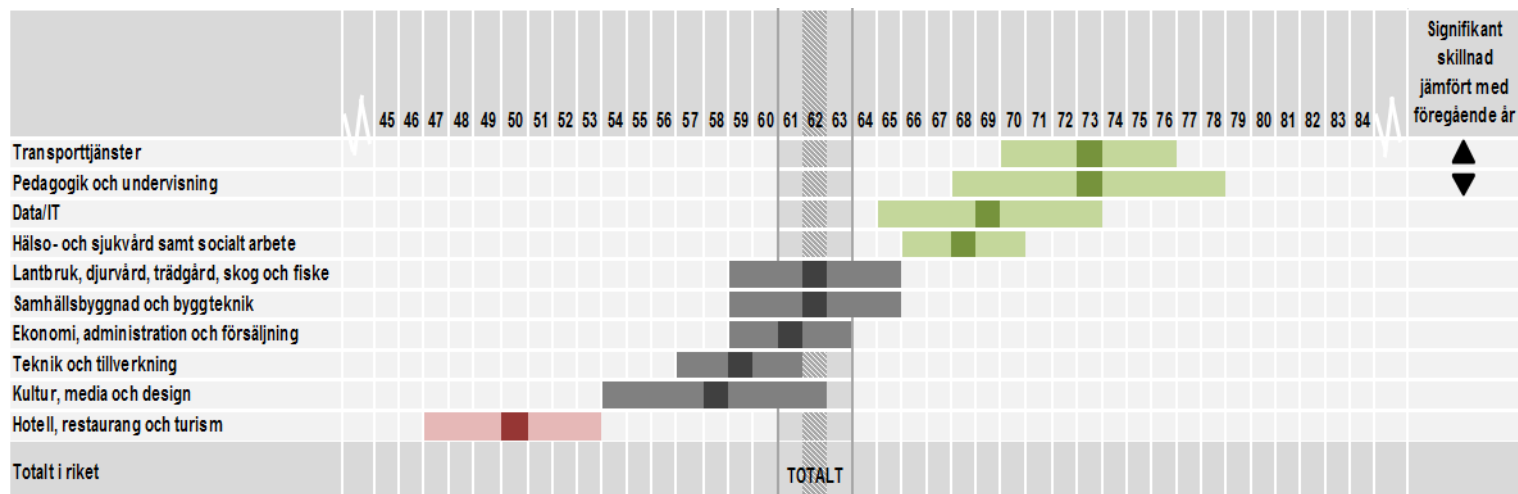
efterfrågade på arbetsmarknaden borde de även ha arbeten som är i linje med utbildningen.

Av de examinerade som uppgav att de hade ett arbete året efter examen är det 62 (± 1) procent som har ett arbete som helt eller till största delen överensstämmer med utbildningen. Det är samma andel som föregående år. Ytterligare 26 (± 1) procent uppgav att de hade ett arbete som överensstämde till viss del med utbildningen medan 12 (± 1) procent uppgav att de hade ett arbete som inte alls överensstämde med utbildningen. Även dessa andelar är desamma som föregående år.

Skillnader mellan utbildningsområdena finns

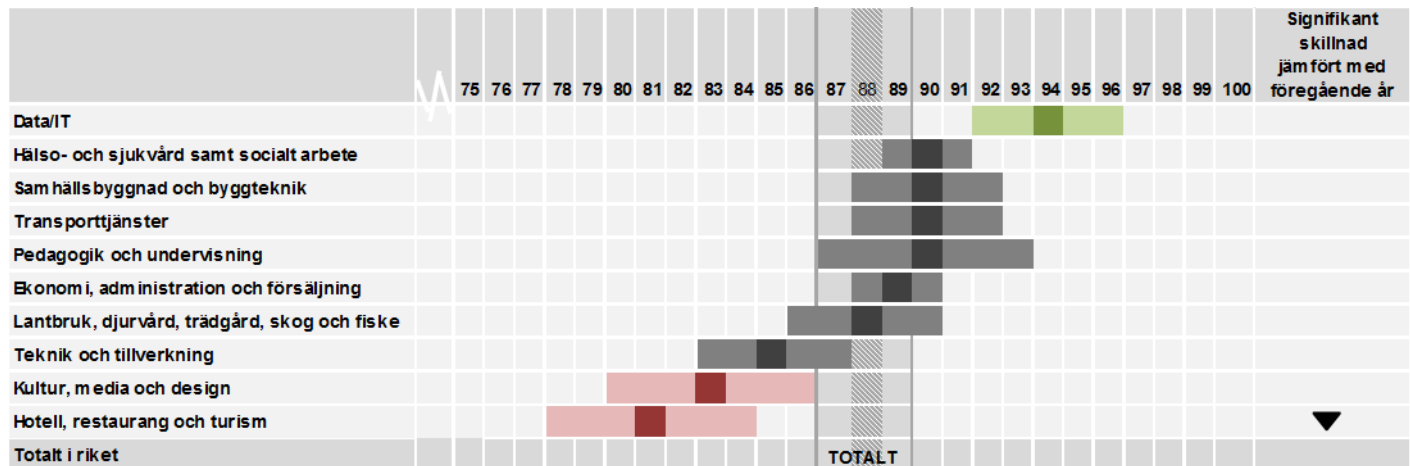
I diagrammet nedan visas andelen examinerade som uppgett att deras arbete överensstämmer helt eller till största delen med den utbildning de genomförde (totalt 62 %). Fyra utbildningsområden har en högre andel examinerade som uppgett att arbetet överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen jämfört med övriga utbildningsområden och jämfört med genomsnittet. Dessa är: Transporttjänster, Pedagogik och undervisning, Data/IT och Hälso- och sjukvård samt socialt arbete. Det omvända gäller för utbildningar inom området Hotell, restaurang och turism.

Diagram YH/KY-20 Andel i arbete där arbetet helt eller till största delen överensstämmer med utbildningen (%) efter utbildningsområde, examinerade 2012

Ser vi både till de examinerade som angett att deras arbete helt eller till största delen överensstämde och till de som angett att det åtminstone överensstämde till viss del med utbildningen så anger 88 (± 1) procent att de hade ett arbete som överensstämde helt eller åtminstone till viss del med den utbildning de hade examinerats från, se diagram YH/KY-21. Data/IT hade en högre andel examinerade ett arbete som överensstämde helt eller åtminstone till viss del jämfört med flertalet av de övriga utbildningsområdena och även jämfört med genomsnittet för alla utbildningsområden. Det omvända gäller för utbildningar inom Kultur, media och design samt för utbildningar inom området Hotell, restaurang och turism. Hotell, restaurang och turism har också haft en signifikant negativ utveckling sedan föregående år.

Diagram YH/KY-21 Andel i arbete där arbetet helt eller åtminstone till viss del överensstämmer med utbildningen (%) efter utbildningsområde, examinerade 2012 (Helt eller åtminstone till viss del är en sammanslagning av svarsalternativen överensstämmer helt eller till största delen + överensstämmer till viss del)

Viss variation finns mellan könen huruvida arbetet överensstämmer med utbildningen

Viss variation finns mellan könen även om den inte är så stor. Det är endast inom Data/IT det finns en signifikant skillnad mellan män och kvinnor och där männen i högre grad än kvinnorna har ett arbete som överensstämmer helt eller åtminstone till viss del med utbildningen och den andelen är också den enda som är signifikant högre än genomsnittet.

Däremot ser vi att flera utbildningsområden har en signifikant lägre andel examinerade som har ett arbete som överensstämmer helt eller åtminstone till viss del med utbildningen och inom Hotell, restaurang och turism har båda könen en lägre andel som har ett arbete som överensstämmer helt eller åtminstone till viss del med utbildningen gentemot genomsnittet). Inom utbildningsområdena Kultur, media och design och Teknik och tillverkning är det en lägre andel kvinnor som har ett arbete som överensstämmer helt eller åtminstone till viss del med utbildningen.

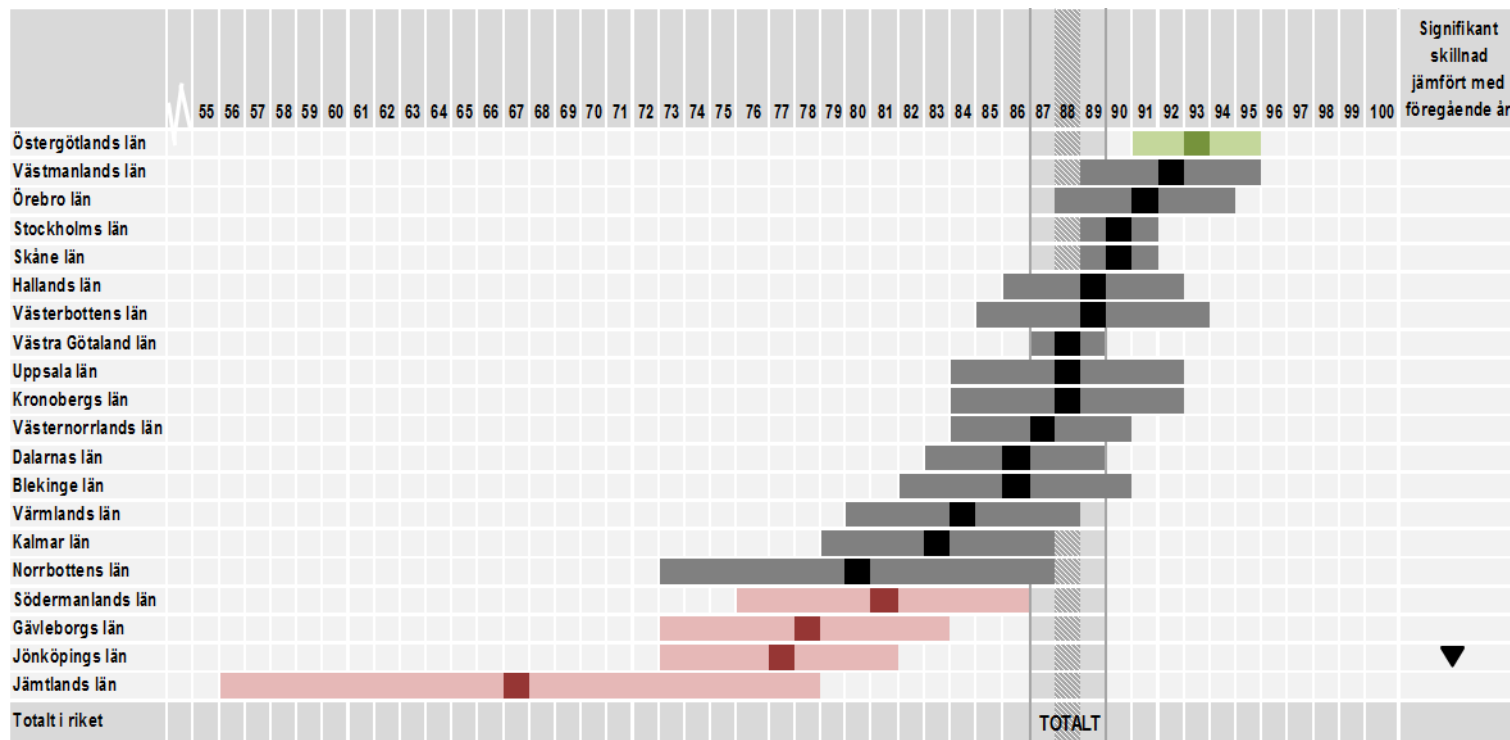
Variationer finns också i överensstämmelsen mellan arbete och utbildning i regioner och län

Tyvärr kan vi inte redovisa andelen examinerade som uppger att de har ett arbete som överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen fördelat per län då det är för få svar när man delar upp dem vidare och följderna blir att konfidensintervallen blir allt för breda och resultatet för osäkert. Däremot kan svarsalternativen överensstämde helt eller till största delen och till viss del slås ihop.

Det finns skillnader mellan länen i hur stor andel av de examinerade som uppgav att de hade ett arbete som överensstämde helt eller åtminstone till viss del med deras inriktning på utbildningen och även jämfört med genomsnittet, se diagram YH/KY-22.

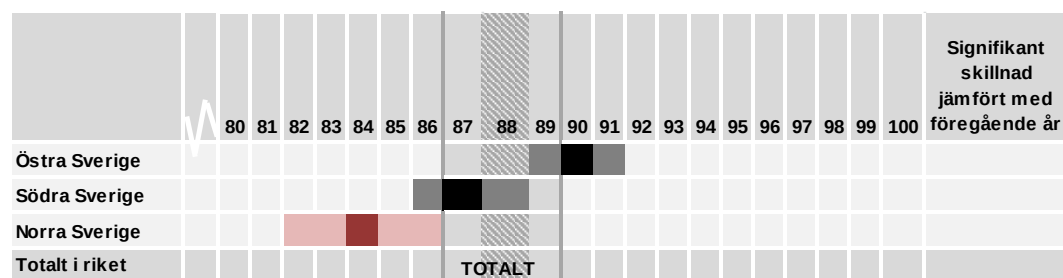
Östergötland är det län där högst andel uppger att deras arbete överensstämmer helt eller åtminstone till viss del med utbildningen och det är också en högre andel än genomsnittet för riket. De län där lägst andel examinerade uppgett att arbetet överensstämde helt eller åtminstone till viss del är Södermanlands län, Gävleborgs län, Jönköpings län och Jämtlands län. Dessa län har också en lägre andel jämfört med riksgenomsnittet. Jönköping har också haft en negativ utveckling sedan föregående år.

Diagram YH/KY-22 Andel i arbete där arbetet helt eller åtminstone till viss del överensstämmer med utbildningen efter län (%), examinerade 2012 (Helt eller åtminstone till viss del är en sammanslagning av svarsalternativen överensstämmer helt eller till största delen + överensstämmer till viss del)

Andelen examinerade i Norra Sverige som har uppgett att de har ett arbete som överensstämmer helt eller åtminstone till viss del med utbildningen är lägre jämfört med både Östra Sverige och riksgenomsnittet, se diagram YH-23. Skillnaden är statistiskt säkerställd.

Diagram YH/KY-23 Andel i arbete där arbetet helt eller åtminstone till viss del överensstämmer med utbildningen efter region (%), examinerade 2012 (Helt eller åtminstone till viss del är en sammanslagning av svarsalternativen överensstämmer helt eller till största delen + överensstämmer till viss del)

Bland länen i Östra Sverige är det en högre grad examinerade som uppgett att de har ett arbete som överensstämmer helt eller åtminstone till viss del med utbildningen i Östergötlands län jämfört med riksgenomsnittet. Det omvända gäller för Södermanlands län. Skillnaderna är statistiskt säkerställda.

I Södra Sverige finns ingen skillnad mellan flertalet av länen i hur stor andel som uppgett att de har ett arbete som överensstämmer helt eller åtminstone till viss del jämfört med riksgenomsnittet och jämfört med genomsnittet för regionen. Undantaget är Jönköpings län där en lägre andel av de examinerade uppgett att de har ett arbete som överens-

stämmer helt eller åtminstone till viss del med både genomsnittet för regionen och för riket. Jönköpings län har dessutom haft en negativ utveckling sedan föregående år.

Både Gävleborgs län och Jämtlands län samt regionen Norra Sverige som helhet har en lägre andel examinerade som hade ett arbete som överensstämde helt eller åtminstone till viss del med utbildningen jämfört med riksgenomsnittet.

4.4.3 Möjliga förklaringar till resultaten

Resultaten per studielän påverkas av många olika faktorer

Resultaten per studielän påverkas av en mängd olika faktorer så som arbetslivets engagemang i utbildningarna, vilka och hur många utbildningar det finns i respektive län och även vilka utbildningsinriktningar som finns. Därutöver påverkar arbetsmarknadsläget i länet. Det spelar roll hur stor den regionala arbetsmarknaden är – det är inte utan anledning att de tre storstadslänen har bland de bästa resultaten. Ju större den lokala arbetsmarknaden är desto lättare är det att få något arbete. Även personliga skäl spelar roll till exempel hur villiga de examinerade till exempel är att flytta till en annan del av landet där efterfrågan är annorlunda på den utbildning och den kompetens de utbildat sig inom.

Regional eller nationell efterfrågan

Vissa av utbildningarna är avsedda att kompetensförsörja hela landet och examinerade från dessa utbildningar finns troligen kvar i studielänet i mindre utsträckning efter att de har tagit examen. Detta skulle kunna vara en förklaring till att examinerade inom vissa utbildningsområden och län i lägre omfattning har ett arbete som överensstämmer med den utbildning de genomfört då efterfrågan på just den kompetensen finns i det aktuella studielänet och inte där de examinerade de facto bor. Resultaten redovisas per studielän och inte per det län där de examinerade bor eller arbetar året efter examen.

En del utbildningar är dock avsedda att tillgodose kompetensbehovet i regionen och där kan det antas att de examinerade i större utsträckning stannar kvar i regionen. En tidigare studie⁴⁸ som Myndigheten för yrkeshögskolan har gjort visar att nästan 60 procent av de examinerade bor i studieregionen⁴⁹ såväl före som efter utbildningen.

Flera skäl till varför arbetet inte överensstämde med utbildningen

När det gäller huruvida de examinerades arbete bara överensstämmer till viss del med den utbildning de genomgått så kan det vara så att arbetet stämmer till viss del för vissa arbetsuppgifter men att det finns någon del som inte överensstämmer. På den öppna frågan som ställdes till de examinerade om varför de inte hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen svarade de själva att arbetet stämde till viss del då de arbetade inom det området de utbildat sig mot men att det fanns vissa moment som de inte arbetade med, det fanns till exempel examinerade som arbetade med ekonomifrågor men inte med lönefrågor trots att båda delarna ingick i utbildningen. Andra orsaker som de uppgav till att de inte hade ett arbete som överensstämde alls eller bara till viss del var bland annat personliga skäl, att arbetsgivarna krävde mer erfarenhet sen tidigare för att få ett arbete och att det saknades arbete inom området de utbildat sig inom.

⁴⁸ Myndigheten för yrkeshögskolan (2011) "Analyser av utbildningar och studeranden med fokus på: Flyttmönster hos examinerade före och efter Ky-utbildning"
<http://www.yhmyndigheten.se/hem/rapporter/>

⁴⁹ I studien utgicks från lokala arbetsmarknadsregioner.

5 Kompletterande utbildningar

5.1 Kompletterande utbildningar – en introduktion

Kompletterande utbildningar (KU) är fristående gymnasiala eller eftergymnasiala utbildningar som staten stöder på olika sätt. De anordnas enbart av privata huvudmän och de allra flesta utbildningar är avgiftsbelagda. Utbildningarna ger inte någon formell behörighet till fortsatta studier. De finns inom många olika områden och kan delas in i yrkesutbildningar, utbildningar som förbereder för vidare studier vid konstnärliga högskolor och utbildningar som bidrar till att bevara det svenska kulturarvet. Utbildningsformen tillgodoser behovet av utbildningar och kurser som på grund av sin utformning inte ryms inom andra utbildningsformer och som därför har ett eget regelverk.

Utbildningarna utgör ett komplement till gymnasieskolan eller har som lägst genomgången gymnasieskola eller viss yrkeserfarenhet som antagningskrav.

Tre nivåer av stöd

Det finns tre nivåer av statligt stöd för de kompletterande utbildningarna:

- Statlig tillsyn
- Statlig tillsyn och berättigande till studiestöd för eleverna
- Statlig tillsyn, berättigande till studiestöd för eleverna samt statsbidrag för att bedriva utbildningen

Statlig tillsyn och berättigande till studiestöd för eleverna

För att en utbildning ska nå denna nivå av statligt stöd krävs att den är *värdefull* ur nationell synpunkt. Vid bedömningen av detta ska beaktas om

- utbildningen ökar tillgången på värdefull yrkesskicklighet inom ett yrke som det finns ett nationellt behov av,
- utbildningen leder till ett arbete, utvecklar erforderlig kompetens i befintligt arbete eller förbereder för andra studier,
- huvudmannen för utbildningen samverkar med det omgivande samhället och
- utbildningen har en från samhällssynpunkt lämplig regional placering.

Statlig tillsyn, berättigande till studiestöd för eleverna samt statsbidrag för att bedriva utbildningen

För att en kompletterande utbildning ska nå denna nivå av statligt stöd utöver det som krävs för att få statlig tillsyn och berättigande till studiemedel krävs att den är *särskilt värdefull* ur nationell synpunkt. Vid bedömning av detta ska beaktas om utbildningen

- ger en särskilt kvalificerad kompetens inom ett yrkesområde,
- tillgodoser behov inom smala yrkesområden eller leder fram till udda yrken,
- bidrar till att bevara traditionell yrkeskunskap,
- bidrar till att bevara det svenska kulturarvet och
- bidrar till att utveckla ny kunskap inom ett framtidsyrke.

Övriga krav på utbildningarna

Därutöver finns generella krav på utbildningarna samt krav som är specifika för respektive stödform. Bland annat krävs att utbildningarna har en viss omfattning vad gäller lärar- eller handledarledd undervisning.

Korttidskurser med statlig tillsyn och statsbidrag för att bedriva utbildningen

Så kallade korttidskurser undantas från omfattningskraven som gäller för statsbidrag. Korttidskurserna ska ge en särskilt kvalificerad kompetens inom ett yrkesområde och anordnas i anslutning till en lärlingsutbildning eller bidra till att bevara det svenska kulturarvet.

Tillståndsgivning för de olika typerna av stöd inom KU

Statligt stöd i form av studiestödsplatser och statsbidrag fördelas inom ramen för årliga ansökningsomgångar. Sådana ansökningsomgångar genomfördes dock inte under 2012 och 2013 i avvaktan på att förordning (2000:521) om statligt stöd till kompletterande utbildningar skulle upphävas och ersättas med ett nytt regelverk. Istället kunde huvudmännen ansöka om förlängning av befintliga beslut (beslut om förlängning fattades dels i januari och dels i december 2013). Därför har utbildningsutbudets sammansättning för utbildningar med studiestöds- och/eller statsbidragsplatser endast förändrats marginellt från 2012 till 2013. De förändringar som har skett beror inte på myndighetens beslut utan på huvudmännens val att bedriva utbildningarna eller inte. Hur mycket statligt stöd i form av studiestöds- och statsbidragsplatser som kan fördelas regleras i myndighetens regleringsbrev där det anges hur många studiestödsplatser som får beviljas per år.

Statligt stöd i form av Statlig tillsyn kan huvudmän ansöka om löpande. Även tillståndsprövningen sker löpande. Beviljande av statligt stöd i form av Statlig tillsyn begränsas inte i och med att inga medel fördelas.

Ur samhällssynpunkt lämplig regional placering

Vid bedömning om en utbildning är ur samhällssynpunkt lämpligt regional placerad utgår myndigheten från att det ska finnas goda infrastrukturella förutsättningar på aktuell plats i form av t ex lokaler samt tillgång på personal med rätt kvalifikationer. I bedömningen tas också hänsyn till om det inom ett geografiskt område finns ett befintligt eller potentiellt kluster inom en näringsgren. Samtidigt ska myndigheten verka för att det finns en spridning av utbildningarna över landet med hänvisning till ett regionalt utvecklingsperspektiv.

Kompletterande utbildningar fasas ut 2015-2018

Den 25 december 2013 upphörde förordningen om statligt stöd till kompletterande utbildningar. Delar av beståndet av utbildningar inom kompletterande utbildningar kommer under 2014 att överföras till förordningen (2013:871) om statligt stöd för konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar. Ett antal utbildningar kommer även att överföras till yrkeshögskolan. Med hänvisning till de övergångsbestämmelser som gäller kommer det dock att finnas aktiva utbildningar inom båda förordningarna under perioden 2015-2018.

Läs mer om utbildningsformen på myh.se/kompletterandeutbildningar.

5.2 Övergripande utveckling av kompletterande utbildningar

De viktigaste resultaten

Skolor och utbildningar

- Antalet skolor ökade mellan år 2009 och år 2012 men antalet var närmast oförändrat mellan 2012 och 2013.
- Antalet utbildningar har ökat från år 2004 till år 2013.
- Antalet utbildningar som hade studiestöd eller studiestöd och statsbidrag har varit stabilt över tid.
- Flest utbildningar fanns 2013 inom Hantverk och Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård.
- Under perioden 2004 till 2013 har antal utbildningar inom Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård ökat medan antal utbildningar inom Konst och Dans, teater och musik har minskat.
- Enbart Statlig tillsyn var den vanligaste stödformen för utbildningar inom Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård
- För de flesta kategorier var stödformen Statlig tillsyn, studiestöd och/eller statsbidrag vanligast
- Hälften av utbildningarna fanns år 2013 i Stockholms län.

Deltagare

- Fler deltagare år 2011 till år 2013 jämfört med tidigare år.
- Flest deltagare fanns på utbildningar med Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag.
- Flest deltagare gick en utbildning inom kategorin Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård.
- Könsfördelningen var ojämn inom nästan alla utbildningskategorier.
- Spridningen var stor vad gäller ålder men flest elever var mellan 20 och 24 år.
- Det var en större andel kvinnor än män i alla åldersgrupper.

Fullföljande

- Fullföljandegraden år 2013 var hög och låg på samma nivå som år 2012.
- Fullföljandegraden var år 2013 hög inom alla stödformer och inom nästan alla utbildningskategorier.

5.2.1 Skolor och utbildningar

Ökning av antalet skolor sedan 2009

År 2013 fanns det 99 huvudmän⁵⁰ som bedrev kompletterande utbildningar fördelat på 124 skolor. Antalen har endast förändrats marginellt jämfört med föregående år då det fanns 96 huvudmän och 123 skolor.

En huvudman kan driva flera olika skolor vilket förklarar skillnaden mellan antal huvudmän och antal skolor. Det var dock inte särskilt vanligt, endast 8 huvudmän hade fler än en skola år 2013.

⁵⁰ En huvudman är en organisation med ett organisationsnummer. En organisation kan bedriva flera skolor som då organisatoriskt sett tillhör organisationen även om det inte måste framgå av skolans namn.

Antal skolor som bedrev kompletterande utbildningar har varit stabilt och legat runt 100 mellan hösten 2004 och hösten 2009. Från hösten 2009 till hösten 2012 ökade antalet skolor med ca 20, se diagram KU-1 nedan.

Antalet utbildningar har ökat från 2004 till 2013

År 2013 bedrevs 267 kompletterande utbildningar vilket var en ökning med en utbildning jämfört med föregående år. Utbildningsutbudet har dock förändrats något mer än så i och med att 11 utbildningar försvann från 2012 till 2013 samtidigt som 12 andra tillkom. Av de utbildningar som försvann hade 6 stycken beslut som gick ut under 2012 eller 2013 och 5 stycken hade beslut som gick ut under 2014 eller 2015. Av de utbildningar som tillkommit sedan 2012 hade 7 utbildningar beslut som var giltiga från mitten av 2013, de andra utbildningarna hade beslut sedan tidigare.

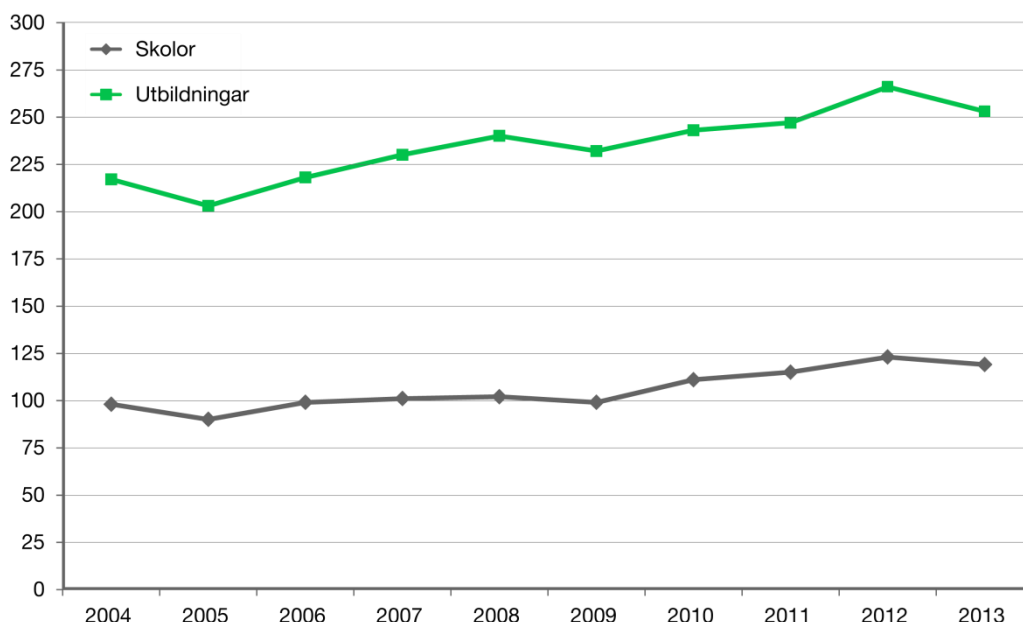
Antal beslut och antal utbildningar

Det är skillnad på antal beslut och antal aktiva utbildningar. Under 2013 fanns det 348 beslut om statligt stöd, varav 267 utbildningar var aktiva.

För att få en bild över utvecklingen över tid jämförs antal utbildningar som pågick hösten respektive år. Tidigare har statistiken över kompletterande utbildningar samlats in och redovisats per halvår. För att skapa jämförbarhet över tid redovisas uppgifterna för hösten respektive år även om det finns helårsuppgifter från och med 2011.

Sett till hela perioden hösten 2004 till hösten 2013 har antalet utbildningar ökat från knappt 220 till drygt 250, se diagram KU-1. Antalet utbildningar har ökat i någorlunda stabil takt, om man bortser från minskningarna från hösten 2008 till hösten 2009 och från hösten 2012 till hösten 2013.

Diagram KU-1 Antal skolor och utbildningar, hösten 2004 - hösten 2013

Stabilt antal utbildningar som hade studiestöd eller studiestöd och statsbidrag

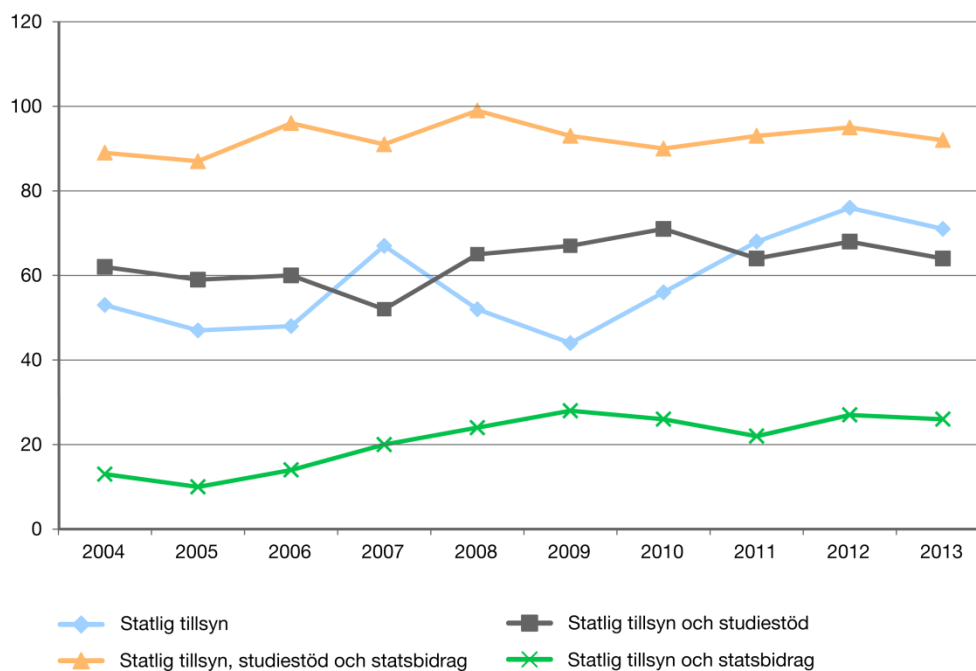
Antal utbildningar per stödform uppvisar viss variation över perioden hösten 2004 till hösten 2013, se diagram KU-2. Över hela perioden har det funnits flest utbildningar med statligt stöd i form av Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag. Antalet sådana utbildningar har i stort sett pendlat mellan 90 och 100. Även antal utbildningar med Statlig

tillsyn och studiestöd har legat på samma nivå under perioden och pendlat mellan 60 och 70. Ett undantag var hösten 2007 då antalet utbildningar endast var 52.

Antal utbildningar med enbart Statlig tillsyn har varierat i högre grad över tid. Antalet har varit 44 som lägst under hösten 2009 och 76 som högst under hösten 2012. Variationen över tid skulle kunna förklaras av att det inte finns några begränsningar i hur många utbildningar som kan beviljas sådant statligt stöd under förutsättningen att utbildningarna uppfyller de krav som ställs i förordningen. Att utbildningarna inte har tillgång till studiestöds- och/eller statsbidragsplatser innebär dock samtidigt att deltagarna måste stå för hela finansieringen av utbildningen vilket gör utbildningarna känsliga för deltagarnas ekonomiska situation.

Utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag är så kallade korttidskurser inom det kulturarvsbevarande området⁵¹. Antalet har fördubblats från hösten 2004 till hösten 2013, från 13 till 26. Antalet har legat över 20 under perioden 2008 till 2013. Notera att vissa skolor redovisar samtliga korttidskurser som en utbildning medan andra redovisar varje korttidskurs för sig. Det innebär att det i stort sett är de skolor som särredovisar sina korttidskurser som påverkar utvecklingen av statistiken. Därför ger måttet antal deltagare som studerar på utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag en bättre bild av utvecklingen av volymen.

Diagram KU-2 Antal utbildningar efter stödform, hösten 2004 – hösten 2013

Betraktar man hela 2013 så var antalet utbildningar som var igång något större än om man endast betraktar hösten. Det beror på att det fanns några utbildningar som endast var igång under våren 2013. Antalet utbildningar med enbart Statlig tillsyn som bedrevs under år 2013 var 75, antal utbildningar med Statlig tillsyn och studiestöd var 68, antal utbildningar med Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag var 95 och antal utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag var 29.

⁵¹ Ett undantag är utbildningen Konstskolan Linnea. Se kapitel 5.3.4 för mer information.

Utbildningskategorier inom kompletterande utbildningar

För redovisning av utbildningarnas inriktningar delas utbildningarna in i olika kategorier. Dessa kategorier följer dock inte Svensk utbildningsnomenklatur SUN2000 som är den standard som finns för klassificering av utbildningsinriktningar. Därför är statistiken över utbildningsinriktningar inom KU inte jämförbar med statistik över utbildningsinriktningar inom andra utbildningsformer som t.ex. yrkeshögskolan. Kategorierna bibehålls ändå för att inte bryta de tidsserier som finns.

Följande kategorier finns:

- Dans, teater och musik
- Design och mode
- Djurvård
- Ekonomi, kommunikation och media*
- Flyg
- Hantverk
- Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård**
- Konst
- Teknik.

*Kategorin innehöll förut även *konsumentekonomi*. Sådana utbildningar har inte funnits inom KU sedan några år tillbaka.

**Kategorin innehöll förut även *miljö*. Sådana utbildningar har inte funnits inom KU sedan några år tillbaka.

Flest utbildningar inom Hantverk och Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård

De nio utbildningskategorierna (oavsett stödform) som finns inom kompletterande utbildningar skiljer sig tydligt åt vad gäller antal utbildningar och kan delas in i tre grupper vad gäller storlek i antal utbildningar. Störst utbildningskategori år 2013 var, som tidigare år, kategorin Hantverk (58 utbildningar) följt av Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård (49 utbildningar). Även kategorierna Konst (42 utbildningar) och Dans, teater och musik (36 utbildningar) kan räknas till de större kategorierna. Ekonomi, kommunikation och media (25 utbildningar), Design och mode (23 utbildningar) och Flyg (21 utbildningar) var mellanstora kategorier. Det finns även två mindre kategorier: Djurvård och Teknik (7 respektive 6 utbildningar).

Antal utbildningar inom Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård har ökat sedan 2004

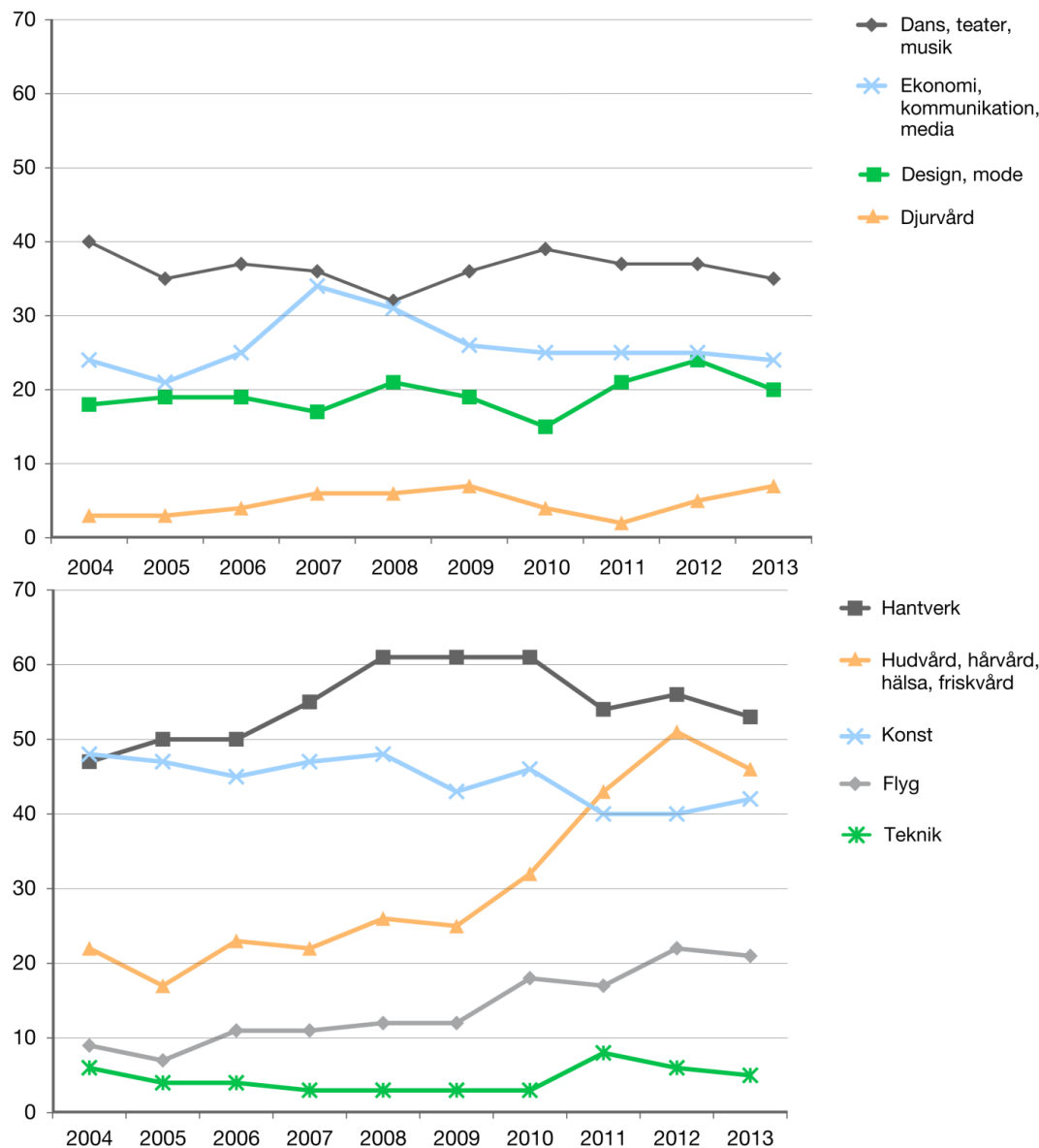
Den största förändringen över tid finns inom kategorin Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård som har ökat från 22 utbildningar hösten 2004 till 46 hösten 2013. Störst antal utbildningar fanns hösten 2012. De flesta utbildningar inom detta område hade enbart stöd i form av Statlig tillsyn – av 42 utbildningar hösten 2013 hade 40 utbildningar enbart Statlig tillsyn. Den stora ökningen kan dels förklaras av att det inte finns några begränsningar för hur många utbildningar med enbart Statlig tillsyn som kan beviljas under förutsättningen att utbildningarna uppfyller de krav som ställs i förordningen. Dels kan ökningen förklaras av branschens utveckling. Konsumtionen av skönhetsvård och spabehandlingar inklusive massagebehandlingar ökade kraftigt under 2000-talet vilket troligtvis återspeglas i intresset för utbildningar inom området.

Antal utbildningar inom Konst och Dans, teater och musik har minskat sedan 2004

Antalet utbildningar inom kategorierna Konst och Dans, teater och musik har däremot minskat under perioden 2004 till 2013. Inom båda kategorierna finns framförallt utbildningar som erhåller statligt stöd i form av Statlig tillsyn, studiestöd och/eller statsbidrag. År 2013 hade 31 av 35 utbildningar inom kategorin Dans, teater och musik stöd i form av Statlig tillsyn, studiestöd och/eller statsbidrag. Detsamma gäller för 37 av 42 utbildningar inom kategorin Konst. Detta innebär att dessa kategorier dels är beroende av regeringens dimensionering av studiestöds- och statsbidragsplatser för

kompletterande utbildningar och dels påverkas av myndighetens fördelning av stödet mellan utbildningar inom olika kategorier.

Diagram KU-3 Antal utbildningar efter utbildningskategori, hösten 2004 – hösten 2013

Antalet utbildningar inom kategorin Design och mode har ökat något från hösten 2010 till hösten 2012 för att sedan minska något till hösten 2013. År 2013 hade 20 av 23 utbildningar statligt stöd i form av Statlig tillsyn och studiestöd och/eller statsbidrag. Inom kategorin Teknik ökade antalet utbildningar från hösten 2010 till hösten 2011 för att sedan minska något igen. Även här fanns år 2013 huvudsakligen utbildningar med statligt stöd i form av Statlig tillsyn och studiestöd och/eller statsbidrag. Kategorin Ekonomi, kommunikation och media avviker då antalet utbildningar har legat någorlunda stabilt kring 25 mellan hösten 2009 och hösten 2013. Dessförinnan varierade antalet. Kategorin domineras av utbildningar som är beroende av statliga medel – år 2013 var det 1 av 24 utbildningar som enbart hade Statlig tillsyn.

Antalet utbildningar inom kategorin Djurvård har varit lågt under hela perioden. Kategorin Flyg förändrades från hösten 2009 till hösten 2010 då antalet utbildningar ökade.

Ökningen skedde framförallt bland utbildningar med enbart Statlig tillsyn: antal utbildningar med Statlig tillsyn ökade från 2 hösten 2009 till 10 hösten 2010 medan antalet utbildningar med Statlig tillsyn och studiestöd har legat konstant omkring 10 stycken. Utvecklingen av antalet utbildningar inom kategorin Hantverk visar inte någon tydlig trend. Antalet utbildningar har under perioden pendlat mellan 50 och 60, men från hösten 2008 till hösten 2010 var antalet över 60. År 2013 var det endast en av 58 utbildningar som inte hade några studiestöds- eller statsbidragsplatser.

Hälften av utbildningarna fanns i Stockholms län

Lokaliseringen av utbildningarna var väldigt ojämn över landet. Drygt hälften av utbildningarna fanns i Stockholms län följt av Västra Götalands län med drygt 20 procent. Resterande län hade 1 - 6 procent av utbildningarna. År 2013 fanns inga utbildningar i Blekinge län, Gävleborgs län, Jämtlands län, Kronobergs län, Norrbottens län, Södermanland eller Värmlands län. Skillnaderna mellan 2012 och 2013 var marginella, se tabell KU-1.

Tabell KU-1 Utbildningar efter län och region, 2012 och 2013

Studielän	2013		2012	
	Antal	Andel	Antal	Andel
Dalarnas län	4	1 %	4	2 %
Gotlands län	5	2 %	5	2 %
Hallands län	5	2 %	3	1 %
Jönköpings län	-	-	1	0 %
Kalmar län	10	4 %	10	4 %
Skåne län	17	6 %	16	6 %
Stockholms län	137	51 %	136	51 %
Uppsala län	7	3 %	9	3 %
Västerbottens län	3	1 %	3	1 %
Västernorrlands län	5	2 %	5	2 %
Västmanlands län	7	3 %	6	2 %
Västra Götalands län	56	21 %	57	21 %
Örebro län	3	1 %	3	1 %
Östergötlands län	8	3 %	8	3 %
Totalt	267	100 %	266	100 %
<i>därav Östra Sverige</i>	162	61 %	162	61 %
<i>därav Södra Sverige</i>	93	35 %	92	35 %
<i>därav Norra Sverige</i>	12	4 %	12	5 %

Koncentrationen blir ännu tydligare om man använder sig av regionindelningen NUTS⁵² som används av EU i statistiksammanhang och där Sverige delas in i tre regioner: Östra, Södra och Norra Sverige. 61 procent av utbildningarna finns i Östra Sverige, 35 procent i Södra Sverige och endast 5 procent i Norra Sverige.⁵³

Den stora skillnaden mellan regionerna förklaras framförallt av att samtliga utbildningar inom Ekonomi, kommunikation och media finns i Stockholms län och att flertalet utbildningar inom Dans, teater och musik ligger i Östra Sverige (där Stockholms län ingår). Drygt hälften av utbildningar inom Design och mode samt inom Djurvård ligger i Södra Sverige. De utbildningar som ligger i Norra Sverige finns inom kategorierna Konst,

⁵² En karta över regionindelningen och vilka län som ingår i de olika regionerna finns som bilaga i rapporten. Källa: www.scb.se

⁵³ Stockholms län ingår i Östra Sverige, Västra Götalands och Skåne län ingår i Södra Sverige.

Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård, Dans, teater och musik och Hantverk, jämför tabell KU-2.

Vad gäller stödform så var fördelningen av utbildningar jämnast över landet bland utbildningar med Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag. Ojämnast var den vad gäller utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag. Notera att den skola som särredovisar sina korttidskurser ligger i Östra Sverige vilket innebär att statistiken ger en något missvisande bild över antal utbildningar inom denna stödform. Det finns en skola i varje region som redovisar samtliga korttidskurser som en enda utbildning.

Tabell KU-2 Antal utbildningar och andel utbildningar per region efter utbildningskategori och stödform, 2013

Utbildningskategori/stödform	Antal utbildningar	därav andel utbildningar per region		
		Östra Sverige	Södra Sverige	Norra Sverige
Totalt	267	63 %	33 %	4 %
<i>därav</i>				
Dans, teater, musik	36	81 %	14 %	6 %
Design, mode	23	48 %	52 %	-
Djurvård	7	43 %	57 %	-
Ekonomi, kommunikation, media	25	100 %	-	-
Flyg	21	57 %	43 %	-
Hantverk	58	59 %	38 %	3 %
Hudvård, hårvård, hälsa, friskvård	49	57 %	35 %	8 %
Konst	42	50 %	40 %	10 %
Teknik	6	67 %	33 %	-
<i>därav</i>				
Statlig tillsyn	75	64 %	32 %	4 %
Statlig tillsyn och studiestöd	68	74 %	24 %	3 %
Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag	95	44 %	49 %	6 %
Statlig tillsyn och statsbidrag	29	93 %	3 %	3 %

5.2.2 Deltagare

Om att mäta volym inom kompletterande utbildningar

Inom kompletterande utbildningar kan man mäta volym på olika sätt. I denna rapport presenteras dels antal deltagare, dvs. varje individ räknas en gång för varje utbildning den har studerat, dels i antal elever, dvs. varje individ räknas en gång oavsett hur många utbildningar den har deltagit i. År 2013 var det 558 individer som deltagit i flera kompletterande utbildningar, därför skiljer sig antal deltagare (10 200) och antal elever (9 600) åt. Antal deltagare redovisas när olika utbildningstypers volym anges, t.ex. antal deltagare per stödform eller utbildningskategori. Antal elever anges när det handlar om en beskrivning av deras bakgrund såsom kön och ålder oavsett vilken utbildning eller hur många utbildningar de har deltagit i.

Inom kompletterande utbildningar beviljas statligt stöd i form av studiestöds- och statsbidragsplatser som årsplatser som huvudmannan får fördela fritt över året. Till skillnad från yrkeshögskolan får den dock inte anta fler deltagare än vad som är beviljat i antal årsplatser. En utbildning som exempelvis pågår på halvtid under hela året och som har 12 årsplatser får maximalt anta 24 deltagare.

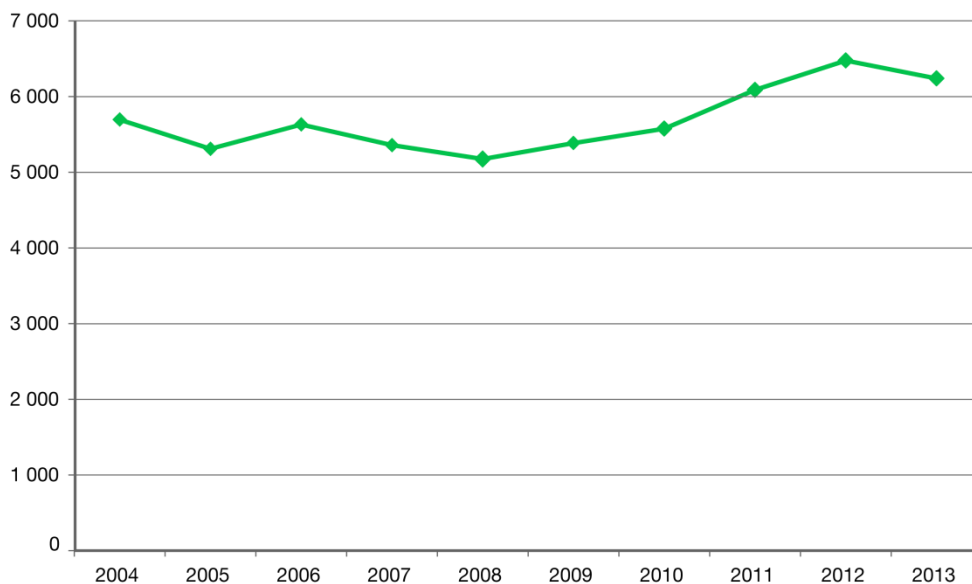
Fler deltagare år 2011 till år 2013 jämfört med tidigare år

År 2013 var det 10 200 deltagare, som läst utbildningar som pågick hela eller delar av året, vilket var en minskning med ca 100 deltagare jämfört med 2012.

För att få en bild över utvecklingen över tid jämförs antal deltagare som studerade på kompletterande utbildningar under hösten respektive år. Tidigare har statistiken över kompletterande utbildningar samlats in och redovisats per halvår. För att skapa jämförbarhet över tid redovisas uppgifterna för hösten respektive år även om det finns helårsuppgifter från och med 2011.

Antal deltagare har legat mellan 5 000 - 6 000 mellan hösten 2004 och hösten 2010. Antalet har ökat sedan hösten 2008 och låg över 6 000 från hösten 2011 till hösten 2013. Utvecklingen följer i stort den utveckling som har varit för antal utbildningar. Antal deltagare var som högst hösten 2012 då antalet var 6 500 och som lägst hösten 2008 då antalet var 5 200, se diagram KU-4.

Diagram KU-4 Antal deltagare, hösten 2004 – hösten 2013

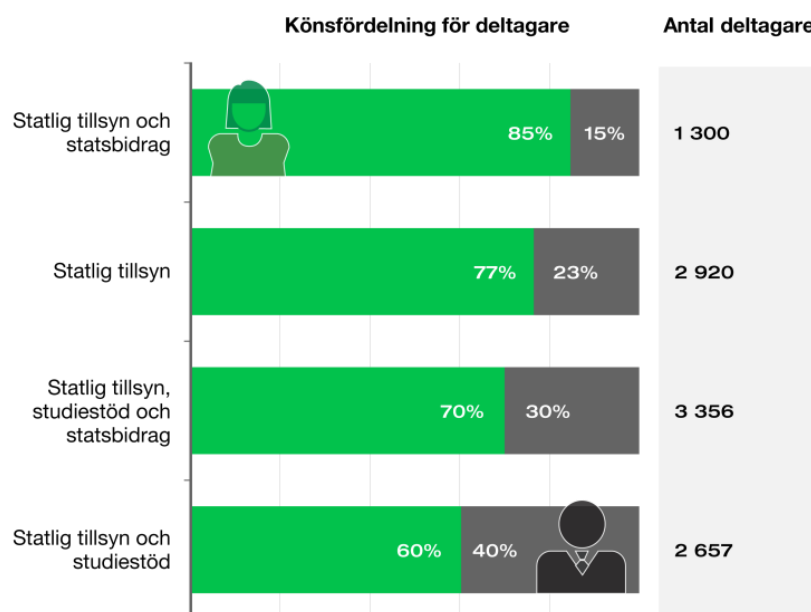

Flest deltagare på utbildningar med Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag

Störst antal deltagare fanns år 2013 på utbildningar som hade statligt stöd i form av Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag, följt av utbildningar med enbart Statlig tillsyn och utbildningar med Statlig tillsyn och studiestöd. Bilden över volymen på korttidskurser blir mer rättvis om man ser till antal deltagare jämfört med antal utbildningar: Diagram KU-5 visar att det var 1 300 deltagare som gick utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag under 2013.

Könsfördelningen bland deltagarna var ojämn för samtliga stödformer förutom för utbildningar med Statlig tillsyn och studiestöd, där könsfördelningen precis nådde upp till fördelningen 60 procent kvinnor och 40 procent män. Ojämnast var fördelningen för utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag, se diagram KU-5

Diagram KU-5 Deltagare efter stödform och procentuell könsfördelning, 2013

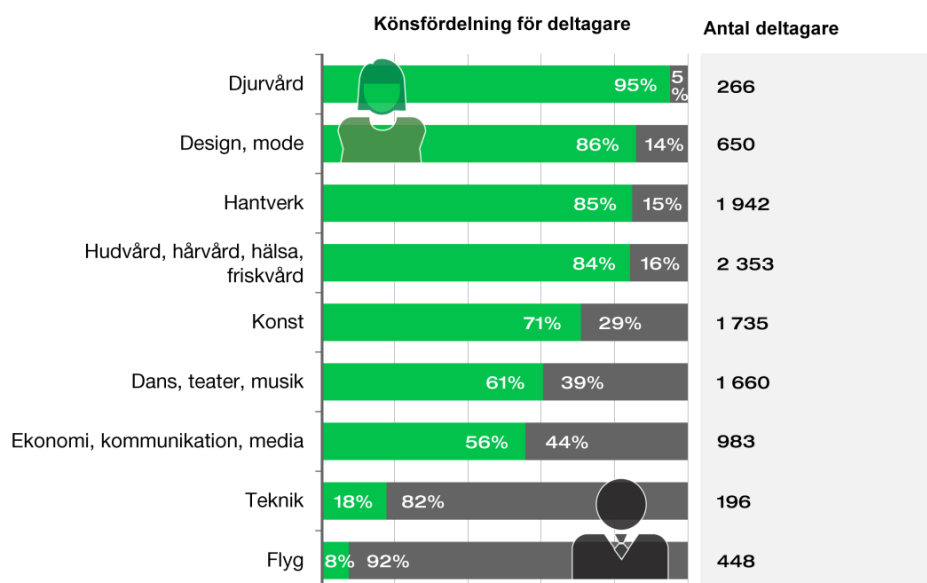

Flest går en utbildning inom Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård

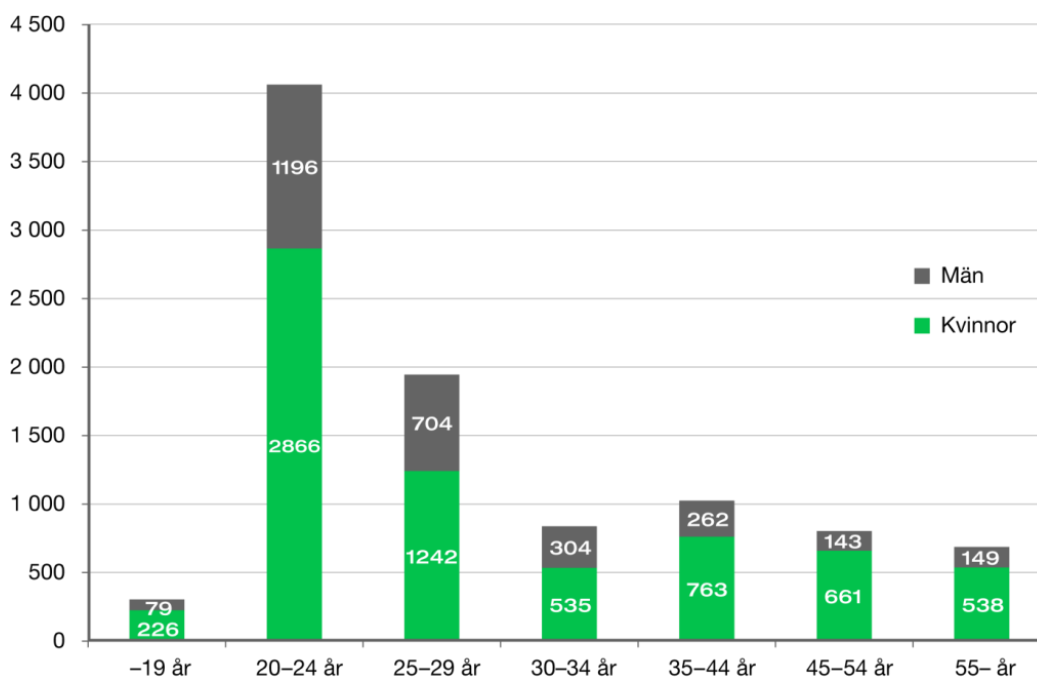
Utbildningskategoriernas storlek i antal deltagare ger ungefär samma bild som storleken i antal utbildningar. Vissa skillnader framträder dock. Medan kategorin Hantverk var störst vad gäller antal utbildningar (58 utbildningar) var det kategorin Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård som var överlägset störst vad gäller antal deltagare. Därefter följer tre mellanstora kategorier med mellan 1 000 och 2 000 deltagare: Hantverk, Konst och Dans, teater och musik. Kategorierna Ekonomi, kommunikation och media och Design och mode hade mellan 500 och 1 000 deltagare. Minst var kategorierna Flyg, Djurvård och Teknik med under 500 deltagare, se diagram KU-6.

Ojämn könsfördelning inom nästan alla utbildningskategorier

Könsfördelningen bland utbildningsdeltagarna var väldigt ojämn sett till utbildningskategorierna. I samtliga kategorier förutom två fanns det fler kvinnor än män. Djurvård och Flyg var de mest ojämnliska kategorierna. Enbart inom kategorin Ekonomi, kommunikation och media låg andelen kvinnor respektive män mellan 40 och 60 procent. Kategorin Dans, teater och musik nådde nästan upp till fördelningen 40/60 som brukar användas när jämställdhet inom grupper beskrivs.

Diagram KU-6 Deltagare efter utbildningskategori och procentuell könsfördelning, 2013**Spridningen var stor vad gäller ålder men flest var mellan 20 och 24 år**

Det finns ganska stor spridning vad gäller åldersfördelningen inom kompletterande utbildningar. Störst antal elever⁵⁴ fanns inom åldersgruppen 20-24 år. Denna åldersgrupp stod för 40 procent av samtliga elever följt av åldersgruppen 25-29 år (21 procent). Resterande åldersgrupper stod för knappt 10 procent vardera. 3 procent var 19 år eller yngre, jämför diagram KU-7.

Diagram KU-7 Elever efter åldersgrupp* och kön, 2013

*Observera att årsklasserna har olika stora intervall i antal år.

⁵⁴ Se faktaruta om att mäta volym ovan.

Större andel kvinnor än män i alla åldersgrupper

Av eleverna var 71 procent kvinnor och 29 procent män vilket var samma fördelning som 2012. Det fanns fler kvinnor än män i samtliga åldersgrupper, men andelen var olika stor. I åldersgrupperna 20-24 år och 25-29 år var andelen kvinnor lägre (64 procent) medan den var högre i åldersgrupperna 45-54 år och 55 år och äldre (82 respektive 81 procent kvinnor).

5.2.3 Fullföljande av utbildningen

Fullföljandegraden var hög och var på samma nivå som 2012

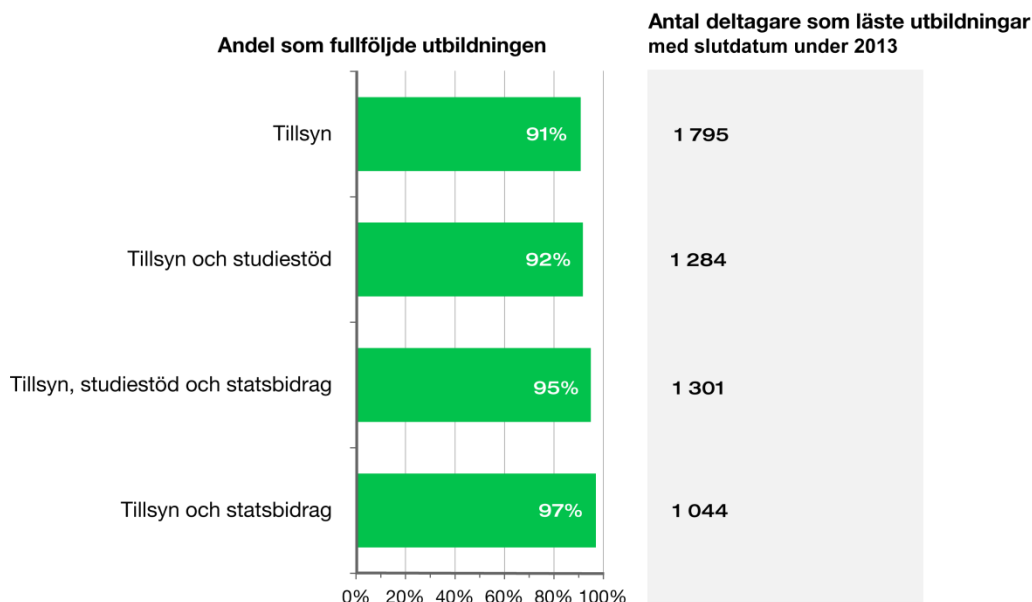
Av de 10 200 deltagare som studerade en kompletterande utbildningar under 2013 var det 5 400 som studerade på utbildningar som avslutades under 2013. Av dessa 5 400 deltagare var det 5 000 som fullföljde sin utbildning vilket motsvarar 93 procent. Fullföljandegraden var lika hög 2012, den låg då på 94 procent. Inom kompletterande utbildningar finns ingen examen utan fullföljande styrks med betyg eller intyg.

Av de som studerade på utbildningar som avslutades under 2013 var 4 000 kvinnor och 1 500 män. Fullföljandegraden skiljde sig något mellan kvinnor och män – 94 procent av kvinnorna och 92 procent av männen fullföljde den utbildning de deltagit i. Även året innan var männens fullföljandegrad 2 procentenheter lägre än kvinnornas (93 procent av männen jämfört med 95 av kvinnorna).

Hög fullföljandegrad inom alla stödformer

Fullföljandegraden var hög inom samtliga stödformer även om viss variation förekom. Högst var fullföljandegraden bland de som deltog i utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag (97 procent) och lägst bland de som studerade på utbildningar med enbart Statlig tillsyn (91 procent).

Diagram KU-8 Antal deltagare som deltog i utbildningar med slutdatum under 2013 och andel av dessa som fullföljt utbildningen efter stödform

Kvinnor hade en något högre fullföljandegrad inom samtliga stödformer förutom inom Statlig tillsyn och statsbidrag där samtliga män (knappt 200) fullföljde utbildningen. Andelen kvinnor som fullföljde var 1 procentenhet högre jämfört med andelen män inom utbildningar med enbart Statlig tillsyn (91 respektive 90 procent fullföljandegrad) och inom utbildningar med Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag (95 respektive 94 procent).

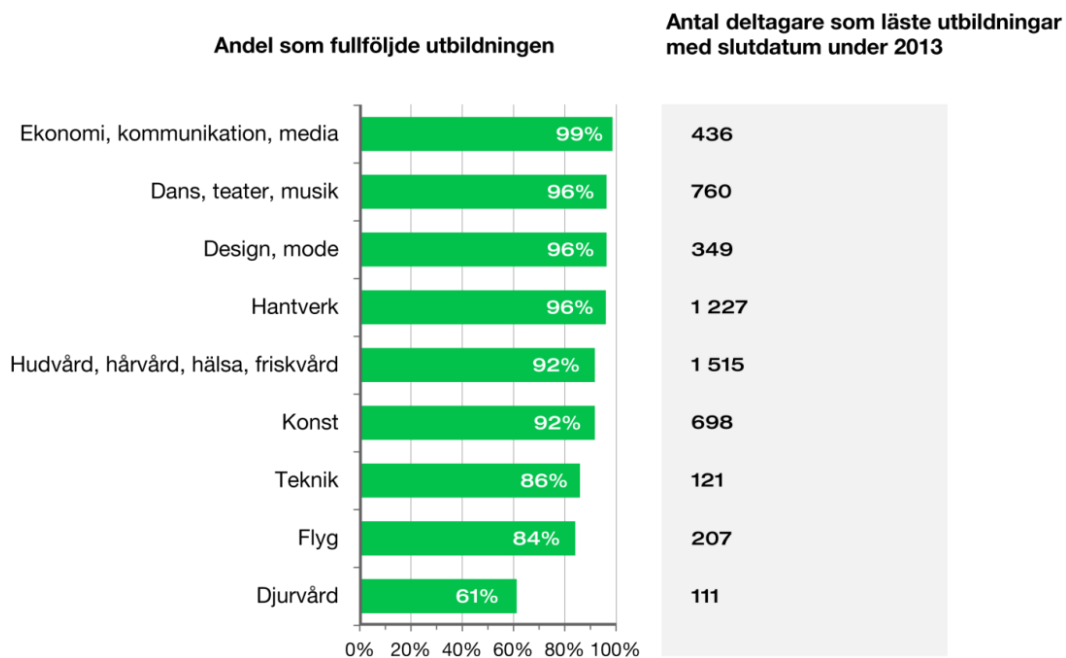
fullföljandegrad). Inom utbildningar med Statlig tillsyn och studiestöd var andelen som inte fullföljde utbildningen dubbelt så hög bland män (12 procent) som bland kvinnor (6 procent).

Fullföljandegraden per stödform var närmast oförändrad jämfört med 2012. Under 2012 var fullföljandegraden något högre för utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag (98 procent jämfört med 97 procent 2013) och för utbildningar med enbart Statlig tillsyn (94 procent jämfört med 91 procent 2013).

Hög fullföljandegrad inom nästan alla utbildningskategorier

Fullföljandegraden var hög inom nästan alla utbildningskategorier. Högst var den inom Ekonomi, kommunikation och media (99 procent). Endast tre utbildningskategorier hade lägre fullföljandegrad än 90 procent: Teknik, Flyg och Djurvård. Djurvård avvek från de annars goda resultaten då fullföljandegraden endast låg på 61 procent, jämför diagram KU-9.

Diagram KU-9 Antal deltagare som studerade på utbildningar med slutdatum under 2013 och andel av dessa som fullföljt utbildningen efter utbildningskategori

Materialet tillåter en redovisning av fullföljandegraden per kön och utbildningskategori endast för kategorierna Dans, teater och musik, Hantverk, Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård samt Konst.⁵⁵ Jämförelsen visar att kvinnor hade en högre fullföljandegrad med undantag för Hantverk där samtliga män fullföljde utbildningen jämfört med 95 procent av kvinnorna. Fullföljandegraden skiljde sig mest inom Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård där andelen män som inte fullföljde utbildningen var nästan dubbelt så hög som andelen kvinnor (13 jämfört med 7 procent). Skillnaderna var mindre inom Konst (11 jämfört med 7 procent) och inom Dans, teater och musik (5 jämfört med 3 procent).

Resultaten för 2013 visar samma mönster som resultaten för 2012. Fullföljandegraden har förbättrats från 2012 till 2013 inom följande kategorier:

⁵⁵ Enligt Offentlighets- och sekretessförordning (2009:641) 7§ gäller statistiksekretess för uppgifter som avser en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden och som kan hänföras till den enskilde. Därför redovisas inte någon statistik som baseras på väldigt få personer, i det här fallet ett litet antal deltagare av det ena könet.

- Flyg (+ 5 procentenheter)
- Ekonomi, kommunikation och media (+ 3 procentenheter)
- Djurvård, Konst (+ 1 procentenhet)

Fullföljandegraden var densamma år 2012 och år 2013 inom kategorin Design och mode.
Fullföljandegraden har försämrats från 2012 till 2013 inom följande kategorier:

- Teknik (- 6 procentenheter)
- Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård (- 4 procentenheter)
- Hantverk, Dans, teater och musik (- 1 procentenhet).

Tabeller för avsnitt 5.2 finns i den separata tabellbilagan.

5.3 Kompletterande utbildningar uppdelade per stödform

De viktigaste resultaten

Utbildningskategorier

Det är endast inom stödformen Statlig tillsyn som det finns utbildningar inom samtliga utbildningskategorier, flest utbildningar fanns inom Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård. I övrigt varierade det. Inom stödformen Statlig tillsyn och studiestöd fanns flest utbildningar inom Ekonomi, kommunikation och media samt inom Dans, teater och musik medan det inom stödformen Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag fanns flest utbildningar inom Konst och Hantverk. Inom Statlig tillsyn och statsbidrag fanns det däremot nästan enbart korttidskurser och det framförallt inom kategorin Hantverk.

Geografisk fördelning av utbildningarna

Drygt hälften av utbildningarna med Statlig tillsyn samt två tredjedelar av utbildningarna med Statlig tillsyn och studiestöd fanns i Stockholms län. Däremot fanns hälften av utbildningarna med Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag i Södra Sverige. Korttidskurser inom Hantverk fanns i alla tre regionerna Södra, Östra och Norra Sverige.

Könsfördelning

Könsfördelningen var ojämn, oavsett stödform, inom nästan samtliga utbildningskategorier med undantag för stödformen Statlig tillsyn och studiestöd där könsfördelningen var jämn inom kategorierna Dans, teater och musik samt inom Ekonomi, kommunikation och media. Även inom stödformen Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag fanns ett undantag. Där var könsfördelningen jämn inom Ekonomi, kommunikation och media medan den var ojämn inom övriga kategorier.

Åldersfördelning

Både inom stödformen Statlig tillsyn och studiestöd och inom stödformen Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag var över 80 procent av eleverna yngre än 30 år. Inom stödformen Statlig tillsyn och statsbidrag var majoriteten av eleverna 45 år eller äldre och andelen kvinnor var högre än inom andra stödformer. Åldersfördelning var jämnast inom stödformen Statlig tillsyn men könsfördelningen var ojämnare än i övriga stödformer.

Fullföljandegrad

Inom stödformen Statlig tillsyn och statsbidrag fullföljde nästan alla deltagare utbildningen, både kvinnor och män. När det gäller stödformerna Statlig tillsyn och Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag var fullföljandegraden ungefär densamma för kvinnor och män. Däremot hade män en lägre fullföljandegrad än kvinnor inom stödformen Statlig tillsyn och studiestöd.

Det finns viss variation i fullföljandegraden mellan utbildningskategorierna inom respektive stödform. Fullföljandegraden var hög för samtliga kategorier inom stödformen Statlig tillsyn med undantag för Djurvård som hade en fullföljandegrad som var mycket lägre än inom övriga kategorier. Även om stödformen Statlig tillsyn och studiestöd var fullföljandegraden hög men där avvek kategorin Flyg med lägre fullföljandegrad. Inom stödformen Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag samt inom Statlig tillsyn och statsbidrag var fullföljandegraden hög inom samtliga kategorier även om de fanns små variationer.

5.3.1 Utbildningar med enbart Statlig tillsyn

De viktigaste resultaten

- Det fanns utbildningar inom samtliga utbildningskategorier.
- Drygt hälften av samtliga utbildningar fanns i Stockholms län.
- Flest deltagare fanns inom Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård.
- Åldersfördelning var jämnast inom denna stödform men könsfördelningen var ojämnare.
- Fullföljandegraden var ungefär densamma för kvinnor och män.

Utbildningar inom samtliga utbildningskategorier

Under 2013 var det 48 skolor (fördelade på 41 huvudmän) som bedrev 75 utbildningar med statligt stöd i form av enbart Statlig tillsyn. Flest skolor och utbildningar fanns inom kategorin Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård, följt av Flyg. Flest utbildningar inom Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård fanns med inriktning mot massageterapeut (15 utbildningar), frisör (7 utbildningar) och make-up (7 utbildningar). Det fanns utbildningar i samtliga 9 utbildningskategorier, se tabell KU-3.

Utbildningarna inom Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård hade den jämnaste fördelningen över regionerna. Flygutbildningarna med inriktning mot trafikflygare bedrevs i Östra Sverige medan utbildningarna med inriktning mot flygsinstruktör bedrevs i Södra Sverige.

Tabell KU-3 Antal skolor och antal utbildningar samt andel utbildningar per region efter utbildningskategori, utbildningar med enbart Statlig tillsyn 2013

Utbildningskategori	Antal skolor	Antal utbildningar	därav andel utbildningar per region		
			Östra Sverige	Södra Sverige	Norra Sverige
Dans, teater, musik	4	5	80 %	20 %	-
Design, mode	2	3	100 %	-	-
Djurvård	3	6	33 %	67 %	-
Ekonomi, kommunikation, media	1	1	100 %	-	-
Flyg	6	12	83 %	17 %	-
Hantverk	1	1	-	100 %	-
Hudvård, hårvård, hälsa, friskvård	27	41	56 %	37 %	7 %
Konst	4	5	80 %	20 %	-
Teknik	1	1	100 %	-	-
Totalt	48	75	64 %	32 %	4 %

Drygt hälften av samtliga utbildningar i Stockholms län

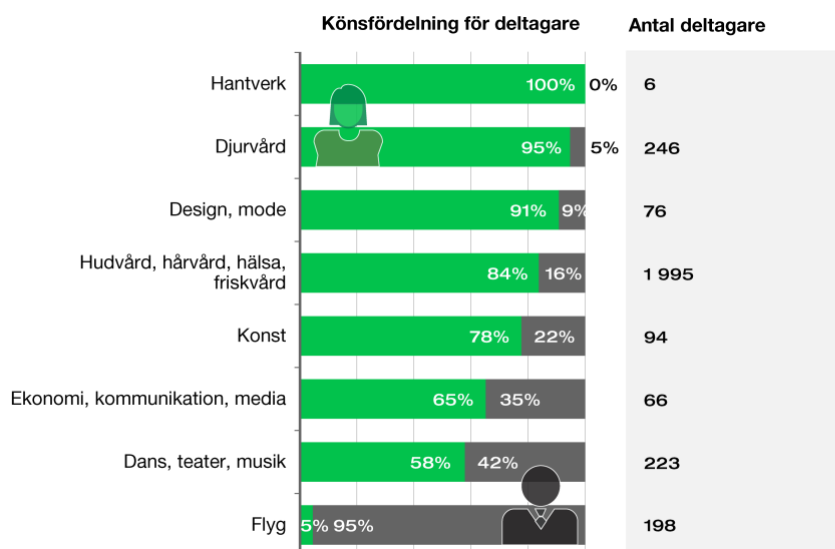
Störst andel utbildningar med enbart Statlig tillsyn fanns i Östra Sverige som hade 64 procent av utbildningarna. Stockholms län stod för drygt hälften av samtliga utbildningar. Näst flest utbildningar fanns i Västra Götalands län följt av Skåne län. Endast tre utbildningar med denna stödform bedrevs i Norra Sverige (Västernorrlands län). Den geografiska fördelningen av antal utbildningar över landet har endast förändrats marginellt mellan 2012 och 2013, jämför tabell KU-4.

Tabell KU-4 Utbildningar med enbart Statlig tillsyn efter län och region, 2012 och 2013

Studielän	2013		2012	
	Antal	Andel	Antal	Andel
Hallands län	2	3 %	-	.
Jönköpings län	-	-	1	1 %
Kalmar län	2	3 %	2	3 %
Skåne län	7	9 %	6	8 %
Stockholms län	41	55 %	42	55 %
Uppsala län	1	1 %	1	1 %
Västernorrlands län	3	4 %	3	4 %
Västmanlands län	2	3 %	2	3 %
Västra Götalands län	13	17 %	15	20 %
Örebro län	1	1 %	1	1 %
Östergötlands län	3	4 %	3	4 %
Totalt	75	100 %	76	100 %
därav Östra Sverige	48	64 %	49	64 %
därav Södra Sverige	24	32 %	24	32 %
därav Norra Sverige	3	4 %	3	4 %

Flest deltagare inom Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård

År 2013 var det 2 900 deltagare vid utbildningar med enbart Statlig tillsyn. Flest deltagare (68 procent) fanns inom kategorin Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård. Dans, teater och musik samt Djurvård stod för 8 procent av deltagarna vardera följt av 7 procent inom Flyg. Bryter man ner deltagarna på olika inriktningar inom kategorierna så fanns flest deltagare inom utbildningar till massageterapeut (960 deltagare), följt av utbildningar inom fotvård (310 deltagare), utbildningar till hudterapeut (260 deltagare) och utbildningar med inriktning mot hund (230 deltagare).

Diagram KU-10 Deltagare 2013 vid utbildningar med enbart Statlig tillsyn efter utbildningskategori* och procentuell könsfördelning

*Det fanns 16 deltagare inom kategorin Teknik. Kategorin kan inte redovisas könsuppdelat.

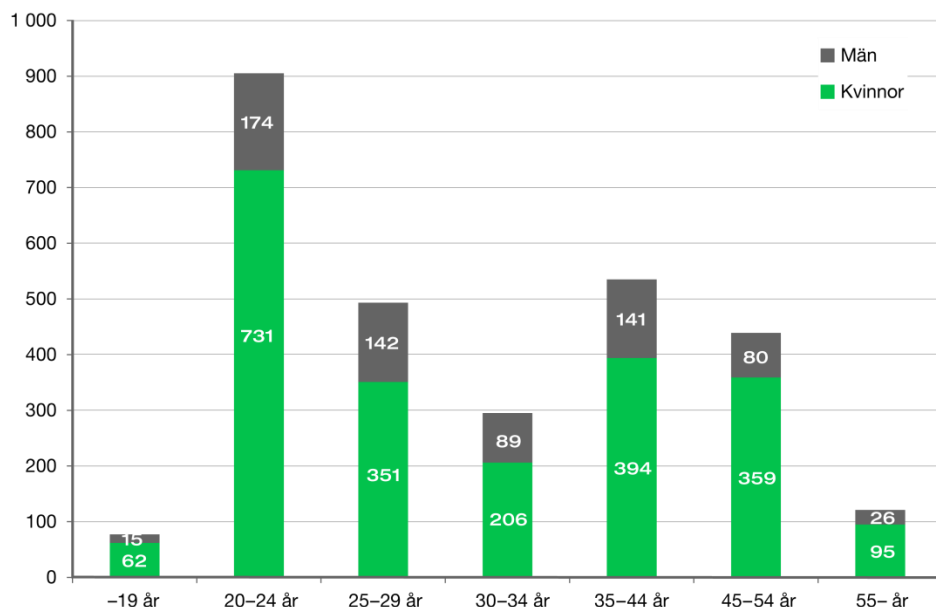
Könsfördelningen var ojämn inom samtliga kategorier förutom inom Dans, teater och musik där 58 procent av deltagarna var kvinnor och 42 procent män. Kvinnor var i majoriteten inom samtliga utbildningskategorier förutom inom Flyg, se diagram KU-10.

Åldersfördelning jämnast inom denna stödform men könsfördelning ojämnare

Det var 2 900 personer som studerade på en eller flera utbildningar som hade stödformen enbart Statlig tillsyn. Medelåldern var 33 år för både män och kvinnor även om åldersgruppen med flest elever var 20-24 år (32 procent). Näst störst var åldersgrupperna 35-44 år (19 procent) och 25-29 år (17 procent). Jämfört med de andra stödformerna var fördelningen över de olika åldersgrupperna väldigt jämn.

Andelen kvinnor som studerade på någon utbildning med denna stödform var 77 procent och andelen män var 23 procent. Könsfördelningen var därmed ojämnare än för de kompletterande utbildningarna totalt sett. Störst andel män fanns i åldersgruppen 30-34 år (30 procent) följt av gruppen 25-29 år (29 procent), se diagram KU-11.

Diagram KU-11 Elever på utbildningar med enbart Statlig tillsyn efter åldersgrupp* och kön, 2013

*Observera att årsklasserna har olika stora intervall i antal år.

Fullföljandegraden ungefär densamma för kvinnor och män

År 2013 fullföljde 91 procent (1 600 deltagare) sin utbildning inom utbildningskategorierna med stödformen enbart Statlig tillsyn. Fullföljandegraden var i stort sett lika för kvinnor och män (91 respektive 90 procent) men varierade i större utsträckning mellan de olika utbildningskategorierna. Fullföljandegraden låg över 93 procent inom samtliga kategorier förutom Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård (92 procent), Dans, teater och musik (90 procent) och Djurvård som avvek kraftigt med en fullföljandegrad på 58 procent.

Andelen som inte fullföljde utbildningen var nästan dubbelt så hög bland män som bland kvinnor inom kategorin Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård (13 respektive 7 procent). Denna kategori är den enda där fullföljandegraden kan redovisas för kvinnor och för män.

5.3.2 Utbildningar med Statlig tillsyn och studiestöd

De viktigaste resultaten

- Flest utbildningar fanns inom Ekonomi, kommunikation och media samt inom Dans, teater och musik.
- Två tredjedelar av utbildningarna fanns i Stockholms län.
- Könsfördelningen var jämn inom Dans, teater och musik samt inom Ekonomi, kommunikation och media.
- 80 procent av eleverna var yngre än 30 år.
- Könsfördelning var något jämnare än inom andra stödformer.
- Män hade lägre fullföljandegrad än kvinnor.
- Tydliga skillnader fanns i fullföljandegraden mellan utbildningskategorierna.

Flest utbildningar inom Ekonomi, kommunikation och media samt inom Dans, teater och musik

År 2013 fanns 68 utbildningar med stödformen Statlig tillsyn och studiestöd, dvs. utbildningar som bedömts vara värdefulla ur nationell synpunkt. Dessa fanns vid 39 skolor (fördelat på 31 huvudmän).

Flest utbildningar fanns inom kategorin Ekonomi, kommunikation och media, följt av utbildningar inom Dans, teater och musik. Det fanns utbildningar inom samtliga kategorier förutom inom Djurvård. Inom denna stödform fanns många olika utbildningsinriktningar inom varje kategori. Flest utbildningar fanns inom inriktningen utbildningar till trafikflygare (6 utbildningar) följt av bild- och formkonstnärliga utbildningar (5 utbildningar).

Tabell KU-5 Antal skolor och antal utbildningar samt andel utbildningar per region efter utbildningskategori, utbildningar med Statlig tillsyn och studiestöd 2013

Utbildningskategori	Antal skolor	Antal utbildningar	därav andel utbildningar per region		
			Östra Sverige	Södra Sverige	Norra Sverige
Dans, teater, musik	6	13	92 %	-	8 %
Design, mode	6	9	67 %	33 %	-
Ekonomi, kommunikation, media	7	18	100 %	-	-
Flyg	5	9	22 %	78 %	-
Hantverk	3	4	50 %	50 %	-
Hudvård, hårvård, hälsa, friskvård	8	8	63 %	25 %	13 %
Konst	4	5	80 %	20 %	-
Teknik	2	2	50 %	50 %	-
Totalt	39	68	74 %	24 %	3 %

Utbildningar med Statlig tillsyn och studiestöd fanns i alla tre regioner även om tyngdpunkten låg i Östra Sverige där samtliga utbildningar inom Ekonomi, kommunikation och media fanns. Flygutbildningarna fanns i huvudsak i Södra Sverige. I Norra Sverige fanns utbildningar inom Dans, teater och musik samt inom Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård, jämför tabell KU-5.

Två tredjedelar av utbildningarna i Stockholms län

Den geografiska fördelningen av utbildningarna över länen var väldigt ojämn och hade en tydlig tyngdpunkt i Östra Sverige och framförallt i Stockholms län. Endast två utbildningar

bedrevs i Norra Sverige, en i Dalarnas län och en i Västerbottens län. Det var ingen skillnad mellan 2012 och 2013 vad gäller antal utbildningar per län, jämför tabell KU-6.

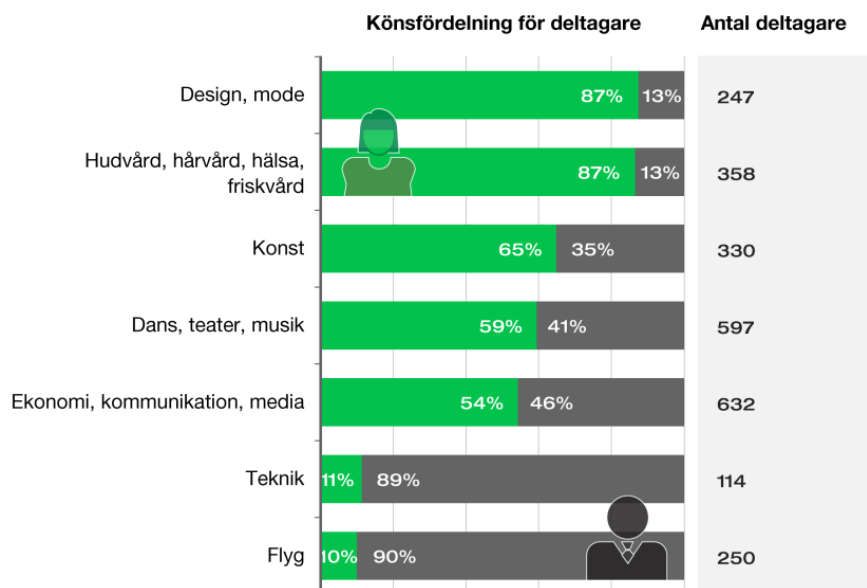
Tabell KU-6 Utbildningar med Statlig tillsyn och studiestöd efter län och region, 2012 och 2013

Studielän	2013		2012	
	Antal	Andel	Antal	Andel
Dalarnas län	1	1 %	1	1 %
Hallands län	1	1 %	1	1 %
Skåne län	6	9 %	6	9 %
Stockholms län	46	68 %	46	68 %
Västerbottens län	1	1 %	1	1 %
Västmanlands län	2	3 %	2	3 %
Västra Götalands län	9	13 %	9	13 %
Östergötlands län	2	3 %	2	3 %
Totalt	68	100 %	68	100 %
därav Östra Sverige	50	74 %	50	74 %
därav Södra Sverige	16	24 %	16	24 %
därav Norra Sverige	2	3 %	2	3 %

Jämn könsfördelning inom Dans, teater och musik samt Ekonomi, kommunikation och media

Av de 2 700 deltagare vid utbildningar med stödformen Statlig tillsyn och studiestöd var 60 procent kvinnor och 40 procent män. De två största kategorierna vad gäller antal deltagare – Dans, teater och musik samt Ekonomi, kommunikation och media – hade en jämn könsfördelning. Inom samtliga kategorier förutom två (Teknik och Flyg) fanns fler kvinnor än män.

Diagram KU-12 Deltagare 2013 vid utbildningar med Statlig tillsyn och studiestöd efter utbildningskategori och procentuell könsfördelning

*Det fanns 129 deltagare inom kategorin Hantverk. Kategorin kan inte redovisas könsuppdelat.

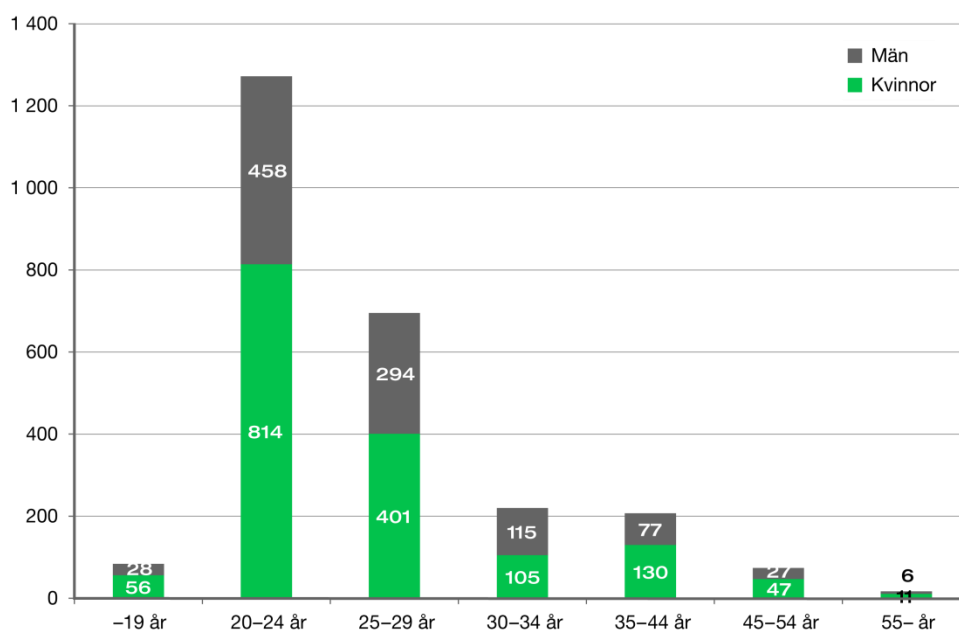
Kategorierna Dans, teater och musik samt Ekonomi, kommunikation och media var störst och stod för en knapp fjärdedel av deltagarna vardera. Minst var Teknik och Hantverk

med 4 respektive 5 procent av deltagarna. Resterande kategorier stod för mellan 9 och 13 procent av deltagarna, se diagram KU-12. Sett till utbildningsinriktningar inom utbildningskategorierna hade bild- och formkonstnärliga utbildningar flest deltagare (330) följt av utbildningar till trafikflygare (240 deltagare).

80 procent av eleverna var yngre än 30 år

Av de 2 600 personerna som studerade på en eller flera utbildningar med stödformen Statlig tillsyn och studiestöd var 49 procent mellan 20 och 24 år gamla. Näst störst åldersgrupp var 25-29 år med 27 procent. Resterande åldersgrupper hade ca 200 elever eller färre. 80 procent av eleverna var 29 år eller yngre, se diagram KU-13.

Diagram KU-13 Elever 2013 på utbildningar med Statlig tillsyn och studiestöd efter åldersgrupp* och kön

*Observera att årsklasserna har olika stora intervall i antal år.

Könsfördelning något jämnare än inom andra stödformer

Totalt var det 61 procent kvinnor och 39 procent män. Könsfördelningen var därmed något jämnare inom denna stödform jämfört med de andra stödformerna. Andelen kvinnor låg över 60 procent i samtliga åldersgrupper förutom i åldern 20-24 år (58 procent kvinnor) och i åldersgruppen 25-29 år (48 procent kvinnor). Medelåldern var totalt 26. Männerna var i genomsnitt ett år äldre än kvinnorna (27 år jämfört med 26 år i medelålder).

Män hade lägre fullföljandegrad än kvinnor

Under 2013 fullföljde 92 procent (1 200 personer) av de deltagare som studerade på utbildningar med Statlig tillsyn och studiestöd som avslutades under 2013. Andelen män som inte fullföljde sin utbildning var dubbelt så hög som andelen kvinnor (12 respektive 6 procent), vilket var en större skillnad bland könen jämfört med de andra stödformerna.

Tydliga skillnader i fullföljandegraden mellan utbildningskategorier

Det fanns även tydliga skillnader i fullföljandegraden mellan kategorierna. Inom några kategorier låg fullföljandegraden på 95 procent eller högre (Ekonomi, kommunikation och media, Dans, teater och musik, Design och mode samt Hantverk). Andelen var något lägre inom kategorierna Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård (89 procent), Konst (88

procent) och Teknik (84 procent). Kategorin Flyg avvek med en fullföljandegrad på 61 procent.

De två kategorier som tillåter en redovisning av fullföljandegraden per kön hade en högre fullföljandegrad för kvinnor än för män. Inom Dans, teater och musik fullföljde 95 procent av kvinnorna den utbildning de studerade på jämfört med 94 procent av männen. Inom Konst fullföljde 90 procent av kvinnorna jämfört med 85 procent av männen.

5.3.3 Utbildningar med Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag

De viktigaste resultaten

- Flest utbildningar fanns inom Konst och Hantverk.
- Hälften av utbildningarna låg i Södra Sverige.
- Endast inom Ekonomi, kommunikation och media var könsfördelning jämn.
- 84 procent av eleverna yngre än 30 år.
- Skillnaderna i fullföljandegrad var små mellan könen och mellan utbildningskategorierna

Flest utbildningar inom Konst och Hantverk

År 2013 fanns 95 utbildningar med Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag, dvs. utbildningar som bedömts vara särskilt värdefulla ur nationell synpunkt. Dessa bedrevs på 48 skolor (fördelat på 38 huvudmän).

Tabell KU-7 Antal skolor och antal utbildningar samt andel utbildningar per region efter utbildningskategori, utbildningar med Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag 2013

Utbildningskategori	Antal skolor	Antal utbildningar	därav andel utbildningar per region		
			Östra Sverige	Södra Sverige	Norra Sverige
Dans, teater, musik	11	15	67 %	27 %	7 %
Design, mode	6	11	18 %	82 %	-
Djurvård	1	1	100 %	-	-
Ekonomi, kommunikation, media	5	6	100 %	-	-
Hantverk	10	28	32 %	64 %	4 %
Konst	18	31	39 %	48 %	13 %
Teknik	2	3	67 %	33 %	-
Totalt	48	95	44 %	49 %	6 %

Flest utbildningar fanns inom kategorierna Konst och Hantverk följt av Dans, teater och musik samt Design och mode. Det fanns inga utbildningar inom kategorierna Flyg och Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård.

Hälften av utbildningarna fanns i Södra Sverige, följt av Östra Sverige som stod för 44 procent av utbildningarna. Resterande 6 procent fanns i Norra Sverige. Tvärt emot det vanliga mönstret med störst andel utbildningar i Östra Sverige och Stockholms län fanns flest utbildningar inom Design och mode i Södra Sverige. Detsamma gäller för merparten av utbildningarna inom kategorin Hantverk och Konst. Inom Konst var det även några utbildningar som låg i Norra Sverige, se tabell KU-7.

Hälften av utbildningarna i Södra Sverige

Den geografiska fördelningen av utbildningarna bekräftar den bild som framträder gällande regionerna. Störst andel av utbildningarna fanns i Västra Götalands län (36 procent). Därefter kommer dock Stockholms län med 28 procent av utbildningarna. Det har endast varit marginella förändringar i antal utbildningar per län mellan 2012 och 2013, jämför tabell KU-8.

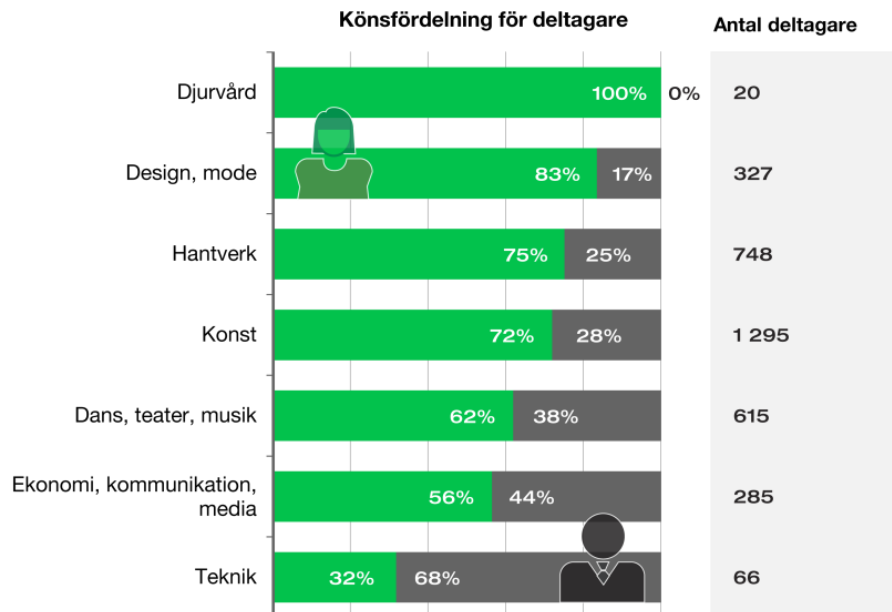
Tabell KU-8 Utbildningar med Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag efter län och region, 2012 och 2013

Studielän	2013		2012	
	Antal	Andel	Antal	Andel
Dalarnas län	2	2 %	2	2 %
Gotlands län	5	5 %	5	5 %
Hallands län	2	2 %	2	2 %
Kalmar län	7	7 %	7	7 %
Skåne län	4	4 %	4	4 %
Stockholms län	27	28 %	27	28 %
Uppsala län	2	2 %	4	4 %
Västerbottens län	2	2 %	2	2 %
Västernorrlands län	2	2 %	2	2 %
Västmanlands län	3	3 %	2	2 %
Västra Götalands län	34	36 %	33	35 %
Örebro län	2	2 %	2	2 %
Östergötlands län	3	3 %	3	3 %
Totalt	95	100 %	95	100 %
<i>därav Östra Sverige</i>	42	44 %	38	40 %
<i>därav Södra Sverige</i>	47	49 %	51	54 %
<i>därav Norra Sverige</i>	6	6 %	6	6 %

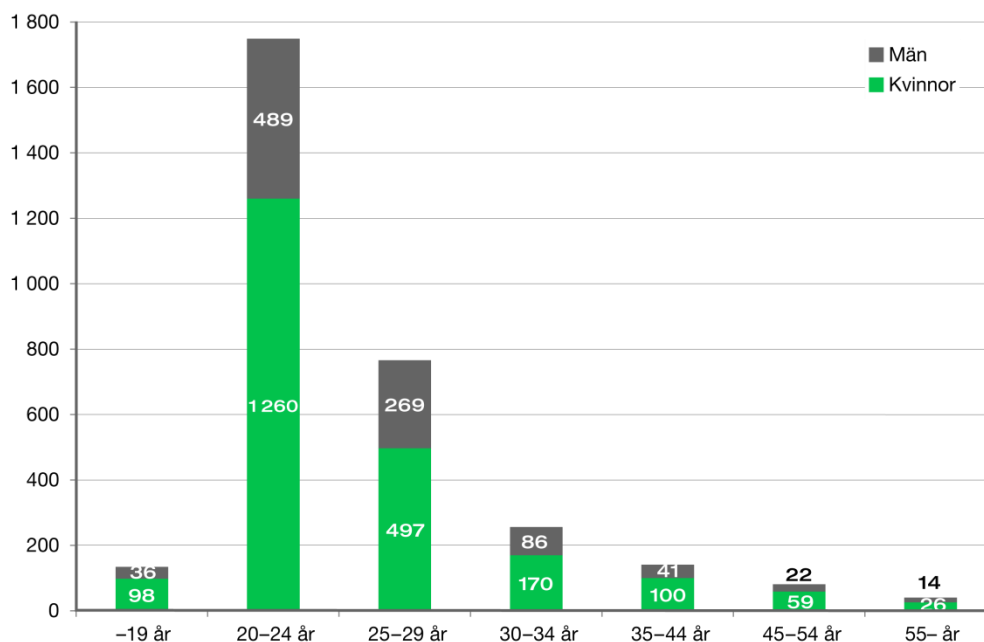
Jämn könsfördelning endast inom Ekonomi, kommunikation och media

År 2013 var det 3 400 deltagare vid utbildningar med stödformen Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag. Flest deltagare (39 procent) fanns inom kategorin Konst, följt av kategorierna Hantverk (22 procent) och Dans, teater och musik (18 procent). Design och mode (10 procent) och Ekonomi, kommunikation och media (8 procent) var mindre kategorier. Lägst andel deltagare fanns inom kategorierna Teknik och Djurvård.

Könsfördelningen var ojämn inom samtliga kategorierna förutom inom Ekonomi, kommunikation och media där 56 procent av deltagarna var kvinnor och 44 procent var män. Kvinnor var i majoritet inom samtliga utbildningskategorier förutom inom Teknik, se diagram KU-14.

Diagram KU-14 Deltagare 2013 vid utbildningar med Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag, efter utbildningskategori och procentuell könsfördelning**84 procent av eleverna yngre än 30 år**

Av de 3 200 personerna som studerade på en eller flera utbildningar med stödformen Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag var 55 procent mellan 20 och 24 år gamla. Näst störst åldersgrupp var 25-29 år med 24 procent. Resterande åldersgrupper hade under 300 deltagare. 84 procent av eleverna var 29 år eller yngre, se diagram KU-15. Eleverna i denna stödform var yngre än eleverna i de andra stödformerna.

Diagram KU-15 Elever 2013 på utbildningar med Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag efter åldersgrupp* och kön

*Observera att årsklasserna har olika stora intervall i antal år.

Totalt var det 70 procent kvinnor och 30 procent män. Andelen kvinnor låg över 70 procent i samtliga åldersgrupper förutom i åldern 25-29 år (65 procent kvinnor), i åldersgruppen 30-34 år (65 procent kvinnor) och i åldersgruppen 55 år eller äldre (65 procent). Medelåldern var totalt 26 och lika för kvinnor och män.

Små skillnader i fullföljandegrad mellan könen och mellan utbildningskategorierna

Av de deltagare som studerade på utbildningar med stödformen Statlig tillsyn, studiestöd och statsbidrag som avslutades under 2013 var det 95 procent (1 200 deltagare) som fullföljde sin utbildning. Fullföljandegraden var i stort sett densamma för kvinnor (95 procent) som för män (94 procent). Även skillnaderna mellan kategorierna var små. Inom nästan alla kategorier var det 95 procent eller mer som fullföljde sin utbildning med undantag för Konst (92 procent) och Teknik (85 procent). Djurvård hade för få deltagare för att fullföljandegraden ska kunna redovisas.

Skillnaderna mellan könen var små även inom respektive kategori. Endast tre kategorier tillåter en redovisning av fullföljandegraden per kön. Inom Ekonomi, kommunikation och media fullföljde samtliga deltagare av båda könen utbildningen. Inom Hantverk var det en högre andel män som fullföljde utbildningen jämfört med kvinnorna (100 respektive 94 procent) medan det inom kategorin Konst var en högre andel kvinnor än män som fullföljde utbildningen (93 respektive 90 procent).

5.3.4 Utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag

De viktigaste resultaten

- Korttidskurser inom hantverksområdet fanns i alla tre regioner.
- Andelen kvinnor var större än inom andra stödformer.
- Majoriteten av eleverna var 45 år eller äldre.
- Nästan alla fullföljde utbildningen inom denna stödform.

Korttidskurser inom hantverksområdet i alla tre regioner

Under 2013 var det fem skolor som bedrev 29 utbildningar med stödformen Statlig tillsyn och statsbidrag. Med undantag av Konstskolan Linnea bedrev samtliga skolor kulturarvsbevarande korttidskurser. Målgruppen för dessa korttidskurser är yrkesverksamma som vill vidareutbilda sig inom sitt område. Skolorna Capellagården, Eric Sahlström Institutet, Handarbetets Vänners skola och Sätergläntan Hemslöjdens Gård är kända för sina högkvalitativa kurser och lockar deltagare från hela världen.

Observera att Handarbetets Vänners skola är den enda skola som särredovisar sina korttidskurser. Eric Sahlström Institutet särredovisar en del av sina korttidskurser. Därför ger måttet antal utbildningar inte någon rättvisande bild över utbildningsverksamhetens omfattning.

Capellagården ligger i Kalmar län och genomför korttidskurser i olika hantverksområden. Eric Sahlström Institutet finns i Uppsala län och har korttidskurser i nyckelharpsbygge och -spel samt i folkmusik, -sång och -dans. Handarbetets Vänners skola ligger i Stockholms län och har fokus på hantverksmetoder inom det textila området. Sätergläntan Hemslöjdens Gård finns i Dalarna län och har korttidskurser inom olika slöjd- och hantverkstekniker.

Konstskolan Linnea är en av två kompletterande utbildningar för personer med intellektuell funktionsnedsättning⁵⁶. Utbildningen ges i Stockholms län. Deltagarna har rätt till LSS-insats⁵⁷ och utbildningen behöver därför inga studiestödsplatser.

⁵⁶ Den andra utbildningen ges av Kulturcentrum Skåne i Lund och har stödformen Statlig tillsyn.

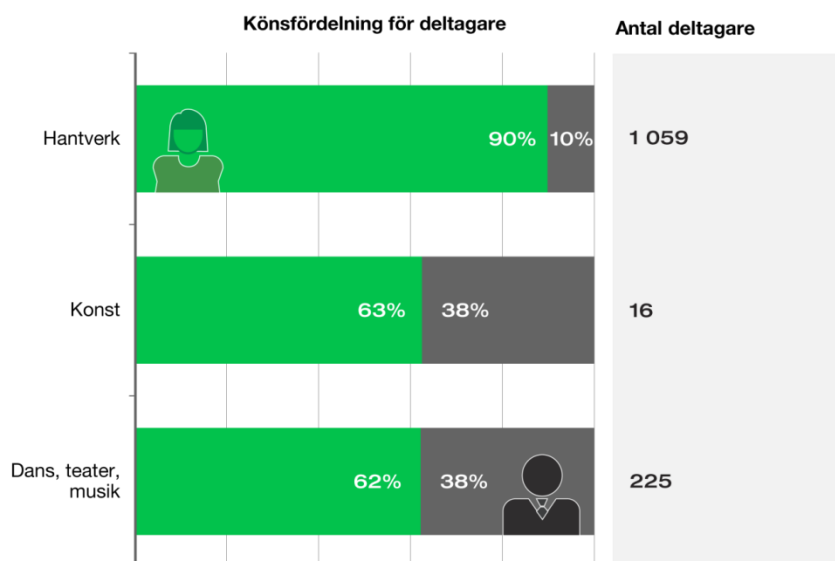
Tabell KU-9 Antal skolor och antal utbildningar samt andel utbildningar per region efter utbildningskategori, utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag 2013

Utbildningskategori	Antal skolor	Antal utbildningar	därav andel utbildningar per region		
			Östra Sverige	Södra Sverige	Norra Sverige
Dans, teater, musik	1	3	100 %	-	-
Hantverk	4	25	92 %	4 %	4 %
Konst	1	1	100 %	-	-
Totalt	5	29	93 %	3 %	3 %

Större andel kvinnor än inom andra stödformer

År 2013 var det 1 300 deltagare vid utbildningar med stödformen Statlig tillsyn och statsbidrag varav de flesta studerade på utbildningar inom kategorin Hantverk (81 procent) följt av Dans, teater och musik (17 procent). Konstskolan Linneas utbildning hade 16 deltagare (1 procent) och fanns inom kategorin Konst.

Könsfördelningen var den ojämnaste jämfört med de andra stödformerna då 85 procent av deltagarna var kvinnor och 15 procent män. Inom kategorin Hantverk var fördelningen ännu skevare medan den var något jämnare inom Kategorierna Dans, teater och musik samt Konst, se diagram KU-16.

Diagram KU-16 Deltagare 2013 vid utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag, efter utbildningskategori och procentuell könsfördelning**Majoriteten var 45 år eller äldre**

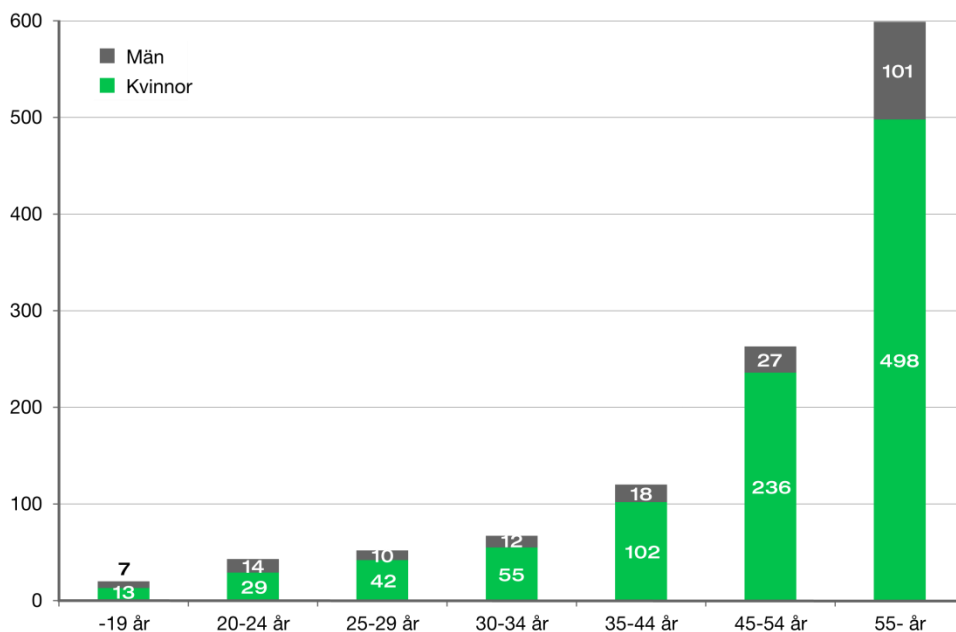
År 2013 var det 1 200 personerna som studerade på en eller flera utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag. Åldersfördelningen avvek kraftigt från åldersfördelningen för utbildningar inom de andra stödformerna. Majoriteten av eleverna var 55 år eller äldre (51 procent) följt av åldersgruppen 45-54 år (23 procent). 74 procent var 45 år eller äldre och medelåldern låg på 53 år. Män var i genomsnitt ett år yngre än kvinnor (52 respektive 53 år).

Totalt var det 84 procent kvinnor och 16 procent män. Andelen kvinnor låg över 80 procent i samtliga åldersgrupper förutom i de två yngsta åldersgrupperna vilket kan

⁵⁷ Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

förklaras med den något mer jämna könsfördelningen på Konstskolan Linnea som vänder sig till yngre elever.

Diagram KU-17 Elever 2013 på utbildningar med Statlig tillsyn och statsbidrag efter åldersgrupp* och kön

*Observera att årsklasserna har olika stora intervall i antal år.

Nästan alla fullföljde utbildningen inom denna stödform

Av de deltagare som studerade på utbildningar med stödformen Statlig tillsyn och statsbidrag som avslutades under 2013 var det 97 procent (1000 deltagare) som fullföljde sin utbildning. Fullföljandegraden var 97 procent för kvinnorna och 100 procent för männen. Samtliga deltagare fullföljde sin utbildning inom Dans, teater och musik samt inom Konst jämfört med kategorin Hantverk där 96 procent fullföljde sin utbildning.

Tabeller för avsnitt 5.3 finns i den separata tabellbilagan.

6 Tolkutbildningar inom folkbildningen

6.1 Tolkutbildningar inom folkbildningen – en introduktion

År 2013 är Myndigheten för yrkeshögskolans första hela kalenderår avseende dess uppgift att stödja utbildningar till tolkar för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet samt till kontakttolkar och som ges inom folkbildningen. Myndigheten ansvarar för att pröva frågor om statsbidrag, främja utvecklingen samt utöva tillsyn och granska kvaliteten. 1 juli 2012 övergick ansvaret för tolkutbildningar inom folkbildningen till Myndigheten för yrkeshögskolan. Mellan 1986-2012 låg ansvaret för tolkutbildningar på Tolk- och översättarinstitutet vid Stockholms universitet.

Syftet är att verkställa de funktionshinderpolitiska och språkpolitiska målen – ökad delaktighet i samhället. Utbildningarna bedrivs av ett fåtal folkhögskolor och studieförbund. Utbildningarna på folkhögskolorna är avgiftsfria, men studieförbund har rätt att ta ut en avgift för sina utbildningar.

Tolkutbildning inom folkbildningen har en lång historik. Den första utbildningen för kontakttolkar startade på Biskops Arnö folkhögskola 1968, ett uppdrag från dåvarande Inrikesdepartementet. Något år senare gavs en sex veckor lång utbildning till teckenspråkstolk inom ramen för stöd till handikappades kulturella verksamhet. 1989 års handikapputredning med därpå följande proposition *Stöd och service till vissa funktionshindrade*⁵⁸ resulterade i ett ökat utbildningsuppdrag för tolkar för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet som gavs inom folkbildningen. Vid den tiden genomfördes också den första tvååriga teckenspråkstolkutbildningen på Västansviks folkhögskola.

Folkbildningens demokratiska värden, frihet i målstyrning och specifika vuxenpedagogik har i hög grad varit ledande för utbildningsformen. Det ställs bland annat höga krav på flexibilitet i planering och genomförande av utbildning för att möta samhällsbehovet av tolkar i ett flertal språk.

Det statsbidrag som Myndigheten för yrkeshögskolan fördelar är ett tilläggsbidrag som avser att bidra till goda förutsättningar för utbildning av tolkar, fler utbildade tolkar och god kvalitet i utbildningarna.

Tre inriktningar

Inom folkbildningen finns det tre olika inriktningar på tolkutbildning: teckenspråks- och dövblindtolk, kontakttolk och skrivtolk.

- Teckenspråks- och dövblindtolk

En teckenspråks- och dövblindtolk tolkar ofta simultant mellan hörande och döva, dövblinda eller hörselskadade. Utbildningen är en eftergymnasial yrkesutbildning som ges på folkhögskola och omfattar fyra respektive tre års heltidsstudier, inklusive praktik. Utbildningen är studiemedelsberättigande.

- Kontakttolk

En kontakttolk tolkar åt personer med ett annat modersmål än svenska i mötet med till exempel sjukvården eller myndigheter såsom Migrationsverket, domstolar och polisen.

⁵⁸ Prop. 1992/93:159 *Stöd och service till vissa funktionshindrade*

Studietakten är antingen på halvfart eller på kvartsfart. Många kontakttolks-utbildningar sker på distans eller på kvällstid. En del kontakttolkutbildningar är studiemedelsberättigande.⁵⁹

- **Skrivtolk**

En skrivtolk tolkar åt en person som blivit hörselskadad eller döv i ungdomen eller vuxen ålder och som därför fortfarande har talad svenska som förstaspråk. Skrivtolken tolkar från talad svenska till text med hjälp av ett tangentbord.

Utbildningen är en ettårig eftergymnasial yrkesutbildning på heltid med sex veckors praktik. Utbildningen är studiemedelsberättigande.

Utbildningsbevis efter avslutad utbildning

För tolkutbildningarna utfärdas ett utbildningsbevis efter avslutad utbildning med godkända resultat.

Läs mer om tolkutbildning på blitolk.nu

Auktorisation

Kammarkollegiet är en statlig myndighet som prövar tolkars yrkesfärdighet och lämplighet genom auktorisation samt utövar tillsyn av dessa. En auktoriserad tolk är en skyddad yrkestitel. Tolk med inriktning på teckenspråkstolkning eller kontakttolkning, har möjlighet att söka för auktorisation. Kammarkollegiet ansvarar för register av auktoriserade tolkar samt för register av kontakttolkar som har genomgått grundutbildning med godkänt resultat. I registret kan en kontakttolk ange sina kontaktuppgifter och språkkompetenser, och på så sätt bli kontaktad av uppdragsgivare. Läs mer om auktorisation och tolkregistret på <http://www.kammarkollegiet.se/node/83>

6.2 Teckenspråks- och dövblindtolkutbildning

En teckenspråks- och dövblindtolk tolkar oftast simultant mellan talad svenska och svenskt teckenspråk. Teckenspråks- och dövblindtolkutbildningen omfattar heltidstudier och är eftergymnasial och studiemedelsberättigande.

Utbildningsanordnare och utbildningar

Sju folkhögskolor har erhållit statsbidrag för 2012 och 2013 för att de anordnar teckenspråks- och dövblindtolkutbildning. I tabell Tolk-1 presenteras dessa samt deras geografiska placering.

Tabell Tolk-1 Folkhögskolor som anordnar teckenspråks- och dövblindtolkutbildning, 2012-2013

Folkhögskola	Geografisk placering
Härnösands folkhögskola	Västernorrlands län
Fellingsbro folkhögskola	Örebro län
Nordiska folkhögskolan	Västra Götalands län
Strömbäcks folkhögskola	Västerbottens län
Södertörns folkhögskola	Stockholms län
Västanviks folkhögskola	Dalarnas län
Önnestads folkhögskola	Skåne län

Tolkutbildningen är fyraårig, undantag är Härnösands folkhögskola som ger en komprimerad utbildning under tre år. Utbildningarna startar årligen i augusti.

⁵⁹ Deltagare som studerar på folkhögskola och där utbildningen är minst på halvfart, kan få studiemedel enligt CSN:s regelverk.

Sökande

Antalet sökande⁶⁰ till teckenspråks- och dövblindtolkutbildningarna 2013 respektive 2012 visas i tabell Tolk-2. Uppgifterna för 2012 finns inte uppdelade per kön.

Tabell Tolk-2 Antal sökande till teckenspråks- och dövblindtolkutbildning, 2012-2013

År	Totalt antal sökande	Antal kvinnor	Antal män
2013	297	273	24
2012	272	Uppgift saknas	Uppgift saknas

Antalet sökande år 2013 har ökat något jämfört med föregående år. Däremot har sökandetrycket varit högre tidigare år⁶¹. Flera faktorer antas bidra till minskat intresse för utbildningen. En möjlig faktor kan vara den osäkerhet som uppstod hos utbildningsanordnaren vid övertagande av uppdraget från Stockholms universitet till Myndigheten för yrkeshögskolan och en förändrad fördelning av anslaget mellan folkbildning och högskoleutbildning, vilket medförde färre rekryteringsinsatser hos folkhögskolorna inför 2012 och 2013.

Antal nyttjade årsstudieplatser

Antalet nyttjade årsstudieplatser⁶² på teckenspråks- och dövblindtolkutbildningarna var 292 år 2013. Motsvarande siffra för år 2012 var 300. Denna siffra beräknas utifrån summan av deltagare som var inne i utbildningen i något av de fyra utbildningsåren.

Tabell Tolk-3 Antal nyttjade årsstudieplatser på teckenspråks- och dövblindtolkutbildning, 2012-2013

År	Kvinnor	Män	Totalt
2013	255	37	292
2012	266	34	300

Antal deltagare vid start och antal deltagare som fullföljt med godkänt resultat

Ser vi till antal deltagare som har påbörjat en teckenspråks- eller en dövblindtolkutbildning per år så har antalet legat mellan ca 115 – 130 personer sedan 2010. Antalet var i stort sett konstant mellan 2010 – 2012 men ökade sedan från 119 personer till 127 personer mellan åren 2012 – 2013, se tabell Tolk-4. Uppgifterna finns inte könsuppdelat.

Tabell Tolk-4 Antal deltagare vid start i teckenspråks- och dövblindtolkutbildningar, 2008-2013

Startår	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Antal	127	119	118	116	143	97

År 2012 erhöll 42 av de 97 deltagarna (deltagare med start 2008) utbildningsbevis från teckenspråks- och dövblindtolkutbildningar. Det motsvarar 43 procent. Andelen sjönk dock till 29 procent 2013 (deltagare med start 2009), se tabell Tolk-5.

⁶⁰ Med antal sökande menas här antal personer som respektive folkhögskola har inrapporterat och antalet har sedan summerats ihop av Myndigheten för yrkeshögskolan, inte unika individer.

⁶¹ Enligt uppgifter från ansvarig myndighet före 1 juli 2012, Tolk- och översättarinstitutet vid Stockholms universitet, var antal sökande 415 st. år 2009, 400 st. år 2010 och 354 st. år 2011.

⁶² Genomsnittet beräknas på summan av deltagare på våren och summan av antal deltagare på hösten.

Tabell Tolk-5 Antal deltagare vid start och därav antal som fullföljt teckenspråks- och dövblindtolkutbildningar, slutår 2012-2013

Slutår	Deltagare vid start*	Deltagare som slutfört utbildningen och erhållit utbildningsbevis	
	Antal	Antal	Andel (%)**
2013	143	42	29%
2012	97	42	43%

* Då utbildningen är 4-årig innebär det att startpunkten är fyra år tidigare än slutåret dvs. deltagare hösten 2008 avslutar sin utbildning våren 2012.

** Andelen är beräknad på antalet deltagare som erhållit utbildningsbevis/antal deltagare vid start fyra år tidigare.

6.3 Kontakttolkutbildning

En tolk som tolkar mellan enskilda personer som inte behärskar svenska och representanter för svenska institutioner benämns kontakttolk.

Utbildningsanordnare och utbildningar

För 2013 och 2012 är det fyra folkhögskolor samt tre studieförbund som har erhållit statsbidrag för att de anordnar sammanhållen grundutbildning inom kontakttolk. I tabell Tolk-6 presenteras dessa samt deras geografiska placering.

Tabell Tolk-6 Folkhögskolor och studieförbund som anordnar sammanhållen grundutbildning inom kontakttolk, 2012-2013

Folkhögskola	Geografisk placering
Härnösands folkhögskola	Västernorrlands län
Wiks folkhögskola	Uppsala län
Katrinebergs folkhögskola	Hallands län
Åsa folkhögskola	Södermanlands län
Folkuniversitetet vid Göteborgs universitet	Västra Götalands län
Medborgarskolan Syd (Malmö)	Skåne län
Studieförbundet Vuxenskolan Stockholms län (Botkyrka)	Stockholms län

Katrinebergs folkhögskola och Åsa folkhögskola erbjuder en tvåårig utbildning på kvartsfart medan de övriga skolornas utbildning är ettårig på halvfart. De tvååriga utbildningarna börjar årligen i augusti medan de ettåriga utbildningarna startar i januari. Den ettåriga utbildningen som ges på folkhögskola är studiemedelsberättigad. Utbildning i form av studiecirkel på studieförbund och utbildning på kvartsfart på folkhögskola bedrivs också men omfattas inte av studiestödslagen.

Utbildningsanordnarna har även genomfört preparand- och fortbildningskurser vilket redovisas i Myndighetens för yrkeshögskolans årsredovisning 2013.

Antal sökande och antagna

Det totala antalet sökande⁶³ och antal sökande som fått positivt antagningsbesked till de ettåriga respektive tvååriga kontakttolkutbildningarna som startade 2013 respektive 2012 visas i tabell Tolk-7. Uppgifterna finns inte uppdelade per kön.

⁶³ Med antal sökande till kontakttolkutbildningarna menas antal unika individer då inrapportering har skett från en utbildningsanordnare som ansvarar för gemensam antagning. Statistiken är hämtad från sökandes förstahandsval till utbildningen.

Tabell Tolk-7 Antalet sökande och antal som fått antagningsbesked till kontakttolkutbildningar, 2012 - 2013

Utbildningslängd	2013		2012	
	Antal sökande	Antal med antagningsbesked	Antal sökande	Antal med antagningsbesked
1-årig utbildning	399	137	346	144
2-årig utbildning	278	88	229	82
Totalt	677	225	575	226

Det registrerades totalt 677 sökande till kontakttolkutbildningen 2013, en ökning med närmare 18 procent jämfört med året innan då antalet sökande var 575. Totalt antogs 225 personer till kontakttolkutbildningarna 2013 och motsvarande siffra för 2012 var 226.

Antal nyttjade årsstudieplatser

Antalet nyttjade årsstudieplatser⁶⁴ på de ettåriga respektive tvååriga kontakttolkutbildningarna redovisas i tabell Tolk-8. Det totala antalet nyttjade årsstudieplatser var 173 år 2013, motsvarande siffra för 2012 var 156.

Tabell Tolk-8 Antalet nyttjade årsstudieplatser på kontakttolkutbildningar efter kön, 2012- 2013

Kön	2013		2012	
	1-årig utbildning	2-årig utbildning	1-årig utbildning	2-årig utbildning
Kvinnor	85	45	65	37
Män	31	12	29	25
Totalt	116	57	94	62

Följande tolkspråk ingick i kontakttolkutbildningen år 2013: Arabiska, bosniska/kroatiska/serbiska, dari, finska, franska, mongoliska, persiska, polska, spanska, rikskinesiska, romani, ryska, rumänska, thailändska, tigrinja och vietnamesiska.

Antal deltagare med godkänt resultat

Antalet deltagare som avslutade de ettåriga- respektive tvååriga kontakttolkutbildningarna med godkänt resultat⁶⁵ under 2013 samt 2012 visas i tabell Tolk-9.

Tabell Tolk-9 Antalet deltagare med godkänt resultat på kontakttolkutbildningar efter kön, 2012 – 2013

Kön	2013		2012	
	1-årig utbildning	2-årig utbildning	1-årig utbildning	2-årig utbildning
Kvinnor	40	20	32	17
Män	12	13	6	12
Totalt	52	33	38	29

Fler avslutade sin utbildning med godkänt resultat 2013 jämfört med 2012. 85 deltagare avslutade sin kontakttolkutbildning med godkänt resultat 2013 antingen från den ettåriga- eller från den tvååriga utbildningen vilket motsvarar 49 procent. 2012 var motsvarande siffra 43 procent. Om vi särskiljer de ettåriga utbildningarna från de tvååriga ser vi att

⁶⁴ Då inte unika personer finns registrerade räknas ett genomsnitt på antal deltagare på våren och antal deltagare på hösten.

⁶⁵ Med godkänt resultat menas att deltagaren har fått godkänt i alla kurser och därmed erhållit ett utbildningsbevis.

resultatet 2013 är högre jämfört med 2012 på samtliga utbildningar, oavsett utbildningslängd.

45 procent av deltagarna (52 personer) avslutade de ettåriga kontakttolkutbildningarna med godkänt resultat under 2013. Motsvarande andel 2012 var 40 procent (38 personer). För de tvååriga kontakttolkutbildningarna var andelen som avslutade utbildningen 2013 med godkänt resultat 58 procent (33 personer) och motsvarande siffra för 2012 var 47 procent (29 personer).

6.4 Skrivtolkutbildning

Den ettåriga skrivtolkutbildningen leder till tolk för personer med dövhet eller hörselskada och som har svenska som sitt första språk. Tolkning sker främst från talad svenska till skriven svenska. Utbildningen omfattar heltidstudier. Den är eftergymnasial och studiemedelsberättigande.

Utbildningsanordnare och utbildning

En folkhögskola har erhållit statsbidrag för 2012 och 2013 för att de anordnar skrivtolkutbildning, se tabell nedan. Den geografiska placeringen i Stockholms län är en förutsättning för god rekrytering av deltagare till utbildningen⁶⁶.

Tabell Tolk-10 Folkhögskola som anordnar skrivtolkutbildning, 2012-2013

Folkhögskola	Geografisk placering
Södertörns folkhögskola	Stockholms län

Antal sökande

Det totala antalet sökande⁶⁷ till skrivtolkutbildningen som startade 2012 och 2013 visas i tabell Tolk-11. Antalet sökande för år 2013 är på samma nivå sedan starten av den ettåriga skrivtolkutbildningen år 2009 med undantag för år 2012 då antalet sökande minskade. Andel sökande som är män är högre till tolkutbildning med inriktning på skrivtolkning jämfört med tolkutbildning med inriktning på teckenspråks- och dövblindtolkning.

Tabell Tolk-11 Antalet sökande till skrivtolkutbildningen, 2012 - 2013

Kön	2013	2012
Kvinnor	84	33
Män	20	34
Totalt	104	67

Antal deltagare och antal deltagare som fullföljt med godkänt resultat

Hösten 2011 påbörjade 11 personer skrivtolkutbildningen och av dessa fullföljde 7 personer utbildningen och erhöll utbildningsbevis under våren 2012, se tabell Tolk-12. Året därpå, hösten 2012, påbörjade 10 personer skrivtolkutbildningen varav 7 personer fullföljde utbildningen och erhöll utbildningsbevis. Hösten 2013 startade

⁶⁶ Före 2009 gavs utbildning till tolk för personer som blivit döva eller hörselskadade i vuxen ålder och med svenska som modersmål med varierad utbildningslängd. Utbildningen var geografiskt placerad i Västerbottens län och under några år även i Skåne. Tolkutbildningen fick svårt att rekrytera studerande bland annat på grund av hård konkurrens från andra yrkesutbildningar. Som ett led i att fullfölja uppdraget att tillgodose tillgång på utbildade skrivtolkar, uppdrog Tolk- och översättarinstitutet åt Södertörns folkhögskola att anordna en ny ettårig skrivtolkutbildning med start 2009 (Utbildning till tolk, inriktning skrivtolkning/undertextning, Utvärdering av ettårig utbildning, Rapport 2010, Tolk- och översättarinstitutet vid Stockholms universitet).

⁶⁷ Sökande till skrivtolkutbildningarna avser unika individer.

16 personer utbildningen men då utbildningen fortfarande pågår kommer resultatet först att redovisas under nästa år.

Tabell Tolk-12 Antal deltagare vid start samt antal som fullföljt skrifttolkutbildning, slutår 2012-2014

Slutår	Deltagare vid start*	Deltagare som slutfört utbildningen och erhållit utbildningsbevis
2012	11	7
2013	10	7
2014	16	Redovisas 2015

* Då utbildningen är 1-årig innebär det att startpunkten är 1 år tidigare än slutåret dvs. deltagare hösten 2011 avslutar sin utbildning våren 2012.

Antal deltagare och antal deltagare som slutfört utbildningen och erhållit utbildningsbevis kan inte särredovisas uppdelat på kön. För 2011 finns inga uppgifter per kön och för deltagare som påbörjade utbildningen 2013 respektive 2014 blir antalet i respektive kön för litet för att kunna särredovisas.

7 Sammanfattande diskussion

7.1 Yrkeshögskolan – en komplex utbildningsform

I detta avsnitt förs ett resonemang utifrån den utveckling och de resultat som presenterats om yrkeshögskolan i denna rapport. Resonemanget förs utifrån hela kedjan: från ansökningar om att bli antagen till utbildningar till uppföljning om de examinerade har arbete och huruvida det överensstämmer med utbildningen. Vilket intresse finns hos potentiella studerande? Lyckas utbildningsanordnarna rekrytera tillräckligt många studerande till utbildningsplatserna? Avslutar de studerande sin utbildning med examen och uppnår de på så sätt de lärandemål som har ställts upp av arbetslivet som krav på framtida arbetskraft? Får de examinerade ett arbete som överensstämmer med deras utbildning och därmed det som arbetslivet en gång efterfrågade? I slutet av avsnittet förs ett resonemang kring faktorer som påverkar de resultat som redovisas i rapporten.

Utgångspunkt för yrkeshögskolan är arbetslivets specifika kompetensbehov

Utgångspunkten för yrkeshögskolan är att arbetsliv och utbildningsanordnare tillsammans utformar utbildningarna utifrån arbetslivets behov. I den ansökan som utbildningsanordnare lämnar till myndigheten om att en utbildning ska ingå i yrkeshögskolan och erhålla statliga medel ska utbildningsanordnare och arbetsliv ange både omfattningen av behov av utbildade och vilka kunskaper, färdigheter och kompetenser (lärandemål) de examinerade förväntas tillägna sig under utbildningen för att svara mot arbetslivets behov av kvalificerad arbetskraft.

Studerandes intresse av olika utbildningsinriktningar och förkunskapskrav vid antagning påverkar anordnares tillgång på studerande

Antalet ansökningar om att bli antagen till yrkeshögskoleutbildningar har ökat mycket de senaste åren samtidigt som antalet platser bara ökat marginellt. Detta innebär att antalet ansökningar per plats har ökat från 3,7 till 4,4 år mellan 2010 och 2013. Förutsatt att de sökande inte förändrat sitt beteende så tillvida att de inte skickat in fler ansökningar per person över tid så visar siffrorna ett ökat intresse för yrkeshögskoleutbildningar.⁶⁸ Intresset skiljer sig dock mellan utbildningsområden – inom några områden är ansökningstrycket så högt att utbildningsanordnarna kan och måste göra ett urval bland sökanden vilket i sin tur medför att de kan anta de mest meriterade sökande. Inom andra utbildningsområden är intresset mindre och utbildningsanordnare har svårt att rekrytera tillräckligt många behöriga sökanden till de aktuella platserna. Det är framförallt inom utbildningsområdena Teknik och tillverkning och Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske som arbetslivets behov av kvalificerad arbetskraft inte speglas av ett lika stort intresse hos de studerande att läsa sådana utbildningar. Problemet är inte unikt för yrkeshögskolan – Inom gymnasieskolan är antalet sökande till Industritekniska och till Naturbruksprogrammet lägre än det genomsnittliga antalet sökande per övriga program.

Myndigheten har genomfört en kartläggning av vilka särskilda förkunskapskrav (utöver gymnasieexamen eller motsvarande) som anges i beviljade ansökningar med beslutsår 2010-2013. Av kartläggningen framgår att yrkeshögskoleutbildningar generellt sett allt oftare ställer särskilda förkunskapskrav på studerande för att bli behöriga till utbildningen. Det kan vara särskilda förkunskapskrav i form av specifika kurser från nationella program, men framförallt är det en tydlig utveckling av krav på examen från specifika nationella program och krav på arbetslivserfarenhet som ställs för att antagna ska kunna tillgodogöra sig utbildningen. För att öka möjligheterna för de studerande att tillgodogöra sig utbildningen och få ett arbete som överensstämmer med utbildningen publicerar även myndigheten vägledande ställningstaganden där man förtydligat vilka förkunskapskrav som är lämpliga för olika typer av utbildningsområden och utbildningsinriktningar.

⁶⁸ Då statistiken än så länge endast räknar antal inskickade ansökningar istället för antal personer som ansöker om att läsa yrkeshögskoleutbildningar är det svårt att kunna uttala sig om intresset för yrkeshögskolan har ökat eller är detsamma som tidigare.

Samtidigt kan ökade krav på särskilda förkunskaper innebära att tillgången på behöriga sökanden minskar ytterligare.⁶⁹

De flesta utbildningar lyckas ändå anta tillräckligt många sökande för att kunna starta utbildningen. För att motverka att utbildningar med för få behöriga sökande inte kunnat starta har myndigheten gett utbildningsanordnarna möjlighet att dels ansöka om ett mindre antal platser från början⁷⁰ och dels att ansöka om särskilda medel (så kallat startstöd) om det funnits risk att utbildningen inte skulle kunna starta.

7 av 10 antagna avslutar utbildningen med examen

Ser man till hur många av de antagna som tar examen och därmed uppnår de lärandemål som har ställts upp som krav av arbetslivet på framtida arbetskraft så framträder följande bild: Examensgraden har ökat över tid och den preliminära beräkningen för 2013 är att 72 procent av de antagna avslutar sin utbildning med examen. Det finns dock stora skillnader mellan utbildningsområdena – examensgraden var högst inom Pedagogik och undervisning och lägst inom Data/IT, Teknik och tillverkning samt inom Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske. Det är flera faktorer som påverkar examensgraden. En kvalitativ studie av orsaker till den låga examensgraden inom Data/IT identifierade bland annat studerandes bristande motivation, svåra utbildningsmoment och studerandes prioritering av arbete framför studier samt även att utbildningarna höll lägre kvalitet än vad som förväntats som förklaringsfaktorer. Man kan anta att det finns fler och delvis andra faktorer inom andra utbildningsområden och myndigheten avser därför att undersöka detta vidare under 2014 och 2015.

Knappt 9 av 10 examinerade i arbete året efter examen

Av de studerande som avslutar utbildningen med examen är det en hög andel som anger arbete som huvudsaklig sysselsättning året efter examen och denna andel har varit stabil över tid (knappt 9 av 10 examinerade). Det är oklart huruvida studerande som inte fullföljt sin utbildning med examen men som genomgått större delar av utbildningen ändå har arbete och huruvida det arbetet i så fall överensstämmer med den utbildning de hade antagits till. Även detta är ett område som behöver undersökas närmare.

Knappt 9 av 10 av de examinerade med arbete har arbeten som helt eller åtminstone till viss del överensstämmer med utbildningen

Av de examinerade 2012 som hade ett arbete bedömde drygt 60 procent att det överensstämde helt eller till största delen med utbildningen. Ytterligare drygt 25 procent angav att arbetet överensstämde till viss del med utbildningen.

Andelen examinerade som anger att deras arbete överensstämmer med utbildningen används som indikator på hur efterfrågade deras kvalifikationer är och därmed på hur väl utbildningarna lyckas försörja arbetslivet med kompetens. Ett perspektiv som saknas i detta sammanhang är dock arbetslivets syn på hur väl utbildningarna lyckas tillgodose deras kompetensbehov. Myndigheten har därför börjat utveckla en metod för att under 2014 och 2015 genomföra en undersökning bland avnämarna, dvs. arbetslivet, för att få mer kunskap om detta.

⁶⁹ Myndigheten har under våren 2014 genomfört en kartläggning av vilka särskilda förkunskapskrav som ställs för utbildningarna och den bild som framträder är långt ifrån enhetlig. Förkunskapskraven omfattar allt från krav på speciella, yrkesinriktade program från gymnasieskolan, allmänna ämnen eller karaktärsämnen från nationella program i gymnasieskolan till allmän arbetslivserfarenhet, erfarenhet inom studieområdet och andra krav så som körkort. Kartläggningen visar att andelen utbildningar som rekryterar från samtliga program från gymnasieskolan och som inte ställer andra krav som t.ex. arbetslivserfarenhet har sjunkit för varje beslutsår (under 20 procent beslutsår 2010 jämfört med under 10 procent beslutsår 2013) samtidigt som andelen som kräver speciella program har ökat kraftigt (ca en fjärdedel beslutsår 2010 till mer än hälften beslutsår 2013).

⁷⁰ Om utbildningsanordnarna har ansökt om maximalt 20 studerandeplatser har myndigheten beviljat ett extra statligt stöd per årsstudieplats.

Drygt hälften av alla beviljade platser resulterar i arbeten som överensstämmer med utbildningen

Det är viktigt att belysa relationen mellan avsatta resurser för de beviljade utbildningsplatserna och resultat (antal studerande som har ett arbete som överensstämmer med utbildningen) för att bedöma effektiviteten i de insatser som görs av både stat, arbetsliv och utbildningsanordnare. Följande resonemang kan föras:

Under 2012 avslutades utbildningsomgångar med 15 900 beviljade platser⁷¹ som arbetslivet hade uttryckt ett behov av. Till dessa platser antogs 15 400 studerande och av dessa var det 70 procent som avslutade sin utbildning med examen. Knappt 90 procent av de examinerade hade arbete hösten 2013. Av dessa var det i sin tur drygt 60 procent som hade arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen. Ytterligare drygt 25 procent hade arbete som överensstämde till viss del med utbildningen. Läger man då ihop dessa faktorer – från examensgrad till andel i arbete som överensstämmer helt eller åtminstone till viss del med utbildningen – blir det endast drygt 50 procent⁷² av platserna (8 200 av 15 900 platser), som bidrog till att tillgodose arbetslivets behov av den i ansökan till myndigheten beskrivna kompetensen. Vi kan emellertid anta att åtminstone en del av de studerande som inte fullföljde utbildningen med examen ändå arbetar inom det avsedda yrket och på så sätt bidrar till kompetensförsörjningen. I så fall ökar andelen tilldelade resurser i antal beviljade platser som leder till kompetensförsörjning.

Vad påverkar ansökningstryck, examensgrad och överensstämmelse mellan arbete och utbildning?

För att kunna förstå resultaten som presenteras i denna rapport, bedöma dem och vidta eventuella åtgärder behöver andra typer av studier genomföras. Utifrån studier och erfarenhet från myndighetens olika verksamheter framstår följande faktorer som avgörande för utfallet av utbildningar inom yrkeshögskolan:

1. Individens val och beteenden

Individens val och beteenden påverkar i alla led: Finns det många motiverade sökande som uppfyller kraven på behörighet och särskilda förkunskaper till yrkeshögskoleutbildningar bidrar det i största sannolikhet till högre examensgrad. Examensgraden påverkas negativt om de studerande av olika skäl inte väljer att slutföra utbildningen med examen och exempelvis avbryter studierna för att börja arbeta istället. Andra faktorer som har betydelse för möjligheten att få ett arbete som överensstämmer med utbildningen är examinerades benägenhet att flytta och vara tillgängliga för en större arbetsmarknad när utbildningar förväntas kompetensförsörja hela landet. Det finns även studerande som efter utbildningen av olika skäl medvetet inte väljer att arbeta inom den yrkesroll som utbildningen var inriktad mot.

2. Utbildningarnas kvalitet i genomförandet

Med god kvalitet avses framförallt hur väl utbildningarna genomförs så att de studerande har de bästa möjligheterna att tillgodogöra sig utbildningen. Detta påverkar examensgraden och därmed andelen studerande som slutligen kan bidra till att minska kompetensbristen inom den yrkesroll som utbildningarna är inriktade mot. Med god kvalitet i utbildningarna avses även att utbildningen faktiskt ger de kunskaper,

⁷¹ För att kunna koppla ihop resultaten måste vi utgå från utbildningar med avslut ett år då det är utifrån detta perspektiv de examinerades sysselsättning följs upp.

Exklusive utbildningsomgångar som blivit inställda och som var kortare än ett år, dvs. som inte gav examen.

⁷² Andelarna måste multipliceras för att få fram dessa siffror. Här en överslagsberäkning: 15 900 platser x 97 procent (andel antagna av beviljade platser) x 70 procent (examensgrad) x 90 procent (andel i arbete) x 90 procent (andel i arbete som har arbete som överensstämmer helt eller till största delen eller till viss del med utbildningen) ger 8 200 personer, vilket är drygt 50 procent av de beviljade platserna.

färdigheter och kompetenser som arbetslivet efterfrågar. Här är arbetslivsanknytningen i form av samarbete mellan utbildningsanordnare och arbetsliv avgörande.

3. Arbetslivets efterfrågan och dess utveckling över tid

Huruvida de examinerade får arbeten som överensstämmer med utbildningen påverkas av flera faktorer som har koppling till arbetslivet. Arbetslivets förmåga att uttrycka sitt kompetensbehov i form av kompetenskrav, såväl generella som specifika, och att dessa avspeglas i de läranderesultat som utbildningen förväntas leda till, påverkar de examinerades möjligheter att efter utbildningen få arbeten som överensstämmer med den utbildning de genomgått. Det är även avgörande att kompetensbehovet (som formulerats i ansökan till myndigheten) både i omfattning och till karaktär kvarstår när de examinerade står till arbetsmarknadens förfogande. Här måste beaktas att arbetslivets beskrivning av kompetensbehoven är en process som äger rum mellan ca två till fyra år innan de examinerade står till arbetsmarknadens förfogande beroende på utbildningens längd. En faktor som också har koppling till arbetslivet är lokalisering av utbildningar. Att utbildningar lokaliseras där behovet finns ökar möjligheten för arbetsgivare att få den kompetens de behöver och för examinerade att få ett relevant arbete.

Vid bedömning och analys av den statistik om yrkeshögskolan som presenteras i denna rapport måste även utbildningsformens heterogenitet och flexibilitet beaktas. Så som beskrivet i kapitel 4.1 Yrkeshögskolan – en introduktion finns det en stor variation mellan utbildningarna och det även över tid. Fokus på utbildningsområdenas utveckling ger endast en väldigt övergripande bild. Utbildningsområdena omfattar en mängd olika inriktningar – totalt finns utbildningsinriktningar mot ca 250 yrkesroller inom yrkeshögskolan.

Heterogenitet och flexibilitet ska garantera att utbildningsformen är anpassningsbar för att kunna tillgodose arbetslivets specifika kompetensbehov. Detta innebär dock även en rad utmaningar som är viktiga att ta hänsyn till vid bedömning och analys av resultaten.⁷³ En sådan utmaning är att utbildningsformen fortfarande är relativt okänd hos arbetsgivare, samtidigt som varje utbildning är unik både inom utbildningsinriktningen och sett över tid. Dessa förhållanden kan påverka både rekrytering av sökande till utbildningar och arbetsgivares rekrytering av utbildade. Det kan vara svårt för en arbetsgivare att bedöma vad yrkeshögskoleutbildningen innebär i fall den inte själv varit engagerad i utbildningen. Även för potentiella sökande kan det vara svårt att bedöma värdet av att gå en utbildning som förändras över tid. Även för de som är antagna och studerar på en yrkeshögskoleutbildning innebär flexibiliteten vissa nackdelar som har beskrivits i den lägesbedömning som myndigheten lämnade till regeringen 2012⁷⁴.

Det inte finns några enkla svar på vad som påverkar resultaten. Sannolikt skulle en mer nyanserad bild av mönster och utvecklingstendenser framträda om analysen gjordes för de ca 250 utbildningsinriktningarna och med utgångspunkt i de faktorer som nämnts ovan. En sådan analys skulle dock kräva en helt annan arbetsinsats både metodmässigt och tidsmässigt.

⁷³ Regeringen har gett myndigheten flera regeringsuppdrag för 2014 som tangerar en del av dessa utmaningar bl.a. ett om kontinuitet av utbildningar och ett om preparandkurser för sökande som inte uppfyller särskilda forskningskrav.

⁷⁴ På väg mot 100 % matchning - en lägesbedömning 2012 från Myndigheten för Yrkeshögskolan, diarienummer YH 2012/205

7.2 Kompletterande utbildningar – en utbildningsform under omvandling

Kompletterande utbildningar rymmer många olika typer av utbildningar och det gemensamma är att de inte ryms inom andra utbildningsformers regelverk. Utbildningsformen är därför ett komplement till de övriga utbildningssystemet och har en speciell historia som nu går mot sitt slut i och med att förordningen upphörde i december 2013 och utbildningarna byter utbildningsform eller avvecklas.

Till år 1999 handlade regeringen de kompletterande utbildningarna. År 2000 gick ansvaret över till Skolverket som administrerade utbildningsformen till den 30 juni 2009. Från och med den 1 juli 2009 är Myndigheten för yrkeshögskolan ansvarig för de kompletterande utbildningarna. Den 25 december 2013 upphörde förordningen om statligt stöd till kompletterande utbildningar och en del av utbildningarna kommer under 2014 att överföras till förordning (2013:871) om statligt stöd för konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar. Ett antal utbildningar kommer att överföras till yrkeshögskolan och ett antal utbildningar kommer avvecklas eller förändras för att passa in i andra utbildningsformer.

Statistik för kompletterande utbildningar kommer att redovisas ett antal år framöver. En del utbildningar kommer, under en övergångsperiod som sträcker sig som längst fram till 2018, att finnas kvar i sin nuvarande form. Nästa års redovisning som avser 2014 kommer bli den sista fullständiga redovisningen av utbildningsformen innan den minskar och utbildningarna så småningom kan följas som konst- och kultur samt vissa andra utbildningar eller yrkeshögskoleutbildningar.

7.3 Tolkutbildningar inom folkbildningen – en ny utbildningsform för myndigheten

Sedan 1 juli 2012 har myndigheten ansvar för ytterligare en yrkesutbildning – tolkutbildningar inom folkbildningen, som dock har andra syften än yrkeshögskoleutbildningar. Syftet är att verkställa de funktionshinderpolitiska och språkpolitiska målen – ökad delaktighet i samhället. Det finns tre olika inriktningar och mottagarna av tolktjänsterna skiljer sig kraftigt från varandra. Tolkar inom teckenspråk och för dövblinda tolkar oftast simultant mellan talad svenska och svenskt teckenspråk. Kontakttolkar tolkar mellan personer som inte behärskar svenska och representanter för svenska institutioner så som exempelvis Migrationsverket, sjukvård och rättsväsende. Skrivtolken tolkar för personer med dövhet eller hörselskada som har svenska som sitt första språk. Mottagarna av dessa tolktjänster har oftast blivit döva eller hörselskadade i vuxen ålder och har därför inte teckenspråk som sitt första språk. Tolkning sker då främst från talad svenska till skriven svenska.

Det har tidigare inte redovisats någon samlad statistik för dessa tre tolkinriktningar och myndighetens arbete med statistiken har därför fokuserat på att samla in statistiken vilket har skett på olika sätt för olika inriktningar och olika mått. Myndigheten har initierat ett arbete tillsammans med Folkbildningsrådet, representanter från utbildningarna och från Statistiska centralbyrån för utarbeta lämpliga former för framtida statistikinsamling.

De tolkutbildningar som myndigheten ansvarar för är enbart ett fåtal. Enligt förordningen ska utbildningarna ges av ett begränsat antal anordnare för att säkra viss volym och kontinuitet på respektive institution.

Genomströmningen har varit förhållandevis låg inom tolkutbildningarna. Myndigheten kommer därför i årsredovisningen för 2014 redovisa vilka åtgärder man vidtagit för att öka genomströmningen.⁷⁵

⁷⁵ Regleringsbrev för budgetåret 2014 avseende Myndigheten för yrkeshögskolan, U2014/540/GV

8 Definitioner

8.1 Definitioner för YH och KY

Anordnare

En juridiskt ansvarig utbildningsanordnare är en juridisk eller fysisk person som ansvarar för en eller flera utbildningar inom YH eller KY. En juridiskt ansvarig anordnare motsvaras av ett organisationsnummer. Ungefär en tiondel av anordnarna har flera administrativa enheter med olika namn under samma organisationsnummer. Det finns fyra typer av huvudmän vad gäller anordnare: statliga, kommuner, landsting samt privata (enskilda juridiska eller fysiska personer).

Ansökningar om att bli antagen till YH- eller KY-utbildningar

Ansökningar är uppgifter som utbildningsanordnarna rapporterar in till myndigheten för varje utbildningsomgång, dock utan uppgift om namn och personnummer. Anordnarna rapporterar endast in antal ansökningar fördelat på kön. Dessa uppgifter kan variera i tillförlitlighet och dessutom saknas uppgifter om behöriga respektive obehöriga sökande. För enskilda utbildningsomgångar är antal ansökningar lika med antal sökande personer. När måttet aggregeras visar det dock endast antal ansökningar. För utbildningsområden och framförallt totalt sett kan en person förekomma flera gånger i måttet eftersom alla utbildningsomgångar summeras ihop och en person kan söka till flera olika utbildningar och omgångar.

Ansökningstryck

Ansökningstryck definieras av myndigheten som antal ansökningar per plats.

För enskilda utbildningsomgångar är måttet lika med antal sökande personer per plats. När måttet aggregeras visar det dock endast antal ansökningar per plats. För utbildningsområden och framförallt totalt sett kan en person förekomma flera gånger i måttet eftersom alla utbildningsomgångar summeras ihop och en person kan söka till flera olika utbildningar och omgångar. Se även *Ansökningar om att bli antagen till YH- eller KY-utbildning*.

Antagna

Antagna avser alla registrerade studerande, inklusive de som tillkommit under utbildningens gång och de som hoppat av utbildningen. Antagna *vid start* omfattar däremot inte registrerade studerande som tillkommit under utbildningens gång. Som registrerade studerande räknas alla som varit med på minst en förteckning över studerande för en utbildningsomgång. Första förteckningen skickar anordnaren in till myndigheten tre veckor efter att utbildningsomgången startat, i samband med första rekvisitionen av statliga medel. Därefter skickar anordnaren in en uppdaterad förteckning över studerande varje halvår i samband med en ny rekvisitionsperiod. Andelen registrerade studerande som tillkommer under utbildningens gång är liten. Andelen var mindre än 2 procent på utbildningsomgångarna som startade år 2012 och mindre än 2 procent på omgångarna som avslutades år 2012.

Examensgrad

Avser andel examinerade i procent av antagna. YH-utbildningar med en utbildningslängd som motsvarar mindre än ett år på heltid (200 YH-poäng) ingår inte i statistiken över examensgrad eftersom de inte ger någon examen. Utbildningsomgångarna som är fördelade på dessa utbildningar utgör dock en mycket liten andel av alla omgångar inom YH. Av utbildningsomgångarna inom YH som avslutades år 2012 var andelen 2 procent. Inom KY fanns inga utbildningar som inte gav utan examen. Se även *Antagna och Examinerade*.

Examinerade

Avser antal examinerade. Utbildningsanordnarna rapporterar in examinerade även efter avslutstidpunkten vilket framförallt beror på att en del studerande gör sena kompletteringar Dessa ingår också i statistiken, vilket orsakar en viss eftersläpning.

Myndigheten har räknat upp antalet hittills inrapporterade examinerade för år 2013 (avstämt 1 april 2014) med 2 procent till preliminära värden för varje utbildningsområde. Avvikelseerna för de preliminära värdena förväntas bli ± 1 procent mot de slutliga värdena, vad gäller totalt samt för kvinnor och män. För utbildningsområden bedöms dock avvikelseerna kunna bli större eftersom det rör sig om mindre grupper. Överskattningen mot de faktiska värdena kan maximalt bli 2 procent. Däremot kan underskattningen mot de faktiska värdena bli större, framförallt för mindre utbildningsområden. För de flesta utbildningsområdena förväntas dock även underskattningen bli maximalt 2 procent.

Platser

Avser beviljade utbildningsplatser med statliga medel.

Studerande (aktiva)

Som aktiva studerande räknas endast studerande som funnits med på minst en månadsrekvisition av statliga medel under en avsedd period. Utbildningsanordnarna rekviderar statliga medel månadsvis efter förteckningar över studerande som skickas in till myndigheten halvårsvis. Avser aktiva studerande på utbildningsomgångar som pågått minst en dag under en avsedd period (startade, avslutade samt under hela perioden pågående omgångar).

Start- och slutdatum för aktiva studerande

För aktiva studerande som är med på första förteckningen över studerande är startdatum för utbildningsomgången även startdatum för den studerande. Omgången startar tre veckor innan den första förteckningen med rekvisition av statliga medel skickas in till myndigheten. För aktiva studerande som är med på sista förteckningen är slutdatum för omgången även slutdatum för den studerande. Slutdatum för omgången kan skilja sig flera månader från datum för sista utbetalningen av statliga medel. För övriga studerande (de som tillkommit efter första rekvisitionsperioden och de som hoppat av innan sista rekvisitionsperioden) räknas rekvisitionsperiodernas startdatum respektive slutdatum.

Antal aktiva studerande är inte lika med antal personer

De personer som är aktiva studerande på flera utbildningar under en avsedd period räknas en gång för varje utbildningsomgång (1,4 procent av de aktiva studerande i riket kalenderåret 2012). Även de personer som är aktiva studerande på flera utbildningsomgångar inom samma utbildning under en avsedd period räknas en gång för varje omgång. Detta är dock en liten andel (0,1 procent av de aktiva studerande i riket kalenderåret 2012).

Utbildningar och utbildningsomgångar

En utbildning definieras som ett unikt utbildningsnummer. Nästan varje utbildning har flera utbildningsomgångar med olika starttidpunkter. Inom YH är det idag maximalt två omgångar per utbildningsnummer. Inom KY kunde det vara fler. Inom YH finns inte terminer (som inom gymnasieskolan och högskolan). Däremot startar merparten av utbildningsomgångarna under andra halvåret och slutar under första halvåret.

Pågående utbildningsomgångar avser alla utbildningsomgångar som pågått under hela eller delar av respektive kalenderår (startade, avslutade och under hela året pågående omgångar).

Pågående utbildningar avser alla utbildningsnummer som haft minst en pågående utbildningsomgång under respektive kalenderår.

Startade utbildningsomgångar avser alla utbildningsomgångar som startat under respektive kalenderår.

Startade utbildningar avser alla utbildningsnummer som haft minst en startad utbildningsomgång under respektive kalenderår.

Utbildningsområden inom YH och KY efter SUN-inriktning

Svensk utbildningsnomenklatur (SUN2000) är en klassificering av utbildningar som SCB ansvarar för. Den är en standard för klassificering av enskilda utbildningar samtidigt som den utgör ett system för aggregering av utbildningar till större grupper. Varje utbildningsinriktning grupperas efter SUN-kod, vilken finns på fyra nivåer. Den mest aggregerade nivån är en position (en siffra). Den mest detaljerade nivån är fyra positioner (tre siffror och en bokstav). Myndigheten för yrkeshögskolan grupperar alla utbildningar inom YH och KY efter 16 utbildningsområden. Grupperingen är gjord med utgångspunkt efter SUN-inriktning, framförallt på två positioner men även på tre positioner.

Utbildningsområden inom YH och KY efter SUN-inriktning

Utbildningsområde inom YH och KY	SUN-inriktning
Data/IT	48 Data
Ekonomi, administration och försäljning	34 Företagsekonomi, handel och administration
Friskvård och kroppsvård	813 Idrott och friskvård 815 Hår- och skönhetsvård
Hotell, restaurang och turism	811 Hotell, restaurang och storhushåll 812 Turism, resor och fritid
Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	72 Hälso- och sjukvård 76 Socialt arbete och omsorg
Journalistik och information	32 Journalistik och information
Juridik	38 Juridik och rättsvetenskap
Kultur, media och design	21 Konst och media
Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske	62 Lantbruk, trädgård, skog och fiske 64 Djursjukvård
Miljövård och miljöskydd	85 Miljövård och miljöskydd
Pedagogik och undervisning	14 Pedagogik och lärarutbildning
Samhällsbyggnad och byggteknik	58 Samhällsbyggnad och byggnadsteknik
Säkerhetstjänster	86 Säkerhetstjänster
Teknik och tillverkning	52 Teknik och teknisk industri 54 Material och tillverkning
Transporttjänster	84 Transporttjänster
Övrigt	814 Hushållstjänster och lokalvård 999 Okänd

8.2 Definitioner för kompletterande utbildningar

Deltagare

En deltagare är en individ som studerar på en kompletterande utbildning. Om en individ studerar på flera utbildningar så räknas den som flera deltagare.

Elev

En elev är en individ som deltar i en eller flera kompletterande utbildningar. Även om individen studerar på flera utbildningar så räknas den bara en gång. I avsnitt 5.3 redovisas antal elever per stödform. I avsnittet om elevers köns- och åldersfördelning i respektive stödform räknas en person en gång per stödform. Om en individ studerar på flera utbildningar med olika stödformer räknas den gång för varje stödform. Därför summerar antal elever per stödform i avsnitt 5.3 inte till antal elever totalt inom kompletterande utbildningar som redovisas i avsnitt 5.2.

Fullföljd utbildning

Vid insamlingen avseende 2013 fick skolorna för andra gången rapportera om deltagarna deltog i utbildningsomgångar⁷⁶ med slutdatum under respektive efter 2013. Därutöver fick skolorna ange start- och slutdatum för alla utbildningsomgångar. Utifrån utbildningsomgångens slutdatum selekterades alla deltagare fram som studerade på utbildningar med slutdatum under 2013 och som skulle fullföljt utbildningen.

Huvudman

En huvudman ansöker om och får tillstånd att bedriva en kompletterande utbildning. En huvudman kan bedriva flera skolor med namn som skiljer sig från huvudmannens namn.

Skola

En skola tillhör alltid en huvudman. I förordningen benämns skola som läroanstalt.

Stödformer

Inom kompletterande utbildningar finns tre former av stöd vilka som kan kombineras utifrån olika villkor: Statlig tillsyn, berättigande till studiestöd för eleverna samt statsbidrag för att bedriva utbildningen. Se avsnitt 5.2 för mer information om stödformerna.

Utbildningskategorier

För redovisning av utbildningarnas inriktningar delas utbildningarna in i olika kategorier. Dessa kategorier följer dock inte Svensk utbildningsnomenklatur SUN2000 som är den standard som finns för klassificering av utbildningsinriktningar. Därför är statistiken över utbildningsinriktningar inom KU inte jämförbar med statistik över utbildningsinriktningar inom andra utbildningsformer som t.ex. yrkeshögskolan. Kategorierna bibehålls ändå för att inte bryta de tidsserier som finns.

Följande kategorier finns:

- Dans, teater och musik
- Design och mode
- Djurvård

⁷⁶ Huvudmännen får till skillnad från vad som gäller inom yrkeshögskolan inte beslut om antal utbildningsomgångar som får starta utan endast beslut om antal årselevplatser som sedan får fördelas fritt under året av skolorna. Utbildningar med enbart Statlig tillsyn får anta så många deltagare som de vill.

- Ekonomi, kommunikation och media⁷⁷
- Flyg
- Hantverk
- Hudvård, hårvård, hälsa och friskvård⁷⁸
- Konst
- Teknik.

Ålder

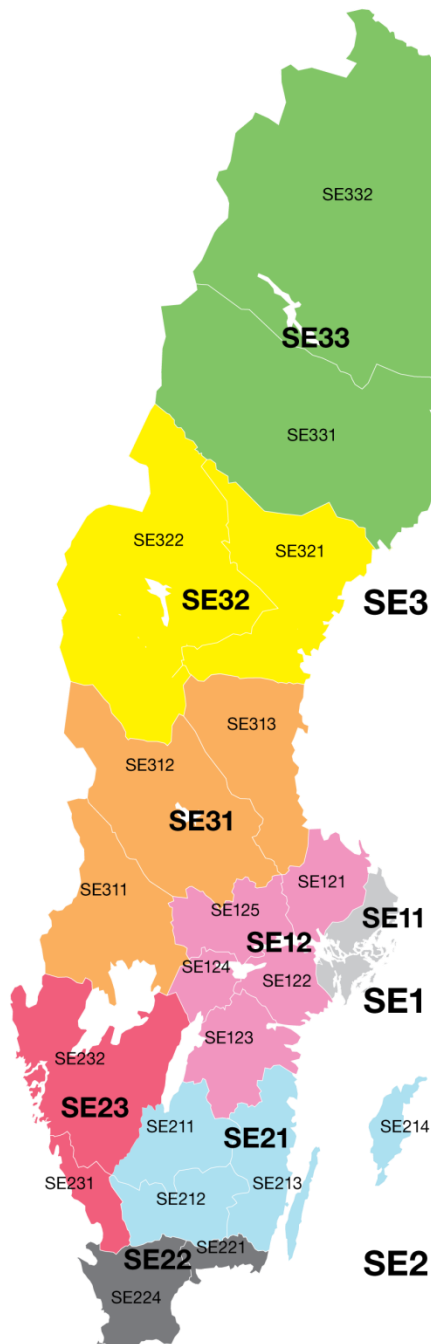
Ålder har beräknats per den 31 december 2013.

⁷⁷ Kategorin innehöll förut även konsumentekonomi. Sådana utbildningar har inte funnits inom KU sedan några år tillbaka.

⁷⁸ Kategorin innehöll förut även miljö. Sådana utbildningar har inte funnits inom KU sedan några år tillbaka.

8.3 NUTS-indelning

Karta över NUTS-indelningen i Sverige (2008-01-01)

Nuts är den regionala indelningen som används inom EU för statistikredovisning. I Sverige utgörs NUTS 1 av tre landsdelar, NUTS 2 av riksområden och NUTS 3 av län.

Koden för NUTS 3 består av 5 positioner: den inleds med bokstavsförkortning för landet, därefter följer en position för varje nivå.

NUTS 1	FÄRG	NUTS 2	NUTS 3	LÄN	LÄNSKOD	
SE1 Östra Sverige		SE11 Stockholm	SE110	Stockholms	01	
		SE12 Östra Mellansverige	SE121	Uppsala	03	
			SE122	Södermanlands	04	
			SE123	Östergötalands	05	
			SE124	Örebro	18	
		SE125	Västermanlands	19		
SE2 Östra Sverige		SE21 Småland med öarna	SE211	Jönköping	06	
			SE212	Kronobergs	07	
			SE213	Kalmar	08	
			SE214	Gotlands	09	
		SE22 Sydsverige	SE221	Blekinge	10	
			SE224	Skåne	12	
		SE23 Västsverige	SE231	Hallands	13	
			SE232	Västra Götalands	14	
	SE3 Norra Sverige		SE31 Norra Mellansverige	SE311	Värmlands	17
				SE312	Dalarnas	20
SE313				Gävleborgs	21	
		SE32 Mellersta Norrländ	SE321	Västernorrlands	22	
			SE322	Jämtlands	23	
		SE33 Övre Norrländ	SE331	Västerbottens	24	
			SE332	Norrbottens	25	

Källa: SCB RM/REN 2008, SCB

Rätt kompetens i rätt tid.

Myndigheten för yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolan
Box 145, 721 05 Västerås, Sweden
www.myh.se